

Catalunya

Descobreix i viu l'art i la cultura

ÍNDEX

Què conté aquesta publicació?	3
Catalunya, destí de turisme cultural	3
Any del Turisme Cultural 2018	5

DESCOBREIX CATALUNYA **6**

Catalunya en quatre dades	8
Patrimoni de la Humanitat	10
Breu història de la cultura catalana	12

PATRIMONI I IDENTITAT **16**

Arqueologia	18
Arquitectura	20
Espiritualitat	32
Cultura popular	38

ART I CREATIVITAT **44**

Pintura i escultura	46
Música	52
Llengua i literatura	60
Cinema i teatre	64
Disseny, moda i artesanía	70
Gastronomia i enologia	76

VIU CATALUNYA **82**

Deu maneres de viure la cultura catalana	84
Cultura accessible	86
En família	88
Recórrer ciutats i pobles	92
Gaudir de la natura	95
Escapades culturals	98
La Catalunya més tradicional	108
Més informació	112

© INFOTUR

QUÈ CONTÉ AQUESTA PUBLICACIÓ?

A la primera part, es parla de dòlmens i d'arquitectes que han guanyat el prestigiós premi Pritzker. També es parla de monuments reconeguts com a Patrimoni Mundial de la Humanitat per la UNESCO i de monestirs que avui segueixen funcionant. S'ofereixen alguns apunts sobre cellers que tenen aspecte de catedrals i de festes en què els protagonistes són dracs i diables. Es fa referència a genis universals com Dalí, Miró i Pau Casals i a les seves obres immortals. S'enumeren els locals de concerts, els festivals i les cites del món de la moda que congreguen milions de persones. Es descriuen escenaris de pel·lícules i s'expliquen els secrets de les obres literàries més emocionants. I, per descomptat, s'al·ludeix a la riquesa gastronòmica d'aquesta terra. La segona part es reserva a les propostes de rutes per recórrer Catalunya i descobrir la seva cultura, en perfecta conjunció amb la natura.

CATALUNYA, DESTÍ DE TURISME CULTURAL

Les possibilitats culturals de Catalunya són variades i permeten seguir les empremtes des de l'home de Neandertal fins a l'actualitat, passant per l'època dels ibers, els grecs o els romans, així com pels diversos estils arquitectònics, fins a arribar al moment actual, en què arquitectes reconeguts s'han convertit en símbols de la nova Barcelona que busca un lloc dins del món.

A tot això s'hi han d'afegir un seguit de rutes consolidades com a atractius turístics com ara el Camí de Sant Jaume, la Ruta del Cister o els diversos itineraris vinculats al patrimoni cultural, industrial i religiós, com el Camí Ignasià.

Paral·lelament, no es pot obviar la inesgotable oferta de la gran urbs que és Barcelona o la que presenten ciutats amb caràcter com Tarragona, Girona o Lleida (totes elles connectades a través d'AVE) o Reus, Terrassa, Tortosa, Vic i Vilafranca del Penedès, ideals per fer turisme urbà i combinar l'interès cultural amb nombroses activitats d'oci, sense oblidar les mundialment reconegudes ofertes gastronòmiques i vitivinícoles.

© CABLEPRESS

ANY DEL TURISME CULTURAL 2018

El 27 d'abril del 2016, el Parlament Europeu va prendre la decisió de nomenar l'any 2018 "Any Europeu del Patrimoni Cultural". L'objectiu principal d'aquesta designació és sensibilitzar la ciutadania sobre la història i els valors europeus i enfortir el seu sentiment d'identitat.

La Generalitat de Catalunya assumeix aquesta declaració d'àmbit europeu com una oportunitat per reivindicar el paper de la cultura i el patrimoni cultural, tant material com immaterial, com a factor clau de diferenciació i singularització dels destins del territori català.

Des de l'àmbit turístic, l'Agència Catalana de Turisme aprofita la centralitat que té la cultura el 2018 per declarar l'"Any del Turisme Cultural 2018", amb el repte de posicionar la cultura com a eix principal de la diferenciació del destí i, alhora, propiciar que el turisme posi en valor la cultura i contribueixi a la seva sostenibilitat social i econòmica. Es tracta d'un repte bidireccional, en el qual la cultura potencia la singularitat dels atractius turístics culturals i, d'altra banda, el turisme col·labora en la promoció de la cultura.

L'objectiu d'enguany és donar valor a tot el patrimoni cultural, tant el més reconegut internacionalment com el d'àmbit local i el que passa més desapercebut. Així, es reconeix que el patrimoni cultural s'estén per tot el país i es persegueix equilibri entre els diversos territoris de Catalunya, per aconseguir que els fluxos econòmics derivats del turisme cultural arribin a tot arreu i durant totes les èpoques de l'any.

Tot aquest esforç s'inverteix perquè el visitant pugui conèixer, cada vegada més, els tresors culturals que alberga el país. I s'espera que pugui viure i gaudir totes les propostes que se li ofereixen des de Catalunya.

DESCOBREIX **CATALUNYA**

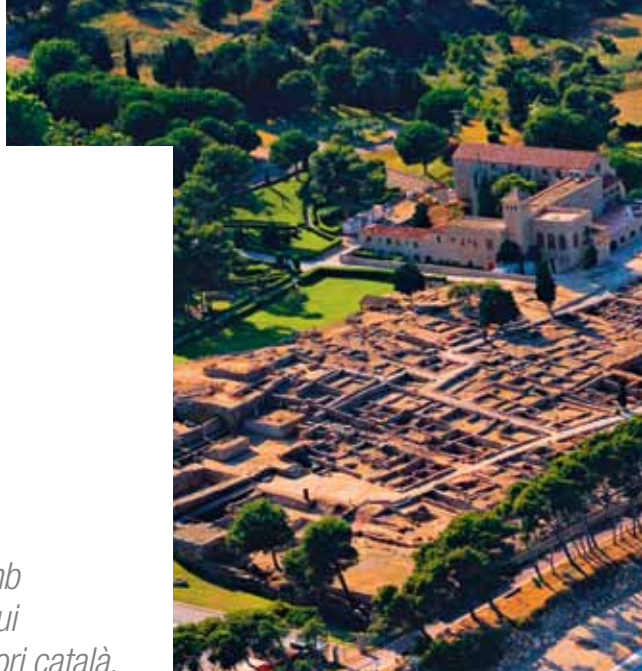

© MIGUEL RAURICH

CATALUNYA EN QUATRE DADES

Una pinzellada general sobre el país, amb algunes dades perquè el visitant es pugui familiaritzar, d'un cop d'ull, amb el territori català.

Catalunya és un país petit situat a la conca mediterrània, al nord-est de la península Ibèrica. En poc més de 32.000 quilòmetres quadrats ofereix una varietat d'opcions turístiques impressionant. Esteu a punt per conèixer algunes de les seves característiques?

CLIMA

El clima de Catalunya és mediterrani, amb estius calorosos i hiverns suaus. La varietat topogràfica fa que als Pirineus les temperatures siguin més fresques de mitjana, mentre que a les comarques interiors de Lleida fa més calor al juliol i l'agost. Les pluges es concentren entre els mesos de maig i juny.

POBLACIÓ

7.516.254 habitants

SUPERFÍCIE

32.108 km²

RUÏNES GREGUES
I ROMANES A
EMPÚRIES, COSTA
BRAVA. TERRAT
DE LA PEDRERA
O CASA MILÀ,
D'ANTONI GAUDÍ,
A BARCELONA.

LLENGÜES OFICIALS

Català i castellà. L'occità o aranès també és oficial a la Val d'Aran.

ECONOMIA

Catalunya és un país de llarga tradició industrial, que es remunta al segle XIX.

Actualment, la indústria, el turisme i els serveis són els principals sectors econòmics del país, sense perdre de vista la producció agrícola i ramadera.

L'APUNT HISTÒRIC

Catalunya és un territori històric format a partir de la Marca Hispànica, frontera entre francs i sarraïns a l'edat mitjana.

Les primeres cròniques parlen del labors procés d'unió d'Aragó i Catalunya sota una sola corona. Quan es va aconseguir, entre els segles XIII i XIV es va expandir pel Mediterrani. L'edat moderna ve marcada per la Guerra dels Segadors —el pri-

© LLUÍS CARRO

© IMAGEN M.A.S.

mer intent secessionista del país— i la Guerra de Successió espanyola, que acaba amb l'abolició de les institucions i llibertats civils catalanes. Al segle XIX el sentiment d'identitat català ressorgeix, i culminarà al XX amb la recuperació de l'autonomia política.

MARQUES TURÍSTIQUES

El territori català es divideix en nou marques turístiques, segons criteris del departament de màrqueting de l'Agència Catalana de Turisme. Aquestes són les marques i es distribueixen sobre el terreny tal com mostra el mapa: Barcelona, Costa Barcelona, Costa Brava, Paisatges Barcelona, Pirineus, Terres de l'Ebre, Terres de Lleida i Val d'Aran. 9

MARQUES TURÍSTIQUES

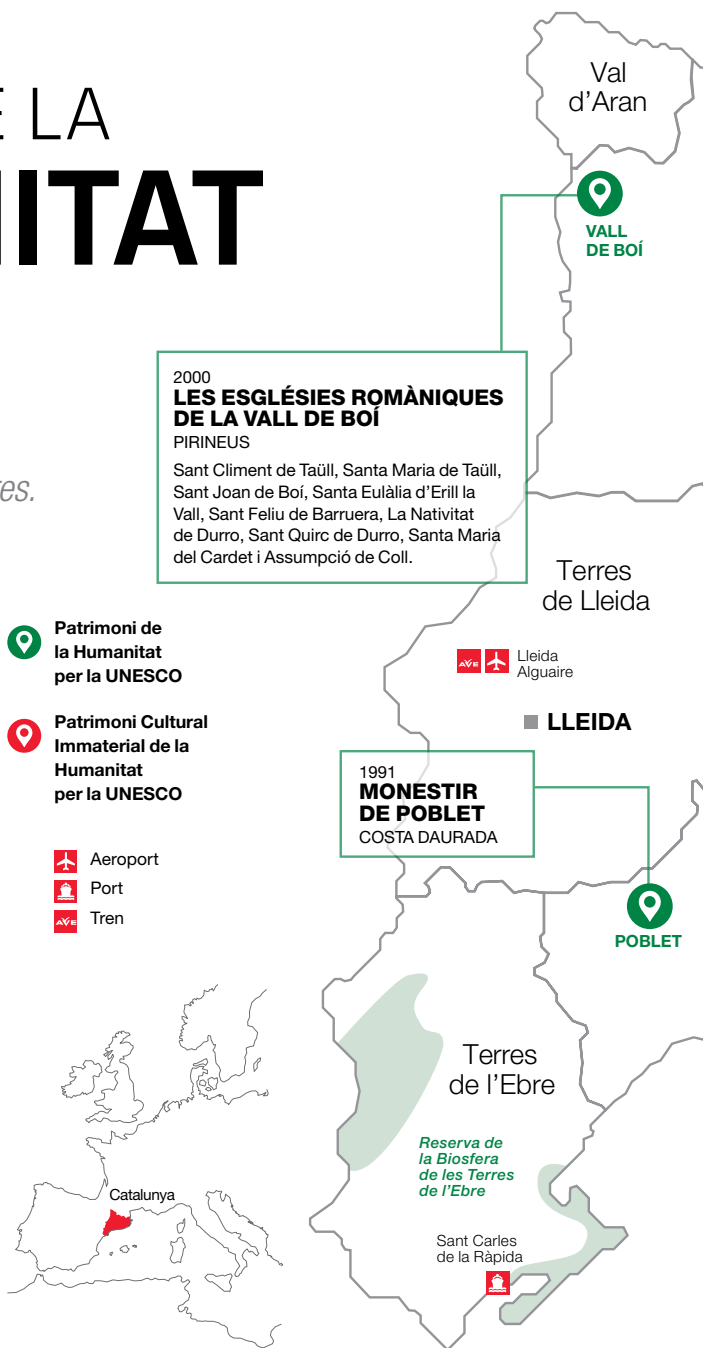
9

MARQUES O ZONES
COMPONEN EL MAPA
TURÍSTIC DE CATALUNYA

PATRIMONI DE LA HUMANITAT

La UNESCO ha reconegut l'excel·lent importància cultural de diversos elements a Catalunya, que han de ser conservats i transmesos a les generacions futures.

Per les característiques de Catalunya, tant a escala patrimonial com immaterial, cada any hi ha indrets i conceptes que s'afegeixen a la llista d'espera per ser inclosos al catàleg del Patrimoni de la Humanitat. És el cas del Turó de la Seu Vella de Lleida, un conjunt monumental dels segles XIII-XIV que s'ha convertit en símbol de la ciutat, i la interessant portalada del monestir de Ripoll, relat bíblic realitzat en pedra al segle XII. Aquestes peticions se sumen a la rumba catalana i la diada de Sant Jordi com a Patrimoni Immaterial, i a la de la cuina catalana, que se sustenta en la varietat paisatgística del territori, l'àmplia gamma de productes, el seu grau de protecció i el fet que el receptari més antic d'Europa estigui escrit en català. I també s'està treballant en la candidatura del Priorat-Montsant-Siurana i les seves vinyes de gran qualitat, com a paisatge Patrimoni Mundial de la UNESCO. 📍

2015
**PINTURES
RUPESTRES DE
L'ARC MEDITERRANI**
CATALUNYA

Abrics de la Serra de Godall (Ulldedecona), la Roca dels Moros (el Cogul), art rupestre de les muntanyes de Prades (Montblanc) i altres pintures rupestres.

2010
CASTELLERS
CATALUNYA

Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat - Patrimoni Cultural Immaterial.

2005
LA PATUM
PAISATGES BARCELONA

Obra Maestra del Patrimoni Oral e Immaterial de la Humanitat - Patrimoni Cultural Immaterial.

PIRINEUS

2015
**FESTES DEL FOC
DEL SOLSTICI**
PIRINEUS

Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat - Patrimoni Cultural Immaterial.

Paisatges
Barcelona

Girona
Costa Brava

GIRONA

1997
**PALAU DE
LA MÚSICA
CATALANA I
HOSPITAL
DE SANT PAU**
BARCELONA

BARCELONA

Barcelona
El Prat

1984/2005
**OBRES
D'ANTONI GAUDÍ**
BARCELONA

Parc Güell, Palau Güell, Casa Milà, Casa Vicens, l'obra de Gaudí a la façana de la Nativitat i la cripta de la Sagrada Família, la Casa Batlló i la cripta de la Colònia Güell.

TARRAGONA

2000
**CONJUNT ARQUEOLÒGIC
DE TARRACO**
COSTA DAURADA

Muralla romana, passeig arqueològic, amfiteatre romà, museu i necròpolis paleocristians, teatre romà, fòrum de la Colònia, temple, circ romà, pretori (fòrum provincial), pedrera del Mèdol, Arc de Berà, torre dels Escipions, aqüeducte de "Les Ferreres", vil·la romana de Centcelles, vil·la dels Munts.

Distància entre capitals

Km	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Barcelona		107	162	99
Girona	107		255	197
Lleida	162	255		101
Tarragona	99	197	101	

Temperatures mitjanes durant el dia

°C	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Barcelona	11	12	14	17	20	24	26	26	24	20	16	12
Girona	9	10	13	15	19	23	26	25	23	18	13	10
Lleida	7	10	14	15	21	24	27	27	23	18	11	8
Tarragona	11	12	14	16	19	22	25	26	23	20	15	12

BREU HISTÒRIA DE LA CULTURA CATALANA

És a través de la cultura que coneixem la història. Allò que roman és el missatge dels nostres avantpassats, que ens arriba en forma de literatura, música, pintura, escultura...

Al llarg del territori que avui coneixem com Catalunya hi ha nombrosos vestigis de presència humana durant el neolític. Van ser l'arribada dels grecs (al segle VIII aC) i la dels romans (218 aC) la que va començar a configurar una xarxa de nuclis de població que van originar grans ciutats (Barcino, Tarraco...) i el gruix de l'herència cultural.

Davant l'avançament dels àrabs (segle VIII), Carlemany deixa la defensa del territori en mans dels comtes de la frontera. A poc a poc, la conquesta de territoris enforteix aquests comtes, que aprofiten la relaxació

de l'Imperi franc per establir un control més efectiu sobre el terreny i emprendre una política d'aliances entre el comtat de Barcelona i el regne d'Aragó.

Ramon Berenguer I, comte de Barcelona, es considera el primer noble que va dotar Catalunya d'una sòlida estructura política a través de les Corts i els usatges (un codi civil primitiu), i debilità així el poder del rei francès. Va ser el comte Ramon Berenguer IV qui, gràcies a la unió amb la princesa Pero-nella, va crear l'aliança entre els regnes catalans i el regne d'Aragó. Van ser èpoques de prosperitat des del punt de vista econòmic,

S. II aC

Esculapi
Escultura de marbre trobada a les ruïnes gregues d'Empúries.

© AGUSTÍ CARBONELL

785

Carlemany
L'emperador llombard i gal va conquerir i cedir Girona als comtes francs.

S. IX

Sant Quirze de Pedret
Considerada una de les primeres pintures romàniques a Catalunya.

© IMAGEN M.A.S

© IMAGEN M.A.S.

© IMAGEN M.A.S.

amb un augment de l'activitat comercial interna i externa. I també van ser uns anys esplèndids des del punt de vista cultural, amb l'art romànic (arquitectura, pintura i escultura). Aquest clima de bonança va introduir la llavor d'una nova classe social, la burgesia, que començava a qüestionar el poder i les antigues estructures feudals, i consumidora i promotora de cultura. I també comencen a aflorar els primers textos escrits en català. *Les Homilies d'Organyà*, un text escrit entre finals del segle XII i inicis del XIII, recopila alguns sermons d'un rector d'aquesta població dels Pirineus. El segle XIII, a més de l'ex-

CAP DE MEDUSA, MOSAIC ROMÀ DEL S. III, TROBAT A TARRAGONA. GALERIA GÒTICA DEL PALAU DE LA GENERALITAT, UNA DE LES PECES ORIGINALS MÉS BEN CONSERVADES.

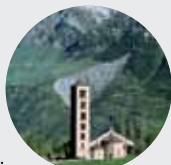
pansió pel Mediterrani de la corona catalanoaragonesa, amb figures com el rei Jaume I, està marcat per un gran nom literari, Ramon Llull, autor de grans tractats de filosofia i altres obres literàries. En els seus escrits es barregen qüestions místiques i conceptes de lògica avançada.

A mitjan segle XIV, les males collites, la fam i les epidèmies assoten Europa, i Catalunya no n'és una excepció. Paral·lelament, és durant aquesta època, des del punt de vista literari, quan sobresurten grans noms: el poeta Ausiàs March o el novel·lista Joanot Martorell (autor de *Tirant lo Blanc*, que Cer-

S. XI i XII

Romànic a la Vall de Boí

Un conjunt de nou esglésies declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. Són la màxima expressió del romànic català.

© IMAGEN M.A.S.

1400

Palau de la Generalitat

Comença la construcció del Palau de la Generalitat en estil gòtic, com a primera seu de les Corts Generals de Catalunya.

1527

Altar del monestir de Poblet

Obra en alabastre, de l'escultor Damià Forment, considerat un dels introductors del Renaixement a la península Ibèrica.

vantes considerava com el gran llibre de cavalleries).

La tensió social creix, especialment al camp, que vivia en condicions extremes. Des del punt de vista artístic, ens trobem de ple en el període gòtic. I tot desemboca, el 1469, en la unió entre la corona catalanoaragonesa i el regne de Castella, amb el matrimoni de Ferran II d'Aragó i Isabel I de Castella. Seran coneguts com els Reis Catòlics, mecenes de l'expedició del navegant Cristòfor Colom a Amèrica. És el gran moment comercial del Mediterrani i, com a element associat, l'intercanvi cultural amb altres terres.

El 1640, la Guerra dels Segadors va enfrontar Catalunya amb la monarquia espanyola de Felip IV. L'any 1659, com a conseqüència del Tractat dels Pirineus entre Espanya i França, Catalunya perd els territoris al nord dels Pirineus (des d'aleshores, sota jurisdicció francesa). L'accés al tron de Felip V, de la dinastia Borbó, va abolir tots els privilegis de Catalunya. Data d'aquesta època el setge de Barcelona, la destrucció de part del barri del Born i la construcció del recinte militar de la Ciutadella. Malgrat aquesta circumstància, Catalunya va experimentar un augment de l'activitat comercial.

Durant el segle XVIII, a Europa es viu una reivindicació de les essències nacionals i culturals. Catalunya no en queda al marge

© IMAGEN M.A.S.
LLANTERNA
DEL PALAU DE
LA MÚSICA
CATALANA,
GRAN OBRA DEL
MODERNISME.

i aquest esperit romàntic cala en la recuperació del patrimoni romànic i gòtic. Cal destacar una peça poètica, l'*Oda a la Pàtria* (1833), de Bonaventura Carles Aribau, que es considera una exaltació de la llengua catalana i l'inici de la Renaixença catalana després de segles de fosc.

La Catalunya del segle XIX es va modernitzar al ritme que marcava la Revolució Industrial. La burgesia és molt més poderosa i proposa un canvi de model social que topa amb el rural dels segles anteriors. Paral·lelament, també neix un moviment obrer que reivindica els drets dels treballadors de les fàbriques, l'altra nova classe social que arriba de la mà de la indústria.

El segle XX arriba amb la convulsió de la Primera Guerra Mundial (1914-1918) en general, i la dictadura militar de Primo de Rivera (1923-1930) en particular a Espanya, i amb la il·lusió d'un canvi democràtic, la Segona República (1931-1936), trunca da per la Guerra Civil (1936-1939).

La llengua catalana es beneficia d'un procés de normalització impulsat per una figura importantíssima: Pompeu Fabra, considerat el pare de la normativització del català modern. En paral·lel, la cultura viu uns moments especialment dolços: el Modernisme arquitectònic de la mà d'Antoni Gaudí, Josep Puig i Cadafalch o Lluís Do-

1716

Demolicció del barri del Born

Comença la construcció de la fortalesa de la Ciutadella. Avui se'n poden visitar les restes al Born Centre Cultural.

© GZ

1882

Sagrada Família

Es col·loca la primera pedra del que arribarà a ser l'emblema de l'obra d'Antoni Gaudí.

1898

Publicitat

El pintor Ramon Casas guanya el concurs per il·lustrar el cartell de Codorníu. Són els inicis del disseny.

© GZ

© JORDI PARETO

mènec i Montaner, el Noucentisme literari amb Josep Carner o Eugeni d'Ors, o les avantguardes pictòriques, amb Joan Miró i Salvador Dalí.

Per a Catalunya, la dictadura del general Franco (1939-1975) va ser especialment repressiva cap als signes culturals distintius. Tot i així, gràcies a la feina incansable de moltíssimes persones, anònimes i públiques, la flama de la cultura mai no es va apagar i va funcionar en la clandestinitat. Els escriptors Mercè Rodoreda i Josep Pla, el músic Pau Casals, l'editor i novel·lista Joan Sales, el poeta Salvador Espriu... són

*DONA EN LA
NIT (1973),
DE JOAN MIRÓ.*

alguns exponents d'aquesta cultura a l'ombra.

A partir de la mort de Franco (1975), Catalunya va anar recuperant institucions i vida cultural pública. Reviu editorials i mitjans de comunicació: TV3 el 1983 i el diari *Avui* el 1976. La literatura, la llengua i el disseny traspassen les fronteres i es consoliden propostes musicals i teatrals d'eco internacional. ♣

1932

Diccionari general
Pompeu Fabra publica el primer diccionari normatiu en llengua catalana.

1962

La plaça del Diamant
Publicació de la novel·la de l'escriptora Mercè Rodoreda, que ha estat traduïda a més de 30 llengües.

© GZ

1994

Festival Sónar
Primera edició del festival referent de música avançada, que actualment té rèpliques en diversos països.

© IMAGEN M.A.S.

© ORIOL LLAURADO

PATRIMONI I IDENTITAT

Les dones i els homes que durant segles van habitar el territori català van deixar la seva empremta, és a dir, van fer centenars de milers de petites aportacions que conformen el patrimoni que avui Catalunya ofereix als seus visitants. Compartir aquesta riquesa patrimonial és motiu de felicitat, perquè vol dir que es va prendre consciència de la seva importància, es va treballar per poder mantenir-la, recuperar-la en alguns casos, i conservar-la per a les futures generacions. Aquest país petit i la seva herència cultural compten amb 16 reconeixements de patrimoni cultural material i immaterial de la humanitat per part de la UNESCO. Qui renunciaria a l'aventura de gaudir-los en primera persona? 📍

ARQUEOLOGIA

IMATGES

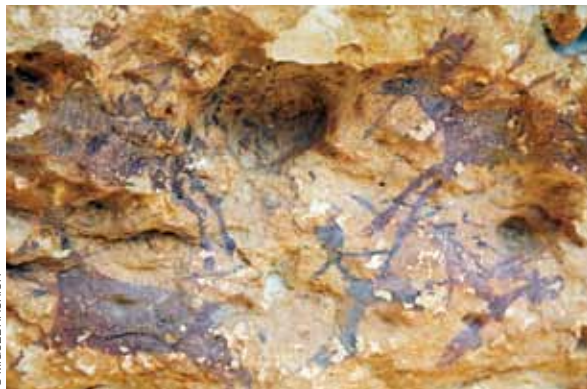
DEL PASSAT

Les pedres parlen i a Catalunya expliquen una història que arrenca fa 8.000 anys, continua en el segle vi aC en els enclavaments ibers i segueix amb l'arribada de grecs i romans.

Un cérvol observa un caçador que avança amb l'arc tens. Més enllà, una altra pintura mostra una batuda de caça i, a sota, la figura d'un bruixot... Són algunes de les més de 400 **pintures rupestres** que es poden veure a la Serra de Godall, a **Ulldecona** (Terres de l'Ebre), un dels molts jaciments de l'Arc Mediterrani declarats Patrimoni Mundial per la UNESCO el 1998.

PINTURES
RUPESTRES A
L'ABRIC DE
L'ERMITA,
ULLDECONA.

© MIGUEL RAURICH

Milers d'anys després d'haver-se fet les pintures, els indigets van establir la seva capital al jaciment iber d'**Ullastret** (Costa Brava). Si passegem per l'indret, i gràcies a les visites teatralitzades, podrem sentir de nou la remor del mercat o veure com els agricultors ibers tornen del camp.

NOUS VEÏNS

Molt a prop d'allà, els grecs van instal·lar al segle vi aC la seva primera colònia en terres catalanes. **Empúries** va ser una petita comunitat que aviat va esdevenir un centre comercial actiu, un port bulliciós acostumat a rebre vaixells plens de vi, oli, joies o teixits que tornaven a marxar carregats dels cereals, els metalls o les pells amb què comerciaven.

Els **ibers** deuriem veure encuriosits tota aquella gent que idolatrava el déu Esculapi. No sabien que els **grecs** obririen la porta als **romans**, que acabarien dominant la península Ibèrica. ♡

LA NOVA VIDA DE TARRACO

Va ser capital de la província imperial de la Hispània Citerior. I segueix sent, cada any, una important ciutat romana, quan les seves evocadores ruïnes tornen a revivre.

© MONTSE RIERA. GZ

L'any 218 aC, uns soldats hi van instal·lar un campament militar, l'origen de Tarraco. Més tard, l'emperador August hi va viure i el va convertir en un model urbanístic. Avui, l'antiga Tarraco és Patrimoni Mundial de la UNESCO i la visiten, bocabadats, milers d'amants de l'època clàssica. La muralla és un dels monuments més ben conservats, però n'hi ha d'altres encara més impressionants, com l'amfiteatre del segle II, situat al costat del mar. No gaire lluny, entre les ruïnes del circ (un dels més ben conservats d'Europa), encara se sent l'eco de les ovacions dels ciutadans a les curses de quadrigues.

ESPECTACLE
DE GLADIADORS
AL FESTIVAL
TARRACO VIVA.

4,5

QUILÒMETRES
FEIA LA
MURALLA
DE TARRACO

El mateix sol de la Costa Daurada que va il·luminar Tarraco contempla, cada mes de maig, la celebració d'una festa romana. En ple segle XXI veiem pels carrers homes i dones vestits amb togues i sandàlies. I de molts restaurants emana l'aroma dels mateixos plats que se servien a l'antiguitat. És el **festival cultural internacional Tarraco Viva**, que té com a objectiu tornar a portar Tarraco a la vida de Tarragona durant uns dies. L'empresa Nemesis proposa recreacions històriques i visites guiades (www.nemesisarch.com). Sigueu tots benvinguts a l'antiga Roma. 📍

ELS IBERS, EN VIU

Si a finals de juliol sou entre Barcelona i Tarragona, no us podeu perdre l'ocasió de visitar la Ciutadella Ibèrica de Calafell. Ofereix activitats de *living history* per a tots els públics, en aquest singular jaciment de l'edat de ferro reconstruït amb metodologies d'arqueologia experimental. Es pot admirar els guerrers, encunyar moneda pròpia, comprovar les habilitats amb la fona i aprendre jocs d'època d'un soldat romà, entre altres experiències.

L'activitat es pot fer en català, castellà i anglès (a demanda), durant la segona quinzena del mes de juliol.

.....
📍 Per a més informació www.calafellhistoric.org

© CALLAFELL HISTÒRIC

ARQUITECTURA PEDRES QUE PARLEN

Dòlmens misteriosos, castells arrogants, catedrals plenes de llum... Visitar-los es converteix en una manera apassionant de recórrer la història de la humanitat.

Per recordar els éssers estimats, per defensar-se o per mostrar el poder d'un mateix... L'arquitectura ha deixat empremta a Catalunya des del neolític i ha modificat el paisatge deixant construccions que ens parlen d'altres temps. Cada any ho comprova el milió i mig de visitants que passen pel **Triangle Dalinià** format per Figueres, Portlligat i Púbol (Costa Brava), la Vall de Boí (Pirineus) o la **Pedrera** (Barcelona), per citar només tres grans fites turístiques.

CASTELL
DE CARDONA.

PASSEJAR PEL TEMPS

Els 32.108 km² del territori català permeten, en una sola jornada, fer un recorregut que arrenqui en un dolmen com el de la Creu d'en Cobertella (Costa Brava), que ens dugui a conèixer fortificacions com el castell de **Cardona** (Paisatges Barcelona), que ens faci experimentar el sentiment religiós medieval que amara recintes com el monestir de Sant Joan de les Abadesses (Pirineus) i que ens parli del progrés que va experimentar Catalunya amb la Revolució Industrial, com la Colònia Vidal, a Puig-reig (Paisatges Barcelona).

I a les grans capitals catalanes, l'arquitectura de finals del segle XIX i principis del segle XX esdevé una demostració de poder i refinament de la burgesia, com la casa Navàs de Reus (Costa Daurada). Avui, segueixen apareixent edificis singulars rellevants per la seva utilitat o per l'art que, com la Torre Glòries (Barcelona), s'han convertit en resplendents icones del nostre temps. 📍

© LLUÍS CARRO

DELS DÒLMENS ALS CALLS

*Monuments prehistòrics, sinagogues,
barris laberíntics... Així coneixem
el llegat de les diverses cultures
que han habitat Catalunya.*

Una nit, fa 5.000 anys, al paratge natural de l'Albera (Costa Brava), una comunitat es va veure sacsejada per la mort del seu cap. I, entre la tristesa i el temor de l'oblit, algú va pensar a aixecar unes grans lloses en vertical i col·locar-hi una altra pedra en horitzontal. Avui, a Catalunya, es poden seguir admirant els **dòlmens** que continuen drets, en record d'aquells homes i dones que hi van deixar la seva empremta.

La comunitat jueva, importantíssima a Catalunya entre el segle x i fins que va ser expulsada al segle xv, ens va deixar algunes mostres. Podem admirar el **barri jueu de Girona**, on encara avui es poden recórrer els seus carrers, estrets i empinats, entrar a les sinagogues, els preciosos patis de les quals esclaten en decoracions florals plenes de color cada mes de maig o visitar el Museu d'Història dels Jueus o Centre Bones-truc ça Porta. No gaire lluny, a **Besalú**, trobem un dels tres *miqvé* o banys jueus que es conserven al continent. I, a Tortosa, es pot admirar una sinagoga del segle xiv.

També el call de **Barcelona** ens convida a endinsar-nos per carrers serpentejants plens d'his-

EL PATI
DEL CENTRE
BONESTRUC
ÇA PORTA, A
GIRONA, I EL
DOLMEN DE LA
PEDRA GENTIL, A
LA COSTA BRAVA.

© IMAGEN M.A.S.

tòria i de llegendes en un barri ocupat per enquadernadors, orfebres, metges i lletrats. Tots van baixar, més d'una vegada, per les escales que condueixen a l'antiga sinagoga major del carrer de Sant Domènec del Call, una construcció que, segons sembla, data del segle ix i que no és només la més antiga de la ciutat sinó també d'Europa. 📍

© SERVICIOS EDITORIALES GEORAMA

CASTELLS I FORTALESES

Castells i forteses omplen una terra de frontera que al llarg de la seva història sovint va ser sotmesa a atacs i a setges.

© NANO CAÑAS

És nit de festa al Festival Castell de Peralada. Té lloc en un paratge amb hotels, un casino i fins i tot un museu i una església... L'edifici data del segle IX, i l'ocupaven soldats amb escuts i cuirasses.

La de Peralada és una de les fortificacions que es van aixecar a Catalunya en territoris fronterers que havien de ser defensats. És el cas de castells com ara el de Miravet (Terres de l'Ebre) o els nombrosos castells de frontera que es troben a les Terres de Lleida. Alguns es van acabar convertint en domicilis, uns altres es van convertir en hotels i molts es poden visitar, com el Castell de Montsonís. Oneja la bandera a la torre de l'Homenatge: això indica que el castell segueix habitat i que algunes estances no es poden visitar. El gaudeix la família de Carles de Montoliu i Carrasco, actual baró d'Albí. 9

EL CASTELL DE PERALADA.

MONUMENTA: BENVINGUTS AL CASTELL

Allotjar-se en un castell medieval, visitar una torre de defensa convertida en un estudi d'artista, organitzar un esdeveniment en un edifici romànic... Els propietaris dels castells que encara existeixen a Catalunya s'agrupen a Monumenta, que obre al públic les portes d'aquests espais i que fa més de 25 anys que en protegeix i difon el llegat arquitectònic. En els seixanta castells i edificis associats s'hi poden fer activitats o simplement visitar els recintes, segons la disponibilitat.

HI HA MÉS DE
600
CASTELLS I
FORTIFICACIONS
A CATALUNYA

.....
i Per a més
informació
www.monumenta.info

© RIUDABELLA

MONESTIRS, ESGLÉSIES, SANTUARIS

Els edificis religiosos han tingut sempre una clara voluntat de representació per mostrar el gran poder de l'església catòlica.

© IMAGEN M.A.S.

Els campanars romànics, que sembla que connectin el cel i la terra, són un signe d'identitat de la **Vall de Boí** (Pirineus). Un cel blau, cims alts, aigua cristal·lina i un verd omnipresent són el teló de fons d'una arquitectura que deixa sense paraules. Nou esglésies de la zona van ser declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 2000. El seu valor rau en la unitat estilística dels edificis d'un romànic llombard funcional i esvelt. Amb els característics arcs de mig punt i les voltes de canó, heretades de l'arquitectura romana, el romànic va ser el primer estil clarament cristià. Ho descobrirà tothom que visiti el **Centre del Romànic** (www.centreromanic.com), que, a la mateixa vall, ofereix tota la informació que el visitant pugui necessitar per descobrir aquest paradís de pedra. També és imprescindible fer una visita al **Museu Nacional d'Art de Catalunya** (MNAC, Barcelona), on van ser traslladades a principis del segle xx les pintures originals de les esglésies de Boí, a més d'algunes escultures en pedra i en fusta, per evitar el saqueig i la venda de les obres.

SANT CLIMENT
DE TAÜLL.

A CATALUNYA
HI HA MÉS DE
1.900
EDIFICIS
ROMÀNICS

Creades entre els segles xi i xiii, quan Catalunya conformava la seva identitat, les construccions romàniques s'estenen per tot el territori. El colossal **monestir de Sant Pere de Rodes** (Costa Brava) s'erigeix sobre la serra de Rodes amb una vista inigualable de la badia de Llançà. I el **monestir de Santa Maria de Ripoll** (Pirineus), amb la seva aclaparadora portalada, que és una autèntica Bíblia de pedra, és una obra mestra de l'escultura romànica del segle xiii. Al sud, la **catedral de Santa Tecla, a Tarragona** (Costa Daurada), construïda entre el 1170 i 1331, s'alça en el punt més alt de la ciutat, com abans ja havia fet el temple d'August.

Sobris i austers, els monestirs de l'orde del Cister també són testimoni del pas del romànic al gòtic. S'erigeixen entre vinyes, alberedes i oliveres, en terres que, fins al segle xii, van restar en mans musulmanes. Entre els més ben conservats hi ha el **monestir de Santes Creus**, on es troben els panteons dels comtes de Barcelona i els reis d'Aragó i València. No gaire lluny, el **monestir de Santa Maria de Poblet**, encara en actiu

© IMAGEN M.A.S.

i també panteó dels reis d'Aragó, és la parada més impressionant de la **Ruta del Cister**, fins al punt que va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1991. Amb dos cimboris gòtics, l'intim monestir de **Vallbona de les Monges**, que segueix albergant una comunitat de religioses, ens il·lustra sobre el paper de la dona a la vida medieval.

DELIRIS MODERNISTES

El 1883, Gaudí va començar a treballar en la **Sagrada Família**, un projecte titànic del qual va arribar a completar l'absis i la façana del Naixement. Més de cent anys després, l'obra, encara en construcció, s'aixeca sobre els terrats de

EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE VALLBONA, CONEGUT COM VALLBONA DE LES MONGES, A LA RUTA DEL CISTER.

Barcelona convertida en icona de la capital catalana. Gaudí va assajar a la cripta de la **Colònia Güell**, a **Santa Coloma de Cervelló** (Barcelona), innovadores tècniques arquitectòniques que mereixen ser admirades. Els vitralls plens de color de l'interior deixen veure des de delirants columnes inclinades fins a voltes sorprenents. A la Secuita (Costa Daurada) l'**església del Sagrat Cor de Vistabella** és una petita joia modernista creada per Josep Maria Jujol, arquitecte col·laborador de Gaudí, amb una decoració fastuosa plena d'al·lusions teològiques.

LA RUTA DEL TEMPLE

L'orde del Temple, fundada al segle XI per protegir els peregrins que es dirigien a Jerusalem, va deixar a Catalunya i Aragó castells i esglésies que avui es poden visitar seguint la **ruta Domus Templi**, impulsada pels ajuntaments de Monzón, Lleida, Miravet, Tortosa i Peníscola. Un dels millors exemples de l'arquitectura del Temple és el conjunt de Gardeny (Terres de Lleida), de mitjan segle XII i situat a la part més alta d'un turó estratègic. La ruta també inclou parades en llocs tan emblemàtics com el **castell de la Suda**, a **Tortosa**, que s'aixeca imponent, dominant el perfil de la capital templera de l'Ebre. ♣

A L'ORDE DEL TEMPLE

Com era la vida dels templers? Què menjaven? Com es vestien? Com es preparaven per a la batalla? L'antiga Comanda de Gardeny, una imponent fortalesa del segle XII, us convida a recórrer les seves estances i reviu el dia a dia d'un cavaller templar. Per aconseguir-ho, s'utilitzen objectes de l'època recreats especialment, com un arnès militar de mitjan segle XIII, que els visitants s'hauran d'emprovar. Al final de la visita, una petita degustació acompanyada d'una copa de vi o cava de la terra. L'experiència familiar pot tenir lloc durant una nit d'estiu o un dia de tardor i primavera, i s'ofereix en català i castellà. Activitat accessible.

.....
i Per a més informació: www.turismedelleida.cat/viure-a-lleida/el-castell-de-gardeny

© TURISME DE LLEIDA

CASES ICÒNIQUES I SENYORIALS

Una nova classe social va arribar al món del luxe i va decidir adoptar una estètica pròpia per proclamar el seu ascens arreu del país.

© MIGUEL RAURICH

L'Eixample va unir la Barcelona antiga i les poblacions circumdants. S'hi van instal·lar industrials i comerciants i van contractar els arquitectes més innovadors. A la **Casa Batlló**, Gaudí va recrear la llegenda de Sant Jordi, patró de Catalunya, però s'ha de veure la **Pedrera** per amarar-se del geni gaudinià. Puig i Cadafalch va donar un aire neo-medieval a la **Casa de les Punxes**, tot i que una de les seves creacions més conegudes, que barreja el gòtic català amb el flamenc del nord d'Europa, és la **Casa Amatller**, al passeig de Gràcia.

LA CASA RULL,
A REUS, DE
L'ARQUITECTE
DOMÈNECH I
MONTANER.

A Reus, Terrassa, Tarragona i Mataró, per citar algunes ciutats, es poden admirar habitatges dissenyats per arquitectes modernistes no menys il·lustres.

Els indians, els catalans que van tornar després de la independència de Cuba, van tenir molt a veure amb l'aparició de luxosos habitatges que encara es poden veure a Catalunya i que són nombrosos especialment en localitats costaneres que van de Sitges (Costa Barcelona) a Blanes o Cadaqués (Costa Brava). 📍

DESCOBRIR LA PEDRERA

La Casa Milà, popularment coneguda com la Pedrera, és un edifici que conjuga amb excel·lència fantasia i funcionalitat, i que ha esdevingut una visita indispensable per a tothom que visita Barcelona. En aquesta obra, Gaudí va culminar la seva carrera, construint un edifici modernista adaptat a les noves necessitats socials, sense perdre de vista la natura com a font d'inspiració. La visita autoguiada recorre els espais més representatius de l'edifici. Activitat accessible i disponible en més de 10 idiomes. Recomanada per a tots els públics i en totes les èpoques de l'any, excepte en temporada de Nadal.

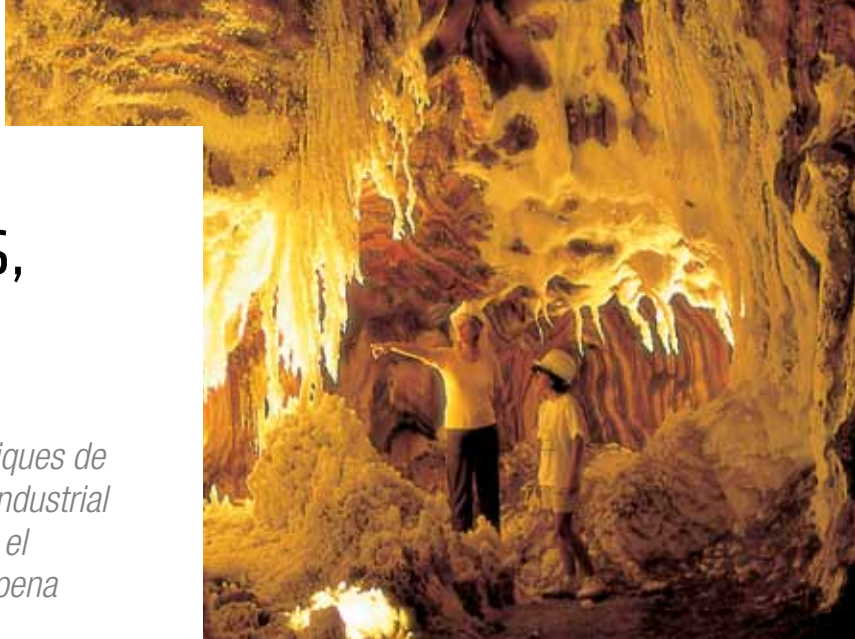
Per a més informació: www.lapedrera.com

© LA PEDRERA

FÀBRIQUES, MINES I COLÒNIES

Mines de petroli? Fàbriques de ciment? La Revolució Industrial va canviar radicalment el paisatge català. Val la pena veure com ho va fer.

© TURISMO VERDE, S.L.

Tothom al tren! Aquest petit ferrocarril travessa boscos, ofereix vistes sobre el riu Llobregat i ens deixa al costat d'uns jardins amb coves, camins i figures estranyes projectades per Antoni Gaudí. És l'anomenat Tren del Ciment, una demostració de com visitar el patrimoni industrial pot arribar a ser divertit. El tren connecta la Pobla de Lillet amb el paratge natural del Clot del Moro (Pirineus). El 1901, Eusebi Güell (mecenes de Gaudí) i els seus socis van instal·lar-hi la **fàbrica de ciment Asland**, en un edifici d'estil modernista que

MINES DE SAL
A CARDONA.

3.500

METRES DE
VIA TÉ EL TREN
DEL CIMENT

cau esglaonadament per la muntanya. Fins al 1975 estava plena d'operaris coberts d'una pols omnipresent. Avui, la visiten turistes que s'endinsen en el patrimoni industrial.

L'antic complex i el seu Museu del Ciment són testimoni de l'efecte que va tenir la Revolució Industrial. Va transformar el paisatge català i també la vida dels seus habitants. El territori es va omplir de les indústries més diverses, moltes de les quals són ara espais visitables on es pot entrar en contacte amb les tecnologies antigues.

XATIC, LA XARXA DE TURISME INDUSTRIAL

La xarxa ofereix visites guiades i experiències a espais de producció, museus, instal·lacions, centres d'interpretació i factories en actiu per promocionar el turisme industrial i divulgar el preuat patrimoni que Catalunya acull en aquest sentit. Les activitats que s'ofereixen són de caràcter experiencial i, molt sovint, s'adrecen a tota la família. El Museu de les Mines de Cercs, per exemple, a més de les clàssiques visites guiades, posa a disposició del visitant un nou espai museogràfic anomenat "L'espectacle de la mina", per comprendre com funciona la mineria en el segle XXI.

i Per a més informació www.turismeindustrial.cat i www.mmceres.cat

© MUSEU MINES DE CERCS

© IMAGEN M.A.S.

UN MAR DE PETROLI

Els més aventurers s'endinsaran en les profunditats de la mina de petroli de Riutort (Pirineus). Fa milions d'anys això era un mar. I les criatures que hi van viure es van convertir en el petroli que encara traspuen les parets. Gens lluny d'aquí, a Cercs, és possible sentir-se com un dels miners que, al llarg de 150 anys, van treballar a les mines de carbó. D'altres preferien passejar a 86 metres de profunditat, per la mina de sal de Cardona (Paisatges Barcelona).

MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA, A TERRASSA.

LES COLÒNIES TÈXTILS

A la vora del riu Llobregat es van instal·lar, a finals del segle XIX, factories que aprofitaven l'energia del riu. I, com a conseqüència, van créixer centres residencials, amb escoles i capelles, que incloïen les còmodes cases dels propietaris i els habitatges humils dels treballadors. Ara es pot reviure aquella època visitant les colònies i els seus centres d'interpretació, a Puig-reig o Gironella, entre altres.

Promou i coordina aquestes activitats la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC), que agrupa més de vint-i-cinc municipis catalans interessats a conservar el seu llegat i donar-lo a conèixer.

TECNOLOGIA D'UN ALTRE TEMPS

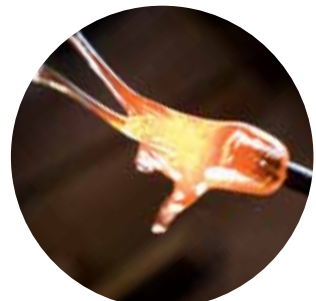
Un descapotable del 1943, una extravagant motocicleta del 1950, un cotxe solar que sembla d'un altre planeta, un televisor amb lupa del 1930, un fonògraf de principis del segle XX... Tots aquests aparells i molts d'altres formen part dels fons del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC), un equipament creat el 1990 amb la missió de preservar i difondre el patrimoni industrial de Catalunya. Està situat a l'edifici d'una fàbrica modernista dissenyada per Lluís Muncunill, a Terrassa. 📍

www.mnactec.cat

VIURE EL VIDRE

Has begut alguna vegada en porró i sents curiositat per saber com s'elabora aquest artefacte? O un setrill, el tradicional recipient per a l'oli? Quin procés se segueix per crear i decorar una làmpada? Al Museu i Forn del Vidre de Vimbodí i Poblet podràs satisfer totes aquestes curiositats i moltes més. També podràs experimentar els processos i tindràs l'ocasió de potenciar la creativitat amb els tallers, que expliquen diverses tècniques artesanals i tradicionals del treball amb el vidre. L'activitat està dissenyada per a tota la família i s'ofereix tant en català com en castellà, durant tots els mesos de l'any.

.....
 ⓘ Per a més informació www.museudelvidre.cat

© IMAGEN M.A.S.

LES CATEDRALS DEL VI

Sembla una església però és un celler. Les cooperatives vinícoles van dur al camp les meravelles arquitectòniques del Modernisme.

Una façana majestuosa, uns grans arcs ogivals i una combinació única de pedra, maó vist i ceràmica: contemplar l'edifici que alberga el celler de la Cooperativa Agrícola de l'Espluga de Francolí, construïda el 1913 (avui **Museu del Vi**), impressiona tant com trobar-se davant d'un temple barroc. Per això, quan el poeta i dramaturg Àngel Guimerà va visitar l'indret, el va definir com una "catedral del vi".

L'expressió va fer fortuna i ben aviat es va aplicar, també, a altres cellers que van aparèixer a principis del segle xx. Per saber per què van proliferar de tal manera els edificis modernistes dedicats a la transformació del raïm en vi, ens hauríem de posar durant un instant en la pell d'un viticultor català de finals del segle xix. Una plaga procedent d'Amèrica, la fil·loxera, l'havia obligat a arrencar totes les seves vinyes i a substituir-les per varietats immunes, que començarien a ser productives uns anys més tard. Quan es va adonar que seria impossible sobreviure en solitari a un problema d'aquesta magnitud, es va començar a associar amb altres persones que estaven

© IMAGEN M.A.S.

INTERIOR DE LA CATEDRAL DEL VI A PINELL DE BRAI.

en la mateixa situació. Així van néixer nombroses cooperatives amb els recursos suficients per aixecar nous cellers amb instal·lacions i maquinària d'allò més modernes.

Arquitectes com ara Cèsar Martinell, deixeble de Gaudí; Josep Puig i Cadafalch o Pere Domènech i Roura, fill de Lluís Domènech i Montaner, van crear edificis impressionants a Montblanc, Santes Creus, Falset, Gandesa o Sant Sadurn d'Anoia, per citar algunes zones vitivinícoles catalanes.

LA FORÇA DE LES BOMBOLLES

Precisament a Sant Sadurní, la meca del vi escumós català, un arquitecte modernista que ja havia creat obres destacades a Barcelona, Josep Puig i Cadafalch, va rebre l'encàrrec de crear un complex que reflectís l'envergadura de l'empresa Cordoniu. I allà, el visitant es pot perdre en el laberint de galeries subterrànies on, lentament i en silenci, reposa el cava català. Abans o després podrà veure un conjunt d'edificacions en què es pot reconèixer clarament l'estil de l'arquitecte.

8

PUNTS D'INTERÈS FORMEN LA RUTA DELS CELLERS MODERNISTES

DESCOBRIR ELS SECRETS DE LA INDÚSTRIA

Fàbriques i factories de tota mena obren les portes al públic. I al seu interior es pot descobrir com s'elabora el cava... o com es fa una pel·lícula.

© ORIOL LLAURADÓ

Carrassos de raïm daurats, a punt de ser recollits, s'amaguen entre les fulles de parra. Esperen que els descobreixin uns visitants que passegen entre vinyes. Quan tinguin una copa de cava a les mans seran més conscients del procés màgic d'aquest vi escumós. Són a les Caves Vilarnau, a Sant Sadurní d'Anoia (Costa Barcelona). N'hi ha d'altres que han preferit gaudir de l'aroma que desprèn la fava de cacau, durant una visita a l'Espai Xocolata - Simón Coll, també a Sant Sadurní d'Anoia, en la qual descobriran com es produeix la xocolata en gairebé totes les seves facetes.

Moltes empreses alimentàries de Catalunya animen els ciutadans no només a consumir els seus productes sinó a visitar les seves fàbriques per descobrir com s'elaboren.

Alguns, com Torrons Vicens, a Agramunt (Terres de Lleida), utilitzen les últimes tecnologies per detallar la història dels mestres torroners. També coneixerem fàbriques de galetes, de cervesa, piscifactories... Tots obren les seves portes a tothom qui vulgui saber on neixen els productes que arriben a taula.

L'OBRAJADOR
DE TORRONS
VICENS, A
AGRAMUNT,
I LLAMINADURES
A L'ESPAI
XOCOLATA SIMÓN
COLL, A SANT
SADURNÍ.

També és possible endinsar-se en la cultura popular gràcies a espais com ara el Taller d'escultura de gegants i figures festives Toni Mugal, a Cardona (Paisatges Barcelona), on podrem veure com neix un gegant o un drac llegendari. Fins i tot es podran visitar els platós del Parc Audiovisual de Catalunya, a la ciutat de Terrassa (Barcelona), que són oberts al públic per proporcionar-li una de les experiències més emocionants de tota la indústria cultural. 📍

© MARC CASTELLET

ARQUITECTURA CONTEMPORÀNIA

Torres de colors, un mar en una teulada... Benvinguts a un museu habitat que inclou mostres de la millor arquitectura contemporània.

Un cilindre gegantí emergeix de terra, com si fos un coet que està a punt d'enlairar-se, i s'eleva fins als 144 metres. De nit, la superfície de vidre que la recobreix s'il·lumina, i genera un espectacle de colors que hipnotitza els visitants. És la **Torre Glòries** (abans, Torre Agbar), una de les noves icones de la ciutat de Barcelona, construïda l'any 2005 per Jean Nouvel.

L'INTERIOR DEL MACBA DE BARCELONA I LA PLAÇA COBERTA DEL TEATRE LA LIRA, A RIPOLL, OBRA DE L'ESTUDI RCR.

© IMAGEN M.A.S.

Molt a prop d'aquí trobem el **Disseny Hub Barcelona**. És un centre innovador dedicat al disseny (dissenyat per l'estudi MBM, 2014) que projecta els voladissos i la façana sobre la plaça de les Glòries. La seva arquitectura avantguardista té continuïtat en els edificis del 22@, la zona en la qual tenen seu diverses empreses dedicades a les tecnologies de la comunicació. Més enllà, en el nou tram de la Diagonal urbanitzat l'any 2004, la ciutat s'omple de gratacels.

Són els darrers capítols de la llarga història d'amor de Barcelona amb l'arquitectura, la mateixa que a la dècada de 1980 va fer decidir el consistori a reconstruir el pavelló d'Alemanya per a l'Exposició Internacional del 1929. Montjuïc va recuperar una obra racionalista de Mies van der Rohe que, amb la seva bellesa austera i íntima, segueix sent tan avantguardista avui com ho era fa cent anys.

L'**Hotel Arts** (obra de Bruce Graham), les torres de comunicacions que van construir Norman Foster a Collserola i Santiago Calatrava a Montjuïc, o grans infraestructures esportives

© HISAO SUZUKI. GZ

© JOAN PUIG. GZ

com ara el **Pavelló Sant Jordi**, d'Arata Isozaki, deixen constància de les transformacions que va experimentar la ciutat amb els Jocs Olímpics del 1992. Al cor de la ciutat antiga, la moderna façana interior de vidre fosc del **Centre de Cultura Contemporània** de Barcelona (Albert Vilaplana i Helio Piñón, 1993) reflecteix els edificis del segle XIX. Al costat, el nord-americà Richard Meier va aplicar la seva reinterpretació del racionalisme al **Museu d'Art Contemporani** de Barcelona, un edifici lluminós inaugurat el 1995. Més recentment, la coberta ondulant de ceràmica del **mercat de Santa Caterina** ens recorda, com un mar multicolor, que aquesta és la ciutat on va néixer l'arquitecte Enric Miralles.

Però no totes les mostres d'arquitectura contemporània les trobem a Barcelona. A la Jonquera, a tocar de la frontera amb França, els arquitectes Rafael Cáceres i Philippe Pous van projectar el **Museu de l'Exili**. L'objectiu és preservar la memòria de l'exili republicà generat per la Guerra Civil. Inaugurat l'any 2008, la façana té diversos cossos i amaga una sèrie

LA TORRE
GLÒRIES
IL·LUMINADA.

d'espais diàfans i clars que indueixen a la serenitat, contrarestant, d'aquesta manera, el dramatisme dels continguts que s'hi mostren.

RCR: DEL LOCAL A L'UNIVERSAL

La cuina d'avantguarda basada en productes de proximitat del restaurant Les Cols, d'Olot, va trobar la correspondència perfecta en l'arquitectura de l'**estudi d'arquitectura de Ramon Vilalta, Carme Pigem i Rafael Aranda (RCR)**. RCR va guanyar l'any 2017 el premi Pritzker, el guardó d'arquitectura més prestigiós del planeta. El va aconseguir per obres que juguen amb el vidre, la llum i l'aigua (Pavellons Les Cols, a Olot), es fonen amb la natura (estadi d'atletisme Tossols-Basil, a Olot) o recuperen amb vidre i acer un conjunt urbà d'allò més dinàmic en un interior d'illa (Biblioteca Sant Antoni - Joan Oliver, a Barcelona). L'equip d'arquitectes també es va fer càrrec de l'interiorisme del restaurant Enigma, la darrera aventura, de moment, d'Albert Adrià i el seu equip. 📍

ESPIRITUALITAT

EL CULTA A

LA DIVERSITAT

Catedrals, sinagogues i temples sikhs conviuen en una terra d'acollida on es resen oracions i es reciten mantres.

La plaça Reial de Barcelona és famosa pels seus porxos, que aixopluguen terrasses. Abans de ser plaça, al segle XVIII, l'espai va ser un gran convent fundat pels caputxins. Actualment, en un dels molts pisos d'aquesta plaça, hi ha un temple dels Hare Krishna obert a tot aquell qui el vulgui visitar. En aquest mateix barri, trobarem espais d'oració per a musulmans o sikhs, entre altres religions.

MANIFESTACIÓ
DEL COL·LECTIU
HARE KRISHNA
A BARCELONA.

VIDA ESPIRITUAL

La multiplicitat de religions és norma en un territori en el qual, segons un estudi de la Universitat Autònoma de Barcelona, un de cada quatre espais de culte ja no és de religió catòlica. N'hi ha prou amb passejar per Barcelona, Tarragona, Lleida o Girona, o bé per municipis com Salt o Guissona, per adonar-nos que les persones que avui viuen a Catalunya han enriquit la vida espiritual del territori, en sumar-hi una varietat de creences que van de l'islam i el budisme a la fe baha'í.

Aquestes religions conviuen sense problemes i a Catalunya és possible viure un festival hindú com el Ratha Yatra, veure passar una processó catòlica o bé visitar un monestir budista situat al massís del Garraf. Aquesta acollida potser té alguna cosa a veure amb el passat d'aquesta terra, travessada pels musulmans, habitada per comunitats jueves, rendida a la fe cristiana i, finalment, lliurada al culte a la diversitat des del respecte. ♡

© MIGUEL PEPALES GZ

CRISTIANISME. FOCUS D'ATRACCIÓ

Un dia, la fe cristiana va amarar la cultura catalana i fins i tot la seva geografia. El visitant pot viure l'experiència de descobrir el país en clau espiritual.

© ORIOL LLAURADÓ

És teatre o és religió? Es fa difícil separar totes dues coses a les representacions de **la Passió de Crist** que tenen lloc a Olesa de Montserrat i a Esparreguera. Cada any, entre els mesos de març, abril i maig, els teatres específicament destinats a acollir aquest espectacle s'omplen d'actors i figurants (entre 500 i 600), veïns d'aquestes localitats que, de manera amateur però amb l'ajuda de notables equips escènics i banda sonora original, representen la vida de Jesucrist. La tradició té molt a veure amb l'orga-

LA PASSIÓ
D'OLESA.

nització de **pessebres vivents**, amb persones reals, durant el Nadal. També la **Patum de Berga** té els seus orígens en una representació religiosa medieval.

El catolicisme va deixar empremta en el calendari festiu de Catalunya, en la seva geografia i en els costums. A Catalunya hi ha una església cristiana organitzada des de mitjan segle III. La dominació musulmana del segle VIII va representar un parèntesi, el final del qual va suposar la formació de la identitat nacional i l'esclat del romànic.

LA CATEDRAL: SECRETS I LLEGENDES

Per viure aquesta experiència, cal parar atenció als consells del guia i tenir molta cura amb les proporcions: 25 % d'alquimista, 18 % de bruixa, 11 % d'inquisidor, 7 % de comare, 5 % d'ànima, 2 % de misteri i 1 % de llegenda. Aquesta és la fórmula per no perdre cap detall del recorregut nocturn pel barri vell de Barcelona, al voltant de la catedral. Es tracta d'una activitat per a adults disponible tot l'any. La visita s'ofereix en els següents idiomes: català, castellà, francès i anglès.

.....
 Per a més informació www.barcelonacatedral.com

© BARCELONACATEDRAL

Més endavant, van aparèixer els primers monestirs de l'orde del Cister, com Poblet o Santes Creus, que van unir a la seva condició de centres espirituals la d'espais de cultura i centres de colonització d'un territori per repoblar.

LA MUNTANYA MÀGICA

L'escolania eleva les seves veus pures a l'interior d'una basílica que es podria dir que penja de la muntanya. És un dels **cors infantils** més antics d'Europa i una de les imatges més característiques del **monestir de Montserrat**, mític centre espiritual, que es va edificar després de la troballa al segle IX d'una verge negra (anomenada "la Moreneta"), en una cova. S'enclava en un massís muntanyós de la Catalunya Central format per unes agulles de conglomerat que assenyalen el cel.

www.montserratvisita.com

PASSIONS GAUDINIANES

A la nau central de la **Sagrada Família**, la llum es filtra a través dels vitralls de colors i confereix a l'espai un aspecte corprenedor. A l'exterior, s'aixequen les torres que marquen el perfil del temple. Quan s'acabi de construir (el 2026) tindrà dotze torres dedicades als apòstols i quatre més als evangelistes, tot i que les principals seran la de la Verge Maria i, la més alta, de 172,5 metres, la de Jesucrist. El temple es va començar a finals del

L'ESCOLANIA
DE MONTSERRAT.

segle XIX i va constituir l'obra a la qual l'arquitecte Antoni Gaudí va aplicar tots els coneixements i, també, tota la seva passió religiosa, ja que va ser un catòlic fervent. 📍

www.sagradafamilia.org

ELS PRIMERS CRISTIANS DE TARRACO

La Ruta dels Primers Cristians de Tarraco recorre els espais que van ser escenaris de la progressiva implantació del cristianisme a la societat hispanoromana de la Tarragona romana. L'itinerari consta de vuit fites, entre les quals hi ha equipaments museístics i monuments. Es visita la capella de Sant Pau, la catedral i el Museu Diocesà, el Museu Bíblic Tarraconense, l'amfiteatre de Tarragona, el Fòrum de la Colònia, la basílica paleocristiana del Parc Central, la necròpoli paleocristiana i el conjunt arqueològic de Centcelles. L'activitat s'ofereix durant tot l'any, en català, castellà i anglès, i el recorregut és accessible.

© IMAGEN M.A.S.

50
NENS INTEGREN
L'ESCOLANIA
DE
MONTSERRAT

CATALONIA SACRA, DESCOBRIR EL PATRIMONI RELIGIÓS

*Ermites, catedrals i monestirs
custodien mil i un secrets interessantíssims.
Per què no deixem que un expert
ens els expliqui a cau d'orella?*

Els visitants que han assistit a la catedral de Sant Pere, a Vic (Paisatges Barcelona), comencen un recorregut diferent. No en tenen prou amb veure l'edifici, d'estil neoclàssic (1803). S'aventuraran també pel terrat i coneixeran uns espais insòlits situats a les altures. Tenen el privilegi de passejar entre les teules de la catedral i les cúpules que la cobreixen per veure allò que no veu ningú. Quan siguin dins de l'edifici podran contemplar les pintures de Josep Maria Sert, un dels muralistes més destacats del segle xx.

Aquesta només és una de les moltes experiències que **Catalonia Sacra** proporciona al viatger, un projecte turístic en el qual participen els deu arquebisbats catalans i un bon nombre d'experts en el patrimoni religiós, i que pretén donar a conèixer els **tresors artístics i arquitectònics** que custodien les esglésies. I no tot són grans construccions, perquè de vegades són les ermites perdudes o els monestirs aïllats els que proporcionen al visitant les experiències més estimulants.

www.cataloniasacra.cat

CATEDRAL DE VIC
I LA COVA DE
SANT IGNASI,
A MANRESA.

RUTES DE PELEGRINATGE

Molts viatgers han travessat el territori català seguint les rutes de pelegrinatge. Alguns segueixen el **Camí de Sant Jaume**, un conjunt de rutes diferents, amb diversos trams accessibles, que es dirigeixen a Galícia passant per punts com el monestir de Sant Pere de Rodes o la catedral de Barcelona.

Una altra ruta comparteix recorregut però en sentit invers: és la **Ruta Ignasiana**. A Manresa, qui més tard va ser fundador de la Companyia de Jesús, va passar un any a la Cova, indret on el sant va viure les seves experiències espirituals més notables.

www.camidesantjaumeperatohom.cat,

www.camidesantjaume.cat, caminoignaciano.org ♡

© GZ

© JUAN JOSÉ PASQUAL

MONESTIRS I SANTUARIS EN PLENA ACTIVITAT

Sembla que el temps transcorre més lentament als monestirs, però no ens hem de confondre: bullen d'activitat i esperen els visitants amb els braços oberts.

Ora et labora. La màxima que s'aplicava a la vida dels primers monestirs benedictins també regeix la dels del segle XXI. Sant Benet va fundar el seu orde en el segle VI i va fixar una regla que concedeix tanta importància a l'exercici de la vida espiritual com al treball. S'aplica al **monestir de Montserrat** (Paisatges Barcelona), que acull una comunitat formada per prop de setanta monjos. Des de fa mil anys segueixen una vida pautada, en la qual el rellotge és un company imprescindible. I es dediquen als treballs més diversos, des de l'artesania fins a les lletres. Montserrat és, a més d'un focus espiritual, un centre de cultura que compta amb un cèlebre cor infantil i amb l'escola de formació musical en actiu més antiga d'Europa. I també amb un hostel on ens podem refugiar durant uns dies del soroll mundà.

Aquesta mateixa càlida acollida ens la proporcionen en altres monestirs benedictins catalans amb comunitats en actiu on es pot viure, durant uns dies, com un monjo. És el cas del **santuari del Miracle de Lleida**, fundat

BIBLIOTECA DEL
MONESTIR DE
MONTSERRAT.

© IMAGEN M.A.S.

l'any 1899 i habitat per una comunitat de monjos benedictins. O dels monestirs de la **Ruta del Cister** que encara mantenen comunitats en actiu, com l'impressionant recinte de Poblet, un dels més grans d'Europa, on resideix una congregació masculina, o el de Santa Maria de Vallbona, on una comunitat de monges atén un hostel, treballa a l'hort i desenvolupa activitats artesanals. Una visita a la pàgina web www.larutadelcister.info ens mostrarà totes les possibilitats d'un itinerari que permet conèixer una sèrie de centres religiosos destacats, però també participar en nombroses activitats culturals, gastronòmiques i d'aventura.

Tot i que la vida monacal no és una cosa exclusivament catòlica. En un paratge aïllat i rocós de vegetació baixa, des del 1996 resideix al parc del Garraf (Barcelona) la comunitat de **monjos budistes Sakya Tashi Ling**. Es van instal·lar a la Plana Novella, una antiga finca que va ser casa d'indians i que, caracteritzada per un estil majestuós i eclèctic, avui acull tant les estàtues i les figures que forma-

© GZ

ven part de la decoració original com les noves imatges budistes.

LES AVELLANES O L'ARXIU DELS MARISTES

Entre boscos, muntanyes i camps de cultiu, a Os de Balaguer (Terres de Lleida), es va fundar l'any 1166 un monestir que aviat es convertiria en centre de poder dels comtes d'Urgell, i en un focus actiu de cultura i pensament. El seu claustre romànic i la seva església gòtica van acollir comunitats diverses que van des dels primers monjos premonstratsos que seguien la regla de sant Agustí fins als trapencs i els maristes, actuals ocupants de l'edifici des del 1910. Aquí es conserva l'arxiu dels maristes a Catalunya, però el complex també inclou una casa d'espiritualitat i una casa de colònies, a més d'un hostel i un restaurant, El Claustre, amb base de cuina catalana elaborada amb productes de la zona, però també amb propostes d'avantguarda, que mereix una visita.

www.monestirdelesavellanes.com

MONESTIR
DE BELLPUIG DE
LES AVELLANES.

POBLET, DES DE DINS

Quan entra al monestir cistercenc més gran d'Europa habitat per una comunitat de monjos que segueix la regla benedictina, el visitant se submergeix en un "món de formes, tradicions i símbols", tal com ho descrivia Josep Pla. La grandesa arquitectònica, artística i històrica corprèn l'espectador i fa que es pregunti el motiu d'aquesta magnificència tan severa. I és tasca dels guies respondre a la pregunta a través del recorregut pel recinte de l'abadia, la residència reial i el panteó. L'experiència es pot completar amb un àpat a l'hostal, amb productes ecològics, alguns dels quals provenen de l'hort de la comunitat, o amb un tast dels vins de l'Abadia de Poblet.

.....
 Per a més informació
www.poblet.cat

© POBLET

CULTURA POPULAR D'ÀGUILLES I DRAGONS

Les bèsties més fabuloses apareixen de seguida cada vegada que els catalans tenen alguna cosa per celebrar. Presentem-les.

A la part superior de les escales de la catedral de Tarragona apareix una àliga daurada de grans dimensions amb les ales obertes. Sense deixar de ballar, baixarà. És de nit i l'envolten milers de persones que ovacionen cadascun dels seus moviments.

Recorrerà la part alta de la ciutat o l'acompanyaran bèsties i gegants, a més d'una massa de gent que celebra un dels moments més populars de les festes de

UNA BÈSTIA
DE FOC
EN FORMA
DE DRAC.

Santa Tecla, patrona de Tarragona. És l'anomenada **Baixada de l'Àliga**.

A Barcelona, durant les festes de la Mercè, una àguila balla. Entra a la plaça, amb les ales esteses, una corona reial al cap, tres metres d'alçada i un perfil majestuós... La plaça està plena de gom a gom, però es fa el silenci, perquè és el moment solemne en què interpreta la seva dansa.

CELEBRACIÓ DEL FOC

Basiliscs perillosos, braus ferotges, cavalls i molts dragons que llancen foc per la boca... Pobles i ciutats de tot Catalunya compten amb aquestes i altres figures que al·ludeixen a la mitologia medieval, enllacen amb la simbologia religiosa o bé encarnen el mal que, representat pel foc, pren la forma dels populars diables, portadors d'un foc i una pólvora que són inseparables del concepte de festa mediterrània. S'ha de viure per sentir de prop les essències més autèntiques de la cultura catalana. 📍

© CHAPO

TOCAR EL CEL AMB LA MÀ

Una torre de persones? Amb més de dos segles d'història, els castellers són una de les tradicions catalanes més conegudes al món.

© LLUÍS CARRO

Som en una diada castellera, i això que veiem és la pinya o la base que ha d'aguantar el castell que s'aixecarà.

La torre només arribarà a bon port si tots treballen de manera coordinada. Es poden extreure moltes lliçons de vida d'una tradició nascuda al segle XVIII a Valls (Costa Daurada), que avui està especialment arrelada en ciutats de llarga tradició castellera com Terrassa, Vilafranca del Penedès o Tarragona, i que el 2010 va ser declarada per la UNESCO Patrimoni Cultural Im-

CASTELLERS
D'AVANT DE LA
CATEDRAL DE
TARRAGONA.

16.000

CASTELLS
S'AIXEQUEN
CADA ANY
A CATALUNYA

material de la Humanitat. Té un vocabulari propi que tots els castellers coneixen. Fins i tot el més jove: un nen o una nena, l'enxaneta, que és cridat a pujar fins a dalt de tot de la torre. Mentre s'aixeca sobre l'acotxador, alçarà la mà com a prova que el castell està carregat. Ara s'ha de descarregar. De vegades, les forces fallen o hi ha un accident que fa que es desplomi. Que ningú no ho dubti: ho tornaran a intentar una vegada i una altra.

www.catalunya.com/que-fer/agenda 📍

MINYONS EXPERIENCE

Es pot viure des de dins una colla castellera i tenir l'oportunitat de descobrir com funciona un assaig real i, tot aquell qui ho vulgui, vestir-se amb la faixa i fer pinya, és a dir, ajudar a construir la base sense la qual és impossible aixecar una torre. L'experiència té lloc a la Casa Jacint Bosch de Terrassa, construïda l'any 1912, i es completa amb la visita guiada a aquest edifici modernista. L'activitat té lloc els dies d'assaig, d'abril a novembre, i és imprescindible fer-ne prèviament una reserva. Està especialment dissenyada per a adults i es desenvolupa tant en català com en castellà, francès i anglès.

.....
📍 Per a més informació www.minyons.cat

© MINYONS

CELEBREM EL FOC

*Guspires, foc, pólvora...
Són elements essencials a
les festes mediterrànies,
que mai falten a les
celebracions d'aquest país.*

© JORDI PARETO

Ressonen els tambors com un anunci de la pròxima obertura de les portes de l'Avern. Sí, la boca de l'infern es troba a Barcelona i, encara que soni estrany, el moment en què les criatures diabòliques que l'habiten comencen a treure el cap és un dels més esperats pels barcelonins. Ha començat el correfoc. S'està celebrant la Mercè, la festa major de Barcelona. Diables vestits amb caputxes que mostren les seves banyes dansen al ritme dels instruments de percussió i esclaten en una pluja de foc. N'hi ha que corren per apartar-se'n, però n'hi ha que volen viure l'experiència des de la primera fila. Entre els **diables**, els **dracs** de grans dimensions i tota mena de **bèsties infernals** llancen foc i guspires sobre el públic entregat. Els apassionats o els atemoreix, l'espectacle? Ni tan sols ells mateixos tenen clara quina és l'emoció que els domina.

UN FOC ANTIC

Tot i que s'inspira en balls de fa gairebé deu segles, el correfoc actual va néixer a Barcelona

DIABLE
BALLANT LA
DANSA DEL FOC.

a finals de la dècada de 1970, ben aviat es va popularitzar i avui és una nova tradició estesa arreu del país. En la seva forma actual, és molt menys antiga que altres festes del foc d'origen medieval, com la **Patum de Berga** (Pirineus), o tradicions precristianes hivernals, com la **Fia-Faia** (Pirineus), durant la qual s'encenen fogueres i torxes.

Sant Joan és un altre dels moments de l'any en què el foc és el protagonista. El país crema en mil i una fogueres, tot i que les tradicions més espectaculars tenen com a escenari els Pirineus. Són les **falles**, també declarades Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO. La festa comença quan un tronc, acabat de tallar en una muntanya propera, s'encén enmig de la nit. El jovent encén unes torxes llargues, anomenades falles, i emprèn una frenètica carrera en ziga-zaga fins a la vall que se segueix amb emoció des dels nuclis habitats. Quan arriben, entre aplaudiments, encenen amb la flama la foguera de la plaça que il·luminarà durant tota la nit la festa dels veïns. 9

17

POBLES DEL
PIRINEU CATALÀ
CELEBREN
LA TRADICIÓ
DE LES FALLES

UN PAÍS DE GEGANTS

Van néixer per explicar la història sagrada, però es van quedar en pobles i ciutats i cada dia són més populars.

© GZ

A la plaça comença a sonar la música i, de manera automàtica, el públic s'asseu a terra. Els gegants estan a punt de començar la dansa. Tenen la seva pròpia música i unes coreografies creades específicament per a ells. Ella porta una corona i rics vestits medievals, i duu a la mà un ram de flors. Ell porta un casc d'estil romà i una maça gegantina a les espatlles... Una nena els mira des de terra i li semblen tan alts com un edifici, tot i que en realitat fan poc més de quatre metres. Són els Gegants d'Olot. Val la pena veure'ls protagonitzant el Ball de les espelmes a la màgica llum de les candeles que sosté el públic el mes de setembre, durant les Festes del Tura d'Olot (Pirineus). Aquests gegants són una parella dels milers que hi ha a tot Catalunya. Van aparèixer a l'Europa del segle xv en el marc de representacions teatrals religioses per explicar la Bíblia a qui no sabia llegir.

També a Barcelona es pot veure com ballen els gegants de la ciutat, en aquest cas representen els reis Jaume I i Violant d'Hongria. Interpreten les seves danses durant celebracions

A CATALUNYA
HI HA UNS

4,000

GEGANTS

GEGANTS
I GEGANTERS.
ELS GEGANTS
D'OLOT.

com ara Santa Eulàlia o, especialment, durant la Mercè. A la festa major de Barcelona participen juntament amb altres gegants de tot Catalunya en una celebració en la qual ballen i passen pels carrers del centre de la ciutat. Els nens i nenes els contemplen embadalits i intenten esbrinar, tafanejant entre els faldons, si sota els gegants hi ha o no una persona de carn i ossos. ♡

© GEMMA MIRALDA

PERCUSSIÓ ANCESTRAL

Una de les danses més populars evoluciona mentre els ballarins fan xocar els bastons que porten a la mà.

© ORIOL LLAURADÓ

És dissabte i fa un dia esplèndid, però no és per aquest motiu que els carrers de Sant Cugat, a tocar de Barcelona, estan plens de gent. Han vingut a celebrar la Trobada Nacional de Bastoners de Catalunya. Són més de mil i tots interpreten la dansa que fa que els bastons que cada ballarí porta a la mà xoquin entre ells. Ballen o es barallen?

Homes, dones, adolescents, infants... Als més joves gairebé no els queda força per colpejar amb la contundència esperada els seus bastons, però ho intenten amb ganes. Aquesta dan-

75

**AGRUPACIONS
INTEGREN LA
COORDINADORA
DE BALL DE
BASTONS DE
CATALUNYA**

sa també és tradició en altres països d'Europa, com Portugal, el Regne Unit, Itàlia o França, tot i que té característiques pròpies segons la població de procedència dels bastoners. Es diu que la força del cop o el joc del canell varien segons les localitats.

La base és sempre una **coreografia** en grup. Els ballarins es col·loquen de cara, mirant-se els uns als altres, i duen a les mans dos bastons de fusta d'uns 40 centímetres de llarg que colpegen seguint el ritme d'una melodia interpretada amb instruments tradicionals com la gralla, un instrument de vent de so agut, o el tabal, un instrument de percussió.

S'aprecia la força, destresa i agilitat que es necessiten per interpretar aquesta dansa. Vesteixen pantalons llargs, camisa blanca, una faixa de color i espadnyes. Alguns duen pantalons de vellut blau i uns altres porten als turmells cascavells que aporten una nota alegre al ritme de la percussió. Ballen i, ahora, creen el seu propi ritme. Tot és part d'una dansa que va ser popular a l'Europa del segle XV però que, segons el folklorista català Joan Amades, es podria haver ballat a Catalunya ja en el segle XII. ♣

© MAXIMO LENZO

BALL DE
BASTONS I
UNA FORMACIÓ
DE GRALLES
I TABALS.

MÉS ENLLÀ DE LA SARDANA

Amb vestimentes antigues, amb bastons, amb espelmes i fins i tot amb tortells que pengen del braç: així és com es ballen algunes de les moltes danses vives de Catalunya.

Un grup de nois i noies vestits de negre interpreten una dansa tradicional catalana que es balla encara avui a Òdena (Paisatges Barcelona). És tan interessant com les altres que s'han estat ballant a la plaça tot el matí, durant una trobada de les anomenades “danses vives”, és a dir, les que encara es ballen en alguna ocasió en algun indret de Catalunya. La peculiaritat del ball de crespelles rau en el fet que les noies duen penjada del braç, mentre interpreten la coreografia, una crespella o, el que és el ma-

500

DANSES VIVES
ES BALLEN
ENCARA A
CATALUNYA

© ORIOL LLAURADÓ

© ERIC MEDOUS

teix, un tortell! Està prohibit fer-hi cap mossegada fins que s'acabi la festa. La tradició ve del segle XVIII, quan els joves solters regalaven a les noies aquests dolços.

Un altre grup de ballarins, aquesta vegada d'Olort (Pirineus), es vesteixen amb pells d'ovella i dansen amb bastons de pastor a la mà. Al final, formaran una estructura amb els seus bastons i elevaran sobre terra un dels ballarins o ballarines, que cridarà “Xai Be”, tot al·ludint als anyells, que van ser tan importants per als pastors de la zona. La dansa del Xai Be es balla des del segle XV i celebrava el final de la Quaresma.

Actualment hi ha centenars de danses vives com aquestes a Catalunya. La varietat de coreografies és infinita. No obstant això, la dansa més coneguda de Catalunya és la sardana, que es balla en cercle i amb els participants agafats de la mà, en un gest simbòlic de germanor. Procedeix del nord de Catalunya, es balla al ritme dels instruments tradicionals d'una formació anomenada cobla i va obtenir la consideració com a signe d'identitat del poble català a finals del segle XIX. 📍

© INFOTUR

© GZ

© JOSEP GARCIA. GZ

© MARTA PEREZ. GZ

© IMAGEN M.A.S.

ART I CREATIVITAT

Des de les pintures romàniques fins a la moda en complements, passant per l'arquitectura modernista, Catalunya és una terra propícia per a la creativitat. I no només en l'apartat de les arts plàstiques, també en literatura i gastronomia, per citar només dos exemples. Potser és la visió del mar, l'aire pur de les muntanyes o els paisatges d'interior; la conclusió és que aquest és un país inspirador tant per als artistes locals com per als que el visiten. Totes les opcions són possibles. S'ha de venir a Catalunya per expressar-se creativament o bé per admirar els que ja han compartit el seu talent amb la humanitat. 📍

PINTURA I ESCULTURA DE LA PARET AL LLENÇ

Què hi havia abans i després del Modernisme? La creació artística ha deixat empremta des de la prehistòria i segueix produint meravelles per compartir amb el món sencer.

El foc va il·luminar les primeres obres, amb formes animals, que un dels membres del clan va dibuixar sobre la roca. Sense saber-ho, aquell primer ésser humà s'acabava de convertir en un dels **primers artistes** d'aquestes terres. Potser va estar als Abrics de l'Ermita (Terres de l'Ebre) o en una altra de les moltes coves i abracs catalans amb imatges similars. És un bon punt de partida per passejar

JACQUELINE AMB
LES MANS
CREUADES, DE
PABLO PICASSO.

per la història de l'art que podria seguir tot veient restes de ceràmiques pintades a l'antiga colònia grega i romana d'Empúries (Costa Brava).

EN EL PUNT DE MIRA

La pintura i l'escultura han seguit a Catalunya, amb característiques pròpies, els corrents europeus. Són fruit de les aportacions de pobles que, com els àrabs, van deixar la seva empremta. L'edat mitjana va dur moments d'esplendor a una Catalunya que conformava la seva identitat i la va manifestar amb força en el romànic i el gòtic. Ja al segle XIX, el renaixement econòmic va propiciar un moment molt fèrtil de la creació: el **Modernisme**, versió augmentada de la tendència artística que es va estendre per Europa entre el XIX i el XX.

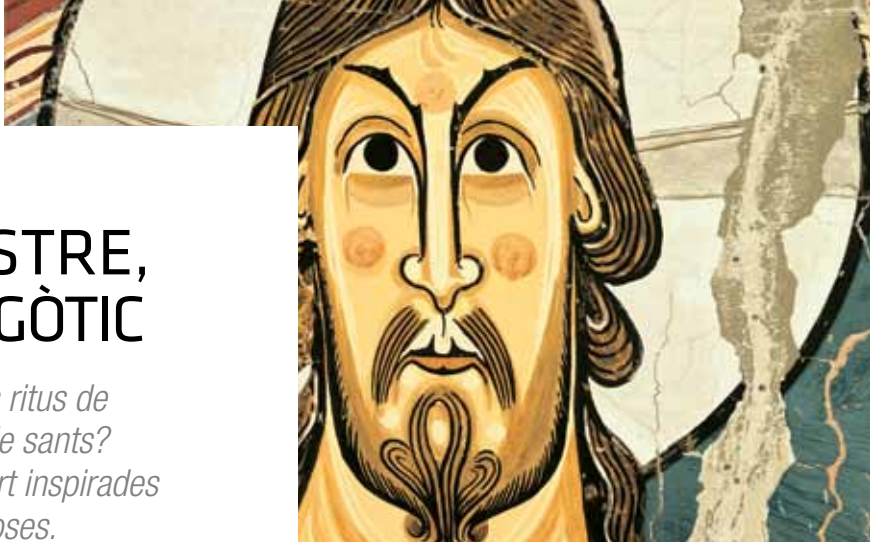
La història de l'art català inclou de Dalí i Miró a Jaume Plensa; tots han posat Catalunya en el punt de mira dels amants de l'art d'arreu del món. ♡

© LLUÍS CARRO

ART RUPESTRE, ROMÀNIC I GÒTIC

*Quina relació tenen els ritus de fertilitat i les imatges de sants?
Tots dos són obres d'art inspirades
per les creences religioses.*

© INFOTUR

Unes figures femenines amb el tors nu dansen en parelles al voltant d'un home. És més petit que elles, però el seu sexe mostra unes dimensions exagerades. Aquesta escena, ritual de fertilitat, va ser pintada el 6.500-5.000 aC a la Roca dels Moros, al Cogul (Terres de Lleida). Són figures estilitzades, en ocre i negre, característiques de l'art rupestre de l'Arc Mediterrani. A Catalunya, en trobem més exemples a la Cova dels Vilars (Terres de Lleida) o als Abrics de l'Ermita (Terres de l'Ebre). Tots ells formen part de la Ruta de l'Art Rupestre i, l'any 1998, van ser declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

PANTOCRÀTOR,
FRESC DEL S. XII
A SANT CLIMENT
DE TAÜLL.
A SOTA,
PINTURES A LA
ROCA DELS
MOROS,
EL COGUL.

60

JACIMENTS
PREHISTÒRICS
CATALOGATS
PER LA UNESCO

verses mostres més, al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC, www.museunacional.cat).

Aquest mateix museu disposa de nombroses obres de gòtic català, signades per mestres de la pintura com ara Jaume Huguet o escultors com Pere Sanglada. L'art d'aquest període reflecteix l'expansió de Catalunya amb la conquesta de València i de Mallorca. Era el temps de construir grans catedrals com les de Barcelona, Girona, Tarragona, Solsona o Tortosa, i decorar-les amb pintures i escultures que es poden admirar al monestir de Poblet (Costa Daurada), el monestir de Pedralbes o el Saló del Tinell (Barcelona). 📍

L'ARRIBADA DEL ROMÀNIC

Milers d'anys després, aquestes escenes rituals han donat lloc a un concepte elaborat de la divinitat. El context? El naixement de la nació catalana a partir del segle IX i X, la repoblació del territori i l'aparició de nous temples, esglésies i monestirs d'estil romànic.

Pels volts de l'any 1123, un artista anònim va fer els darrers tocs a la imatge majestàtica d'un Crist pintat a l'absis de l'església de Sant Clement, a la Vall de Boí (Pirineus). La seva majestuositat avui es pot veure, juntament amb di-

© SERVICIOS EDITORIALES GEORAMA

GENIS: PICASSO, MIRÓ, DALÍ, TÀPIES

*Bigotis extravagants,
sommis pintats, paisatges
onírics... Benvinguts a una
terra de genis.*

© IMAGEN M.A.S.

A Els Quatre Gats, el local on es reuneixen els artistes de la Barcelona de finals del segle XIX, un jove de 17 anys els escolta embadalit. És **Pablo Picasso**. Va néixer a Màlaga, i va arribar a Barcelona el 1895 per estudiar art en aquesta ciutat bohèmia i canalla que li va deixar una empremta inesborrable. Tant és així, que quan ja era un pintor reconegut va voler crear-hi el Museu Picasso.

A París, el 1926, Picasso va conèixer **Salvador Dalí**. L'artista surrealista havia nascut a Fi-

TEATRE-MUSEU
DALÍ, A
FIGUERES, I
ESCULTURA A
LA FAÇANA DEL
MUSEU TÀPIES,
A BARCELONA.

gueres, on avui s'ubica el seu Teatre-Museu, no gaire lluny de Cadaqués (Costa Brava). A partir del 1949 va establir en aquesta vila marinera una casa tan excèntrica i fascinant com la seva obra. Visitar-la ajuda a entendre un geni que ha passat a la història com l'autor d'*El gran masturbador*, i que també va cultivar l'escultura, l'escriptura i fins i tot el cinema.

Va ser **Joan Miró** qui, a París, va posar en contacte Dalí amb els surrealistes. A Mont-roig del Camp (Costa Daurada) Miró es va inspirar per crear *La Masia*, i per això aquesta localitat compta amb un Centre Miró. Les seves principals obres es poden veure a la Fundació Miró de Barcelona. I també als carrers de la capital catalana: des d'un paviment ceràmic a la Rambla (el Pla de l'Os) fins a l'escultura *Dona i Ocell*.

Miró va mantenir una relació d'admiració mútua amb **Antoni Tàpies**, artista amb un estil propi dins les avantguardes del segle XX. La seva obra es pot veure a la Fundació Antoni Tàpies (Barcelona), edifici modernista coronat per la monumental obra de Tàpies *Núvol i cadira*. 📍

© LLUÍS CARRO

MUSEUS I GALERIES

Els espais d'art s'han convertit en nous centres de peregrinació. Qui vol veure una obra mestra?

© IMAGEN M.A.S.

Els més de 300 museus de Catalunya són espais d'identitat, de cohesió i de progrés. I tant podem trobar-hi les arrels com la realitat actual. Són una molt bona carta de presentació del país, davant dels milions de turistes que el visiten. Proporcionen experiències úniques i comparteixen el valor de les tradicions, les col·leccions i les creacions remarcables per apropar al visitant el coneixement i el gaudi de les peces que custodien.

MUSEUS AL MAPA

A una hora de Barcelona, Vic (Paisatges Barcelona) conserva una petita meravella: el Museu Episcopal (museuepiscopalvic.com) amb mostres destacades d'escultura i pintura romàniques, a més d'obres que van de l'antic Egipte al segle XVIII.

A la Costa Brava, el Museu d'Art de Girona (museuart.com) conserva una de les millors col·leccions d'art romànic i gòtic de Catalunya, amb peces tan rellevants com l'ara portàtil del monestir de Sant Pere de Rodas.

FUNDACIÓ
MIRÓ, DE
L'ARQUITECTE
JOSEP LLUÍS
SERT.

CONÈIXER LA 'CARMELA'

L'oferta artística de Catalunya es complementa amb nombroses fundacions i centres d'art privats dedicats a la creació contemporània: des de la Fundació Sorigué de Lleida, còmplices habituals del festival Sónar, fins a la Fundació Vila Casas, la Fundació Suñol o la Fundació Gaspar, totes tres a Barcelona. La capital catalana també està plena de galeries. Val la pena passejar pel carrer de Consell de Cent o el barri del Born per descobrir-les. Als bancs de pedra del passeig del Born s'ha de parar atenció a les escultures d'un dels artistes contemporanis més cotitzats, Jaume Plensa. L'autor també ha deixat a la ciutat un bust monumental de 4,5 metres d'alçada titulat *Carmela*, a tocar del Palau de la Música.

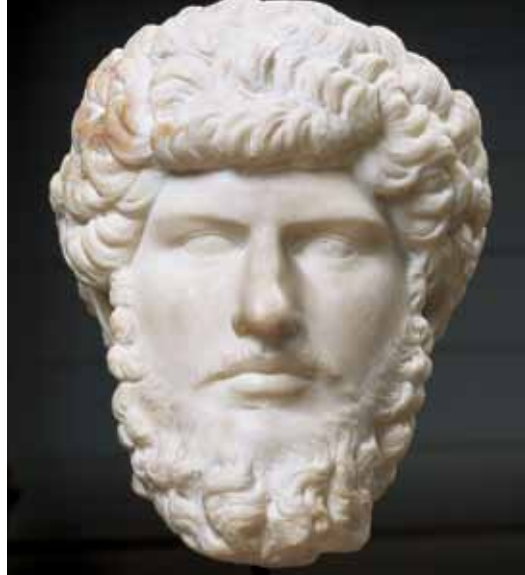
4.251

OBRES DE
PICASSO ES
CONSERVEN
AL MUSEU
DE L'ARTISTA
A BARCELONA

.....
**i Per a més
informació**
jaumeplensa.com

© GZ

© IMAGEN M.A.S.

El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mnactec.cat) té com a missió promoure el coneixement de la cultura científica i conservar, estudiar i mostrar l'evolució dels avenços científics i tècnics a Catalunya, emfasitzant de manera especial la seva aplicació industrial i la incidència social. Té tres seus: Terrassa, Esparreguera (Paisatges Barcelona) i Castellar de n'Hug (Pirineus), i una xarxa de 28 museus i espais patrimonials, de manera que és molt fàcil visitar qualsevol de les seves exposicions.

El Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (mnat.cat) a aquesta diutat de la Costa Daurada, acull gran part dels objectes i mobiliari d'època romana trobats a Tarragona. És un viatge a l'antiguitat de la mà dels millors especialistes. També administra el Museu i Necròpolis Paleocristianes i les vil·les romanes de Centcelles i els Munts.

A la ciutat de Figueres, a la Costa Brava, la visita de la col·lecció del Museu del Joguet (mjc.cat) és un viatge a la pròpia infantesa i la de les generacions precedents.

El Museu del Cinema (museudelcinema.cat), a Girona, és un dels pocs museus d'àmbit eu-

UN CAP D'ÈPOCA ROMANA DEL MUSEU NACIONAL D'ARQUEOLOGIA I LA FAÇANA DEL MUSEU DE LLEIDA.

ropeu que acull una varietat de material precinematogràfic i cinematogràfic tan gran.

El Museu de Lleida Diocesà i Comarcal (museudelleida.cat), ubicat a la capital de les Terres de Lleida, gestiona un llegat religiós considerable, que comprèn des del món romà fins als nostres dies, passant per l'art romànic, gòtic, renaixentista i barroc.

Els amants dels trens tenen el seu museu ideal a Vilanova i la Geltrú. El Museu del Ferrocarril de Catalunya (museudelferrocarril.org) està situat just al costat de l'estació de tren.

Vinseum (vinseum.cat), a Vilafranca del Penedès, uneix el fons relacionat amb la viticultura, les arts plàstiques, la ceràmica i el vidre, sempre amb el vi com a tema central. Té un mòdul multisensorial dedicat principalment a les persones amb necessitats especials.

Com a resum, "el museu més gran de Catalunya", tal com s'anomena la xarxa de museus locals (museuslocals.diba.cat), és una agrupació de museus de cinquanta-dos municipis de la demarcació de Barcelona i, a través de la seva pàgina web, ofereix informació d'allò més interessant al visitant.

© GZ

© ROBERT RAMOS. GZ

© IMAGEN M.A.S.

I SENSE SORTIR DE BARCELONA...

Una llarga avinguda i unes escales condueixen al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), al parc de Montjuïc. Té una vista espectacular sobre la ciutat i una de les millors col·leccions de romànic d'Europa, que inclou pintura i escultura.

També a la muntanya de Montjuïc, la Fundació Joan Miró acull peces fonamentals de l'autor, a l'edifici que va dissenyar l'arquitecte Josep Lluís Sert. I al barri del Born, el Museu Picasso conté més de 4.000 obres originals que ens parlen del període de formació de l'artista.

INSTAL·LACIÓ
AL CCCB I UNA
GALERIA REIAL
AL MUSEU
MARÍTIM DE
BARCELONA.

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA, macba.cat) acull exposicions d'art actual, des del 1950 fins als nostres dies, a l'edifici dissenyat per Richard Meier.

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB, cccb.org) acull esdeveniments, festivals i exposicions, i és referent en noves tendències artístiques. El recinte que l'alberga és una casa de beneficència del segle XVII remodelat per Piñón i Viaplana.

El Museu Marítim de Barcelona (mmb.cat) està consagrat a la cultura marítima i ocupa l'edifici gòtic de les Drassanes Reials, a la façana marítima.

VISITMUSEUM: L'APP DEFINITIVA

Accessible des de qualsevol dispositiu, en la versió app o web mòbil, Visitmuseum permet a l'usuari complementar el seu recorregut, amb continguts en diversos idiomes, i gaudir d'una acurada selecció de les peces més importants de cada museu. Inclou una breu presentació de les característiques del museu, un recorregut per les principals sales i una visió detallada dels objectes més destacats. L'aplicació, disponible a AppStore i GooglePlay, ofereix enllaços per saber més coses o compartir l'experiència a les xarxes socials.

i Per a més informació visitmuseum.gencat.cat

© VISITMUSEUM

MÚSICA

UNA VARIADA

BANDA SONORA

Batuta o sintetitzador? No cal triar, perquè una riquíssima escena musical es fa càrrec de satisfer els desitjos de les oïdes més diverses i exigents.

El metro de Barcelona està ple durant les nits de juny. De parelles vestides amb elegància i d'altres una mica més joves i informals. Totes surten de festa i és la música allò que les impulsa a sortir de casa, tot i que unes es dirigeixen al **Gran Teatre del Liceu** per viure una vetllada operística i les altres a una nova edició del festival **Sónar**, on ressonen els ritmes més avantguardistes.

SÓNAR,
EL FESTIVAL
INTERNACIONAL
DE MÚSICA
AVANÇADA.

Aquesta imatge és l'al·legoria de la variada banda sonora d'un país que ha proporcionat al món grans genis, que es delecta amb la música i que l'escolta en totes les seves formes. Les principals ciutats compten amb grans equipaments: el **Liceu**, **L'Auditori** o el **Palau de la Música** a Barcelona, els **auditoris de Girona i Tarragona** o l'**Auditori Enric Granados** a Lleida, per exemple. Acullen música clàssica i també sons del nostre temps.

FESTIVALS A LA CARTA

L'oferta es completa amb programacions estables. Festivals de música clàssica o dedicats al pop, rock, electrònica o jazz es reparteixen per tota la geografia catalana especialment durant els mesos d'estiu. Molts d'ells s'han consolidat, com el festival **ArReus**, que concentra grups musicals d'arreu del món a la ciutat de Reus i ofereix l'oportunitat de conèixer no només la música, sinó la cultura d'altres pobles; fes-

© MARC CASTELLÉ

© MARC CASTELLET

tivals de jazz en què els artistes de primer ordre mundial pugen a l'escenari, com el **Girona Jazz Festival**, **Jazz Terrassa**, **Voll-Damm Festival Jazz Vic** i el **JazzTardor**, a Lleida. El **Vijazz**, que transcorre a Vilafranca del Penedès i ofereix la possibilitat de maridar vi i cava amb notes jazzístiques de fons, o el **Mercat de Música Viva de Vic**, un dels aparadors musicals més importants, amb tres dècades de trajectòria i un gran punt de trobada per als professionals del sector.

EL MERCAT DE MÚSICA VIVA DE VIC PROGRAMA ARTISTES INTERNACIONALS.

encara avui és un missatge musical de pau i fraternitat. A la seva Vil·la-Museu s'hi poden veure els seus instruments, recórrer les estances on va viure fins a l'exili i sentir el seu llegat artístic i humanístic. I el Festival Internacional de Música Pau Casals del Vendrell ho recorda cada any.

Són molts els compositors catalans reconeguts arreu del món. Entre ells, **Isaac Albéniz** o **Enric Granados**, pianista i compositor romàntic. O el seu coetani **Frederic Mompou** i autors avantguardistes com

Xavier Montsalvatge. O com el compositor i pianista **Albert Guinovart**, que porta el seu talent a l'òpera, al teatre i fins i tot al cinema. ♡

PAU CASALS, EL SO DE LA PAU

És l'any 1971 i un **Pau Casals** ancià i emocionat es dirigeix a les Nacions Unides. Acaba de rebre la Medalla de la Pau com a premi per la seva lluita en favor de la justícia i la llibertat. Després, interpreta una cançó popular catalana, "El cant dels ocells", que

© GZ

TEMPORADES MUSICALS

Caruso, la Callas i fins i tot Duke Ellington van trepitjar aquests escenaris. Aquí sona la música durant tot l'any.

El concert començarà de seguida, però encara tenim temps per contemplar la "llanterna" de L'Auditori (Barcelona), un pati obert de vidre de 30 metres d'altura, decorat amb dibuixos de l'artista Pablo Palazuelo. La seva temporada comprèn moltes línies, des de la música simfònica fins a la *world music*, passant per cicles que exploren la relació entre música i tecnologia.

El **Palau de la Música**, joia de l'arquitectura modernista i obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO, és un temple per a la música simfònica i coral, tot i que també acull altres corrents musicals que van del jazz a la música ètnica. Sobre aquest escenari han passat noms com Yehudi

EL TEATRE FORTUNY A REUS, COSTA DAURADA.

ESCULTURES QUE REPRESENTEN MUSES TOCANT INSTRUMENTS A L'ESCENARI DEL PALAU DE LA MÚSICA.

Menuhin, Mstislav Rostropóvich, Barbara Hendricks, Montserrat Caballé, Duke Ellington i Ella Fitzgerald. Paral·lelament, el **Gran Teatre del Liceu** és probablement un dels teatres d'òpera més bonics i amb més tradició del món, amb més de 170 anys d'història.

Promotors com Promoconcert organitzen temporades de música clàssica i altres gèneres al Palau de la Música i el Liceu. N'hi ha d'altres, com Ibercàmera, que impulsen la clàssica des dels escenaris del Palau de la Música i de L'Auditori (Barcelona), a més de l'Auditori de Girona. Aquest acull tant concerts clàssics com pop i teatre musical juntament amb l'Auditori Enric Granados de Lleida.

MÚLTIPLES ESTILS, MÚLTIPLES ESPAIS

Una oferta musical que comprèn des de la simfònica fins al jazz, passant per altres gèneres musicals, s'estén arreu del territori i ocupa espais pluridisciplinaris de prestigi com ara l'Auditori de Tarragona, Granollers o Sant Cugat, l'es-

© JOAN PUIG. GZ

© IMAGEN M.A.S.

pai d'arts escèniques **Kursaal de Manresa**, fundat el 1927 i que després d'un període tancat va tornar a obrir les seves portes totalment rehabilitat el 2007, o el **Teatre Fortuny de Reus**, construït el 1882 i que captiva per la seva elegància estructural d'estil barroc.

RENÉIXER DE LES CENDRES

Inaugurat el 1847, el Gran Teatre del Liceu és el coliseu operístic barceloní, parada de les grans

EL GRAN TEATRE
DEL LICEU, A
BARCELONA.

1.100

CONCERTS
I ÒPERES
TENEN LLOC
CADA ANY AL
LICEU, EL PALAU
DE LA MÚSICA
I L'AUDITORI

veus de la lírica mundial (de Caruso a Maria Callas). Tot i que de vegades acull concerts poc clàssics, la seva programació principal es basa en una combinació d'òperes de repertori, obres poc conegudes i composicions contemporànies. La sala principal es va reconstruir després de l'incendi del 1994. No obstant això, la Sala dels Miralls va quedar miraculosament intacta per recordar-nos com era fa un segle l'epicentre de la burgesia barcelonina. 9

BARCELONA OBERTURA

Enhorabona! Els amants de la clàssica poden gaudir d'una triple oferta a Barcelona a través d'un clic. N'hi ha prou amb connectar-se al web de Barcelona Obertura Classic and Lyric, sinergia establerta entre les tres principals institucions musicals barcelonines: el Gran Teatre del Liceu, L'Auditori i el Palau de la Música. Tenen l'objectiu de promocionar la ciutat de Josep Carreras, Jaume Aragall, Montserrat Caballé, Victòria dels Àngels i Jordi Savall, entre altres, com a gran centre de turisme musical. Ofereixen un calendari conjunt que mostra una selecció de les cites més destacades de la temporada.

.....
i Per a més informació www.barcelonaobertura.com

©TONI BOFILL. GZ

FESTIVALS DE MÚSICA D'ESTIU

De cançó de l'estiu no n'hi ha només una, sinó mil. En trobem dels estils més diversos i sonen en una plèiade de festivals.

© MARC CASTELLET

Durant tres dies del mes de juny, a Barcelona, el festival **Sónar** és sinònim, arreu del món, de músiques electròniques i avançades. Milers de visitants (el 52 % dels quals són estrangers) hi passen cada any. Va néixer el 1994 i, avui, el Sónar és una referència mundial amb edicions a Reykjavík, Hong Kong o Estocolm.

El seu èxit va propiciar l'aparició d'altres cites musicals. És el cas del festival barceloní **Primavera Sound**, que va apostar pels sons

EL FESTIVAL CRUÏLLA A BARCELONA. UNA NIT DE CONCERT A CAP ROIG.

independents i alternatius. I va triomfar. Avui, amb uns cartells encapçalats pels principals artistes del pop i el rock, omple entre finals de maig i principis de juny un recinte colossal en una de les darreres zones urbanitzades de la ciutat, el parc del Fòrum. Més de 50.000 visitants diaris van assistir al recinte durant les últimes edicions. I més de la meitat venien d'altres països.

MÚSICA AL MAR I A LA MUNTANYA

El calendari barceloní inclou moltes més cites, com el festival **Cruïlla**, un eclèctic **Mas i Mas Festival**, propostes que aposten per una electrònica orientada a la pista de ball com el **Barcelona Beach Festival** o cites dedicades als grans noms consagrats de la música com el **Festival de Pedralbes**.

El circuit de festivals de Catalunya augmenta cada any i comprèn tots els estils: del ben mediterrani i ecologista **Vida Festival**, a Vilanova i la Geltrú (Costa Barcelona), al **Canet Rock** de Canet de Mar (Costa Barcelona). La Costa

© MARC CASTELLET

© MARC CASTELLET

Brava també alberga grans cites com el **Festival Castell de Peralada**; el **Festival Internacional de Música de Cadaqués**, que aposta per estils que van del pop i el rock al jazz; el **Festival de la Porta Ferrada** de Sant Feliu de Guíxols; o el **Festival de Cap Roig**, a Calella de Palafrugell, amb grans noms dels circuits internacionals de pop, rock i jazz. Un dels festivals més flamants de música clàssica és el **Festival Internacional de Música Costa Daurada – Salou**, amb escenaris repartits per les localitats de Torredembarra, Altafulla, Creixell, Roda de Berà, Cambrils o Salou.

El **Schubertiada**, a Vilabertran (Girona), és una altra de les cites d'estiu. També ho és, tot i que s'allunya de la costa, el festival de música més curiós del país, el **Festival Gong**, que se celebra a les coves de Collbató, a les entranyes de la muntanya de Montserrat.

En totes aquestes propostes s'hi pot sopar, tant al peu d'un *foodtrack* com asseguts formalment en una taula, prendre una copa i fins i tot fer-hi algunes compres. 📍

INAUGURACIÓ
DEL FESTIVAL
SÓNAR EL 2011.

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

Una programació de qualitat i d'altura, i mai més ben dit, perquè el Festival de Música Antiga dels Pirineus (FeMAP) és fruit dels esforços de diverses localitats del Pirineu català per vincular la música antiga al ric patrimoni arquitectònic de la zona, posant un èmfasi especial en les edificacions del període romànic. El FeMAP ha sabut aprofitar l'herència que va deixar el Festival Internacional de Música Joan Brudieu, que va celebrar la darrera edició a la Seu d'Urgell el 2010. El FeMAP promou els conjunts de Catalunya i recupera i promou el patrimoni musical català en escenaris de tal bellesa com el claustre de Santa Maria d'Urgell.

120.000
VISITANTS
PASSEN PEL
SÓNAR EN TAN
SOLS TRES DIES

.....
i Per a més
informació
www.femap.cat

© GZ

OFERTA NOCTURNA PER A TOTS ELS GUSTOS

*Per escoltar, veure, ballar, passejar...
La nit catalana presenta propostes
genuïnes que no deixen ningú
indiferent.*

La nit catalana és variada i ofereix múltiples possibilitats. Des de gaudir d'una agradable conversa en una terrassa fins a prendre un còctel o triar entre un gran nombre de discoteques o sales de ball. Però més enllà d'aquestes possibilitats més convencionals hi ha tot un món per explorar. Durant l'any sempre hi ha alguna festivitat o festa major en la qual podem participar, com la Patum de Berga, declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, o l'Aquellarre de Cervera, totes elles atrauen molts curiosos; o festes populars als barris, com les de Sants o Gràcia, a Barcelona.

Tot i que molts festivals es concentren en els mesos més càlids, la programació no s'atura al

NIT DE
CONCERT
I COPA A
LA PEDRERA.

ESPECTACLE AL
CARRER DE LA
FIRA DE TEATRE
DE TÀRREGA.

llarg de l'any. La **cartellera de teatre** tampoc para màquines, igual que no ho fan altres arts escèniques com la **dansa**.

Quan cau el sol canvia la perspectiva, per això és inquietant fer visites nocturnes a edificis emblemàtics, com ara a la **Pedrera** de Barcelona.

IN & OUT

Aquesta àmplia oferta d'espectacles demana espais diversos i originals. Des dels de naturalesa clarament urbana en sales com les barcelonines **Apolo** o **Razzmatazz**, on es pot escoltar música en viu alternativa, pop, folk, rock... fins a espais a l'aire lliure, afavorits per la bellesa del paisatge. Sense oblidar les guinguetes a peu de platja, d'allò més senzilles, on la música s'avé perfectament amb el so de les ones, o indrets tan espectaculars com el **Castell de Peralada**, que amplifica la qualitat de les seves notes musicals només pel lloc on s'ubiquen. Però si el que ens ve de gust és passejar per la ciutat i deixar-nos endur pel destí, pot ser que mentre cerquem una terrassa per Barcelona ens sor-

© ALVARO MONGE. GZ

© FERRAN SENDRA. GZ

prenguin construccions com la **Torre Glòries**, un edifici amb esperit camaleònic que canvia de color, el **Castell de Montjuïc** il·luminat o la **plaça del Rei**. I passa el mateix en altres ciutats catalanes, que doten de llum càlida i de color edificis i places en els quals els bars i les terrasses conviden a viure la nit.

ATMOSFERA 'UNDERGROUND'

A Barcelona, només a la plaça Reial, a tocar de la Rambla, trobem dos grans referències de l'escena musical en viu: l'íntim **Sidecar Factory Club**, amb una acurada programació que posa l'accent en els sons *underground*, i el **Jambo-ree**, una cava de jazz nascuda als anys seixanta que acull els grans del jazz. La seva programació insufla vida a la rica escena jazzística local i també explora les noves tendències del jazz internacional.

A prop de la **Sala Apolo**, al Paral·lel, la moderna sala **Barts** és escenari d'actuacions de primer nivell i de concerts del **Festival Internacional de Jazz** o del festival **Guitar Bcn**. ♣

LA SALA
APOLO A
BARCELONA.

MÉS ENLLÀ DE BARCELONA

Espais com la sala **Salamandra** (el Prat del Llobregat) o **Depósito Legal** (l'Hospitalet del Llobregat) ofereixen bones oportunitats als amants dels sons alternatius. Fora de la capital catalana i la seva zona d'influència, dos locals brillen amb llum pròpia. Al sud, a Tarragona, la **Sala Zero** (Costa Daurada) té una programació acurada que inclou els principals artistes i bandes catalanes. Al nord, la sala **La Mirona**, molt a prop de Girona (Costa Brava), funciona també com a pol d'atracció i macrosala de concerts. A més, durant les nits d'estiu, hi ha una infinitat de locals, tant estables com *pop-up*, que programen actuacions per gaudir encara més del clima mediterrani.

5.000

CONCERTS
TENEN LLOC
CADA ANY
A LES SALES DE
MÚSICA EN VIU
DE BARCELONA.

© GZ

LLENGUA I LITERATURA

CULTURA ENTRE

DOS MONS

Quina obra de teatre d'un autor català va inspirar òperes i pel·lícules a Alemanya? I quina novel·la en castellà va dur la Barcelona de postguerra a les llibreries de mig món?

El dramaturg i poeta Àngel Guimerà (1845-1924), molt popular a la Barcelona del seu temps, escrivia en català. I, tot i així, va assolir projecció internacional. Una de les seves obres més conegudes és *Terra Baixa*, que va inspirar el 1903 una òpera en alemany d'Eugen D'Albert.

Un segle més tard, el 2001, Carlos Ruiz Zafón va publicar *L'ombra del vent*, novel·la que transcorre a la Barcelona de la dècada de 1940. La va escriure en castellà, però es va traduir a més de 30 idiomes.

Amb una nodrida trajectòria com a guionista, l'escriptor Jaume Cabré, considerat

un autor europeu de primer ordre, va publicar el 2011 la seva última novel·la, *Jo confesso*, una obra monumental de més de 1.000 pàgines.

QUAN GABO ES VA TROBAR PLA

Són exemples que mostren que la cultura literària a Catalunya es mou entre el català i el castellà, i que les dues llengües li han conferit projecció internacional. El 2015, Barcelona va ser declarada Ciutat de la Literatura per la UNESCO. Aquí va viure la seva última aventura el Quixot. I entre 1967 i 1974, a Barcelona hi va residir Gabriel García Márquez, entre altres autors del boom llatinoamericà atrets per l'agent literària Carmen Balcells. Durant aquesta estada, Gabo va conèixer Josep Pla (1897-1981). L'autor de la Costa Brava es va moure tota la seva vida entre ambdues llengües per tractar un dels seus temes preferits: la gastronomia. 📍

JOSEP PLA.

DUES LLENGÜES PER A UNA LITERATURA

Castellà i català, les dues llengües que se senten al carrer, tenen una salut de ferro dins el panorama literari.

Catalunya té la seva pròpia llengua des de fa molts anys, el **català**, tot i que no és la seva única llengua oficial; comparteix aquest privilegi amb la **llengua castellana**, un idioma amb el qual conviu perfectament en el dia a dia i que coneix tota la població. Totes dues són llengües d'origen llatí, la qual cosa les fa molt properes. A les escoles s'estudien les dues i molts residents internacionals també les aprenen.

Estadísticament, la llengua preferent de lectura és el castellà, tot i que cada vegada hi ha més lectors que opten pel català com a primera opció.

La producció literària a Catalunya és imparable, els autors catalans escriuen en una llengua o l'altra segons les seves preferències i fins i tot alternen publicacions en castellà o català, com és el cas d'Eduardo Mendoza, autor de *La verdad sobre el caso Savolta*. En llengua castellana destaquen Javier Pérez Andújar, *Los príncipes Valientes*; o Juan Marsé, *Últimas tardes con Teresa*, i en llengua catalana brillen Jaume Cabré, *Jo confesso*; Jordi Puntí, *Maletes perdudes*;

UNA LLIBRERIA
A BARCELONA,
EL DIA DE
SANT JORDI.

© DANNY CAMINAL. GZ

Blanca Busquets, *La casa del silenci*; o Imma Monsó, *L'aniversari*.

Sant Jordi és, sens dubte, la jornada en què es regalen més llibres. Quan la meteorologia acompanya, és un dia gloriós. Els carrers s'inunden de parades de **llibres** i de **roses**. Llibres, perquè es commemora la mort de Cervantes. I roses perquè Sant Jordi va matar el drac i de la seva sang en van brollar roses, segons explica la llegenda. Un avís: aquesta jornada és el dia de l'amor a Catalunya. 📍

LITERATURA A LA CATALUNYA INSPIRADORA

Cavallers famosos, detectius cèlebres i fins i tot un savi de fama universal omplen les pàgines de llibres escrits o inspirats en Catalunya.

El 1904, Joaquim Miret, historiador especialitzat en l'estudi del **català medieval**, es va endinsar en els arxius de la rectoria d'un poblet del Pirineu, Organyà. I mentre examinava els documents que s'hi guardaven, va descobrir un quadern de pergamí. Es tractava d'un escrit en català del segle XII, la qual cosa el convertia en el document conegut més antic escrit en aquesta llengua. Eren les *Homilies d'Organyà*, de temàtica religiosa.

PÀGINA DE
L'ARS MAGNA
DE RAMON
LLULL.
LES HOMILIES
D'ORGANYÀ.

Aquelles tres pàgines inauguraven una llarga història literària que inclou autors nascuts en territori català, però també valencians o balears. D'aquesta manera, els **poemes** del valencià Ausiàs March o **obres de cavalleria** com *Tirant lo Blanc*, del també valencià Joanot Martorell, es consideren tresors literaris de la literatura universal, igual que les creacions del mallorquí Ramon Llull que, des de la Mallorca del segle XII, assoliria la fama amb les seves reflexions de caràcter filosòfic i religiós.

Ja als segles XIX i XX nombrosos autors van escriure en català: **novel·listes**, **dramaturgs** i **poetes** com, per exemple, Jacint Verdaguer, Àngel Guimerà, Mercè Rodoreda, Carles Riba, Salvador Espriu, Josep Vicenç Foix o Joan Salvat-Papasseit, que figuren en tots els canons d'obres imprescindibles. Mallorquí ho és Llorenç Villalonga, que el 1956 publicava la novel·la *Bern o La sala de les nines*. Joan Sales, autor d'*Incerta glòria*, una aplaudidíssima novel·la ambientada durant el conflicte de la Guerra Civil, és un dels escriptors justament recuperats recent-

© GZ

© ORIOL LLAURADÓ

ment. Els contemporanis Quim Monzó, Albert Sánchez Piñol i Marta Rojals deixen constància de la vitalitat literària del català actual.

NARRATIVA EN CASTELLÀ

També trobem grans creacions literàries a Catalunya escrites en llengua castellana, sense que per aquest fet deixin de ser elements fonamentals de la cultura catalana. La postguerra de Carmen Laforet (*Nada*), la ciutat burgesa i marginal retratada per Juan Marsé (*Últimas tardes con Teresa*) o la crònica d'una Barcelona a cavall entre els segles XIX i XX que va signar Eduardo Mendoza a *La ciutat dels prodigis* són l'expressió d'una tradició que ha trobat en Carlos Ruiz Zafón (*L'ombra del vent*) i en Ildefonso Falcones (*L'església del mar*, sobre la construcció del temple gòtic de Santa Maria del Mar) alguns dels seus èxits més recents. S'hauria de dedicar un capítol independent a Manuel Vázquez Montalbán, l'autor que va renovar la novel·la europea amb el seu peculiar personatge, el detectiu Pepe Carvalho. 9

LA BASÍLICA DE SANTA MARIA DEL MAR VA INSPIRAR LA NOVEL·LA *L'ESGLÉSIA DEL MAR*.

CATALUNYA INSPIRA

La història i els paisatges catalans han inspirat autors de les procedències més diverses. Des de *Gerona*, de Benito Pérez Galdós, fins a obres com *El Tercer Reich*, de l'escriptor xilè Roberto Bolaño, que va viure i treballar molts anys en aquest país. No hem d'oblidar *Homenatge a Catalunya*, amb el qual el britànic George Orwell va relatar en primera persona la Guerra Civil. Encara és més coneguda *Cien años de soledad*, de Gabriel García Márquez, que inclou entre la seva miríada de personatges el famós savi català. I, ja al segle XX, diversos creadors de *best sellers*, com Noah Gordon, que es va enamorar dels paisatges vinícoles catalans a *El celler*; Dan Brown, que recorre escenaris com el monestir de Montserrat, la Pedrera i la Sagrada Família a *Origen*; o el gal·lès Ken Follet.

© MARIA ROSA FERRÉ

CINEMA I TEATRE DELS LUMIÈRE A BROADWAY

El cinema va arribar de la mà d'uns bebès en guerra i d'uns cavallers que jugaven a cartes. I ha conviscut fins avui amb una riquíssima vida teatral.

El 1896, els germans Lumière van projectar *Querelle enfantine* i *Une partie d'écarté* a l'estudi fotogràfic Napoleón de Barcelona. Els espectadors no s'ho podien creure. Un d'ells era **Fructuós Gelabert**, autor de la primera pel·lícula catalana amb argument: *Baralla en un cafè* (1897). A principis del segle xx, Barcelona ja és la capital cinematogràfica de l'Estat, gràcies a directors com **Segundo de Chomón**, que sorprenia amb els seus

PROJECCIÓ
DE SEGUNDO
DE CHOMÓN AMB
ACOMPANYAMENT
DE PIANO.

trucs visuals al film de 1905 *Hotel elèctric*.

Als anys setanta del segle xx, va néixer l'Escola de Barcelona, que, a la manera del *Free cinema* anglès o de la *Nouvelle vague* francesa, apostava per la rebel·lia dels nous llenguatges. Mantenen viva la flama directors com **Isabel Coixet**, **Juan Antonio Bayona**, **Jaume Balagueró** o, des dels Estats Units, **Jaume Collet-Serra**.

EL BROADWAY BARCELONÍ

I tot i la constant producció de films, Catalunya és territori teatral. Al segle xvii va ser focus operístic europeu. I a principis del segle xx, el Paral·lel barceloní, amb els seus teatres i cabarets, es comparava amb el Broadway novaiorquès. Amb aquesta herència, les companyies catalanes recorren mig món: des de **Comediants** fins a **La Fura dels Baus**, passant per directors d'òpera i teatre com **Lluís Pasqual** i **Calixto Bieito**. Sense oblidar companyies avantguardistes com l'Agrupación Señor Serrano. Que s'apugi el teló! ♡

70 ©

TEMPORADA ALTA I GREC FESTIVAL DE BARCELONA

*Els temps van canviar i va néixer
un cèlebre festival d'arts escèniques.
Està a punt de complir mig segle
i ja no està sol.*

Víctimes d'anys de dictadura, el 1976, els actors i directors catalans s'havien instal·lat en un teatre a l'aire lliure, el **Teatre Grec**. Allà hi van organitzar una temporada d'estiu autogestionada que combinava música i teatre. Ben aviat l'Ajuntament es faria càrrec de la iniciativa i naixeria el **Grec Festival** de Barcelona. Avui ja s'encamina cap al mig segle de vida convertit en una referència en el calendari de festivals europeus, amb produccions internacionals de teatre, dansa, circ i música, alhora que ofereix suport i visibilitat a les companyies locals.

El 1992 va néixer **Temporada Alta**, un esdeveniment teatral que es reparteix entre escenaris de Girona i de Salt (Costa Brava).

La salut teatral a Catalunya és immillorable, en activitat constant, tanta, que són moltes les ciutats que celebren mostres de teatre. La gran afició teatral dels catalans ha garantit l'èxit de festivals tan consolidats com **FiraTàrrrega**, un dels mercats internacionals de les arts escèniques més rellevants d'Europa, o la **Fira de titelles de Lleida**, que aviat celebrarà el 30è aniversari. 📍

EL FESTIVAL
GREC DE
BARCELONA.

50.000
ESPECTADORS
ASSISTEIXEN
CADA ANY ALS
ESPECTACLES
DEL TEMPORADA
ALTA, A GIRONA

© ORIOL LLAURADÓ

EL CIRC MÉS MODERN DEL MÓN

Pallassos, acróbates, malabaristes i molt espectacle! El Festival Trapezi de Reus és una gran finestra durant diversos dies per a les companyies de circ d'arreu del món. S'hi poden veure espectacles itinerants, a l'aire lliure a les placetes de la ciutat i, d'altres, en algun dels teatres de Reus. El circ s'ha renovat durant les últimes dècades i per això es barreja amb altres arts escèniques amb gran encert. De la mateixa manera, la dansa catalana ha experimentat una evolució constant des dels anys vuitanta. Heu vist aquella artista com balla amb els ulls embenats sobre un terra ple de cactus? Era la Sol Picó. Avui no és estrany veure espectacles que uneixen la dansa amb el circ, la *performance* i les danses urbanes, com la companyia Brodas Bros.

© GZ

SITGES FILM FESTIVAL

Monstres, zombis, vampirs, assassins en sèrie, naus espacials... Què hi fa tothom, a Sitges?

© ORIOL LLAURADÓ

La sang li brolla de la comissura dels llavis i deixa un rastre a l'asfalt. Avança vacil·lant, amb els membres rígids. És un més de les desenes de zombis que, amb un maquillatge espectacular, participen en una desfilada de morts vivents que recorre els carrers del centre de Sitges (Costa de Barcelona).

Aquesta localitat, una vila de cases blanques a la vora del mar que va ser un dels epicentres del Modernisme, avui fa por. Molta por. Si més no a principis d'octubre, quan se celebra el **Sitges Film Festival**, que va néixer el 1968 i s'ha acabat convertint en la cita més popular del ca-

PROJECCIÓ
EN EL FESTIVAL
DE SITGES.

MÉS DE
170
FILMS
ES PROJECTEN
CADA ANY
AL FESTIVAL
DE SITGES

lendar cinematogràfic català. Amb un aire intencionadament *freak* i amb activitats paral·leles com el Sitges Zombie Walk, és una oportunitat per veure els films fantàstics i de terror que tothom espera. A més, inclou retrospectives, curts i ofereix als fans les millors oportunitats per trobar-se amb els seus ídols. Per aquí hi han passat "monstres" del cinema que van de Roger Corman a George A. Romero, de David Cronenberg a Joe Dante, i de Jodie Foster a Sir Anthony Hopkins o Vanessa Redgrave. És hora de treure'ns el barret. O d'arrencar-nos el cap, si ho preferiu... 9

PLUJA DE FESTIVALS

Curtmetratges amb el vi com a tema, films de dones, dedicats als més petits... Hi ha un festival de cinema per a cada espectador. Així ens ho sembla quan veiem l'extens calendari de festivals cinematogràfics de Catalunya. Són de parada obligatòria: el Festival de Cinema de Girona, dedicat a l'animació, els videojocs, els documentals i la televisió (setembre); l'Animac de Lleida, una cita amb els millors films internacionals d'animació (febrer); el REC Festival Internacional de Cinema de Tarragona (desembre); l'In-Edit, dedicat al cinema documental musical (entre octubre i novembre), i L'Alternativa, centrat en les formes més experimentals de creació (novembre), aquests dos a la ciutat de Barcelona.

© ERIC MEDOUS

UN PAÍS DE PEL·LÍCULA

Què tenen en comú Mr. Arkadin i Pandora i l'holandès errant? Algú sap on es va escriure A sang freda? Les respostes, a Catalunya.

El 1896, els germans Lumière van pujar una càmera a una barca i, mentre sortien des del moll situat al final de la Rambla, van filmar des de l'aigua el port barceloní. Es considera la primera pel·lícula rodada a Catalunya, tot i que la primera projecció cinematogràfica no arribaria fins al cap d'uns mesos. Des d'aleshores, molts han fet servir la capital catalana com a plató. Ho va fer **Pedro Almodóvar** a *Todo sobre mi madre*, on apareixen des del Palau de la Música fins al cementiri de Montjuïc. I també **Woody Allen**, que a *Vicky, Cristina, Barcelona* va passejar els seus protagonistes per l'edifici racionalista de la Fundació Joan Miró, els carrers i els cafès de la Barcelona vella o per l'infern festiu d'un correfoc, espectacle tradicional de foc i pólvora.

Menys infernal però més terrorífica va ser *Rec*, l'èxit internacional que va filmar **Jaume Balagueró** en un edifici de la Rambla de Catalunya, una de les avingudes més senyoriales de Barcelona. Els films amb els paisatges catalans més coneguts al món tenen com a escenari una Costa Brava amb una geografia abrupta i un mar d'un blau infinit que van fer sucumbir el món a partir dels anys cinquanta.

EL FAR DE
SANT SEBASTIÀ,
A LA COSTA
BRAVA.

CARTELL DE
LA PEL·LÍCULA
DEL DIRECTOR
WOODY ALLEN.

© JAVIER GARCÍA-DÍEZ (CHOPO)

La va posar en el mapa el 1951 *Pandora i l'holandès errant*, amb Ava Gardner. A la mateixa Costa Brava també s'hi van filmar escenes de *Mr. Arkadin* (1955), d'**Orson Welles**, o *De sobte, l'últim estiu*, film del 1959 de **Joseph L. Mankiewicz**, amb Elisabeth Taylor.

ESCENARIS LITERARIS

Catalunya també es pot recórrer amb un llibre a la mà. Només Barcelona ja admet mil lectures i visions: el barri de Gràcia, que **Mercè Rodoreda** va retratar a *La plaça del Diamant*; les

Javier Bardem Patricia Clarkson Penélope Cruz
Kevin Dunn Rebecca Hall Scarlett Johansson Chris Messina

Vicky Cristina Barcelona

© ZG

© SERVICIOS EDITORIALES GEORAMA

torres modernistes i les vistes formidables de Vallvidrera, on vivia el protagonista de les novel·les negres de **Manuel Vázquez Montalbán**; el tranquil barri burgès de Sarrià, on va residir el poeta **Josep Vicenç Foix**; el Guinardó de **Juan Marsé**; el parc natural de Collserola en una masia del qual (Vil·la Joana) va morir el poeta **Jacint Verdaguer**... De la Catalunya interior en deixen constància novel·les com *Laura a la*

LA CATEDRAL DE GIRONA.

ciutat dels sants, que retraten la puritana Vic (Paisatges Barcelona) de principis del segle xx. I, a la Costa Brava, s'han de contemplar els paisatges on va viure l'escriptor i periodista **Josep Pla** (1897-1981) a Palafrugell. Ben a prop hi ha Palamós, on el nord-americà **Truman Capote** es va tancar a escriure *A sang freda* entre finals dels anys cinquanta i principis dels setanta.

A LA CAPITAL DELS SET REGNES

Qui hagi vist la sisena temporada de *Joc de Trons* se sentirà, si passeja per Girona, com si fos Arya Stark o algun altre personatge d'aquesta celebèrrima ficció televisiva.

Això s'explica perquè els responsables d'aquesta sèrie van triar Girona per recrear no una sinó tres ciutats diferents: Desembarcament del Rei, capital dels Set Regnes; Braavos, la Ciutat Lliure més important i amb més poder; i Antigua, on es troba el quarter general de l'orde dels Maestres. Qualsevol espectador s'emocionará en reconèixer l'escalinata de finals del segle xviii de la catedral de Girona, el monestir romànic de Sant Pere de Galligants o l'empinada Pujada de Sant Domènec. S'ha de recórrer la ciutat en viu i deixar-se amamar pels ambients medievals que la televisió ha popularitzat al món sencer. 📍

TOUR JOC DE TRONS

Els fans de *Joc de Trons* tenen l'oportunitat de fer un tour en segway per alguns dels escenaris de la sisena temporada de la famosa sèrie d'HBO. L'empresa gironina Gironaway proposa un recorregut pels carrers del casc antic en aquest vehicle de dues rodes, perquè puguis veure en primera persona localitzacions com el camí de la vergonya i imaginar-te com la reina Margaery baixa des del Gran Septe de Baelor (catedral de Girona), el lloc on una Arya cega apareix pidolant, o la biblioteca d'Antigua, centre del saber dels grans mestres de Ponent, on es troba Sam.

Per a més informació www.gironaway.com

© GIRONAWAY

CATALUNYA FILM COMMISSION

Des de paisatges espectaculars fins a interiors íntims. Tot és aquí, en un país des del qual es pot viatjar al passat o acollir una ficció d'allò més terrorífica.

Tot un món, o gairebé, en un país petit de prop de 33.000 quilòmetres quadrats. I és que si recorrem els paisatges catalans, tant urbans com rurals, un professional de l'audiovisual podria recrear pràcticament qualsevol ficció: des d'una trama que tingués lloc en una ciutat cosmopolita fins a un film ambientat a l'època medieval o a principis del segle xx. A tot això s'hi ha de sumar el fet que els dies assolellats (que es calcula que són uns 300 a l'any) són la norma, i això converteix Catalunya en un plató ideal a l'hora de cercar localitzacions per a pel·

4.000

PRODUCCIONS
ES VAN RODAR
A CATALUNYA
NOMÉS EL 2016

RODATGES
D'ESTIU 1993 I
BARCELONA,
NIT D'HIVERN.

© GZ

© CATALUNYA FILM COMMISSION

lícules, produccions televisives o rodatges publicitaris.

La **Catalunya Film Commission** és l'organisme responsable de fer més fàcils els tràmits necessaris per obtenir els permisos corresponents de rodatge, a més d'oferir una informació exhaustiva sobre les normatives i regulacions que han de tenir en compte els equips que treballen en territori català. Aquesta oficina actua d'intermediària entre els equips i les administracions pertinents.

Una gran nau industrial diàfana d'aparença futurista? Un castell esplèndid penjat sobre el meandre d'un riu? Un paisatge de muntanya d'aspecte misteriós? Aquestes són només algunes de les moltes propostes de localitzacions que ofereix el catàleg de la **Catalunya Film Commission**. L'oficina, a més, facilita informació sobre les empreses catalanes susceptibles d'oferir els seus serveis als equips de producció: des d'especialistes en efectes especials fins a empreses de servei d'àpats, passant per agències de comunicació, distribuïdors i empreses de lloguer de tot tipus de vehicles. 9

DISSENY, MODA I ARTESANIA PRODUCTES AMB IDENTITAT

*Quan encenem una làmpada, quan fem servir un cendrer, quan lluïm una samarreta...
Gent d'arreu del món té contacte cada dia, sense saber-ho, amb el talent català.*

Peces d'artesanía d'allò més originals, llibres sobre la cultura catalana i enogastronomia local. La família de turistes que acaba d'entrar al Palau Moja "The Catalan Heritage House" (palaumoja.com/) no sap amb què s'ha de quedar. Són bons regals que remeten al talent de qui els ha creat.

Aquest talent s'ha expressat en el camp de l'artesanía, i també en el del disseny i la moda. A finals del segle XIX, a Catalunya van aparèixer organismes i associacions

EL MUSEU
DEL DISSENY
A BARCELONA.

de professionals dedicats a la promoció de les arts aplicades. Avui, l'ADI-FAD (Associació de Dissenyadors Industrials-Foment de les Arts Decoratives) és hereva directa d'aquelles associacions i un agent actiu a la vida cultural catalana.

DISSENY A LA CUINA

Amb aquesta herència, aquest país ha vist néixer i ha acollit grans dissenyadors en el camp del disseny industrial o gràfic: d'André Ricard (cendrer Copenhaguen) a Miquel Milà i la seva làmpada TMC, passant per Oscar Tusquets, Javier Mariscal, Peret, Enric Satué o Curro Claret. Les empreses catalanes són molt conscients de la importància del disseny. Com ara Lekué, que ha revolucionat les cuines mundials amb els seus dissenys en silicona plens de color.

Del pes del disseny a Catalunya ens en parla l'avantguardista **Disseny Hub Barcelona**, l'edifici dedicat a potenciar aquesta disciplina que acull el Museu del Disseny.

© JOAN CORTADELLES. GZ

EXPLOSIÓ DE DISSENY A CATALUNYA

El disseny ja existia, però es va estendre pertot arreu després d'entrar en un bar que ho va canviar tot. Avui ens vesteix, va a bodes i fins i tot ens acompanya a la cuina.

© FERRAN SENDRA. GZ

Sí, és un tamboret, però fins ara ningú n'havia vist mai cap de semblant. Amb el nom de Frenesí, era una creació del Grup Transatlàntic. Havia arribat el boom del disseny als bars i les botigues de tot Catalunya. Eren altres temps, però a la terra de Gaudí, Miró o Tàpies, la creació visual és tradició. Als grans del disseny els segueixen avui els passos dissenyadors com Javier Mariscal, Nani Marquina, Antoni Arola o, més recentment, Martín Azúa i l'estudi Lagranja Design, entre altres. Sense oblidar l'empresa

LA DISSENYADORA
DE MODA
NUPCIAL
ROSA CLARÀ.

EXPOSITOR
DE PRODUCTES
LEKUÉ.

Lekué, referent mundial en els estris de silicona per a la cuina.

I la creativitat en el disseny té la seva correspondència en la moda. Catalunya ha donat noms com els d'Antonio Miró, Josep Abril, Sita Murt o el cotitzadíssim Custo Dalmau. I ja fa anys que criden l'atenció els dissenys de Txell Miras. N'hi ha molts més. I es troben dues vegades a l'any a la **080 Barcelona Fashion**, passarel·la destinada a potenciar la moda catalana, que inclou grans empreses com Punto Blanco.

Catalunya també és l'epicentre de la moda nupcial. Pronovias va néixer d'una botigueta el 1922 i avui és líder mundial. I noms com Rosa Clarà, Teresa Helbig o Ailanto també participen a la **Barcelona Bridal Week**, un dels esdeveniments destacats de la moda nupcial.

El disseny de calçat, esportiu o de moda està representat per firmes com Mates, fundada el 1947, o Munich, que va néixer el 1939 i ven a Europa i fins i tot al Japó. I el disseny de joies compta amb un referent català: la firma Tous, fundada als anys vint, que avui ven els seus ossos (entre altres) a més de 40 països. 📍

© GZ

EL GRAN MERCAT

Catalunya té una llarga història comercial: és un gresol de botigues i tempta amb els seus mercats.

© DANNY CAMINAL. GZ

A Barcelona, recórrer el Passeig de Gràcia és com visitar un catàleg de **botigues de luxe**: de Prada a Stella McCartney, passant per Louis Vuitton (barcelonapaseodegracia.com). El que també es nodreix amb tota mena de productes, de moda a estris de cuina, és l'eix de la Diagonal que travessa per la part superior el passeig de Gràcia. I, a prop del mar, per sota la plaça de Catalunya, al casc antic i al barri del Born, es poden trobar **botiguetes amb encant** de dissenyadors independents i botigues com Artesania Catalana, al carrer Banys Nous, un aparador de peces artesanes.

UNA BOUTIQUE
AL PASSEIG DE
GRÀCIA.

PROP DE
200
BOTIGUES,
MOLTES D'ELLES,
DE LUXE, ES
CONCENTREN
AL PASSEIG
DE GRÀCIA

En altres ciutats catalanes també trobem **eixos comercials** estructurats. És el cas de **Lleida**, on el comerç s'agrupa en vuit carrers del centre que dinamitzen conjuntament una oferta que cobreix totes les necessitats possibles. Els comerciants del centre de **Reus** segueixen la mateixa estratègia, agrupats en l'anomenat Eix Comercial Prim-Sunyer, format per dues llargues avingudes plenes de botigues interessants i només a deu minuts a peu d'edificis modernistes la mar d'interessants. La ciutat d'**Igualada** és un altre referent comercial, especialment, en el sector tèxtil. ♡

TOT EN UN MATEIX ESPAI

L'oferta comercial a Catalunya també inclou grans magatzems i centres comercials que de vegades es troben a l'interior de les grans ciutats però també en zones properes als nuclis urbans. A pocs quilòmetres de la ciutat de Barcelona i amb un servei propi d'autobusos, han aparegut outlets com La Roca Village o Viladecans The Style Outlets, amb botigues de primeres marques que proposen ofertes tot l'any i una experiència de compra diferent.

Per a més informació www.larocavillage.com

© GZ

PALO ALTO I ALTRES MARKETS

Comprar en un mercat és una experiència global. Els mercats combinen música, gastronomia i comerç. Qui s'hi pot resistir?

Poblenou, un barri ple d'antigues fàbriques, moltes de les quals estan reconvertides en projectes innovadors, acull durant el primer cap de setmana de cada mes el **Palo Alto Market**, amb 3.500 metres quadrats on es pot comprar, menjar i escoltar música.

El col·lectiu **Slow Food** ofereix un mercat on podem adquirir productes de temporada de qualitat, respectuosos amb el medi ambient. Els dissabtes obren al parc de les Tres Xemeneies, a Barcelona, i el primer dissabte de cada mes als jardins del Retiro, a Sitges.

A Barcelona algunes propostes se centren en la venda i l'intercanvi de productes de segona mà. Al Raval, una vegada al mes se celebra el **Flea Market**. I al Moll de la Fusta i l'Estació de França, el **Lost&Found**.

A la zona de la Costa Brava, una antiga masia acull al mes d'agost el **White Summer**, un mercat amb vocació de festival.

L'experiència del **REC** d'Igualada (Paisatges Barcelona) té un èxit especial, ja que transforma dues vegades a l'any durant quatre dies un antic barri industrial en un conjunt de botigues efímeres. Compta amb oferta gastronòmica així com oferta de música en viu i DJ. 📍

EL MERCAT
LOST&FOUND A
L'ESTACIÓ DE
FRANÇA.

6.000

VISITANTS
DIARIS
REP EL PALO
ALTO MARKET

© CARLOS MONTANYES. GZ

COMERÇOS AMB HISTÒRIA

Reus, a més de ser una ciutat modernista, també destaca per la seva activitat comercial, de qualitat i de proximitat. Quantes botigues històriques pot conservar una ciutat? La resposta la tenen les visites guiades pels comerços centenaris de Reus, els quals conserven peces històriques, a més de nombrosos records i anècdotes. Es tracta d'un viatge en el temps i en les interioritats d'aquestes botigues, on seran els mateixos propietaris els qui explicaran les seves vivències i també les de les generacions anteriors que han estat rere el taulell. L'experiència inclou un tast de vermut i avellanes de Reus. Disponible tot l'any, excepte a l'estiu, amb reserva prèvia. S'ofereix el recorregut en català, castellà i anglès.

.....
i Per a més
informació

www.latevaruta.com

© MIGUEL RAURICH

TURISME CREATIVU; FES-HO TU MATEIX

*Aprendre els secrets del vi,
fer ceràmica, cuinar com un xef
local o fins i tot... construir torres
humanes! La millor manera de
conèixer un país és viure'l.*

© MARC CASTELLET

En el seu estudi de Vulpellac, a tocar de la Bisbal d'Empordà (Costa Brava), el **mestre artesà** fa girar el torn. Aquesta vegada l'han vingut a visitar uns turistes, alguns dels quals són estrangers. Busquen entendre i fins i tot palpar el territori que visiten i, especialment, entrar en contacte directe amb un habitant de la zona. Algú que els expliqui detalladament com es fa un producte. Com ara aquell gerro que ara mateix agafa forma a les mans del ceramista.

UN TALLER DE
CERÀMICA.

EXPERIÈNCIA DIRECTA

És només un exemple del que es coneix com **turisme creatiu**, una tendència que pretén que el visitant s'impliqui en el territori que trepitja i que, més que ser un simple espectador, visqui una immersió en la cultura que visita.

Sí, quan s'ha posat en valor el patrimoni material d'una zona, és a dir, els seus monuments i els seus paisatges, quedava pendent la possibilitat de mostrar el seu patrimoni immaterial.

PAINT NITES AL PALAU MOJA

Una activitat per fer al vespre, en la qual es combina la creativitat i la bona conversa. Beu una copa de vi i crea a través de la pintura. Tornaràs a casa amb un producte fet per tu que de segur que et sorprendrà. Reuneix-te amb els amics i gaudeix d'aquest esdeveniment singular l'últim dijous de cada mes. No cal ser cap artista per ser creatiu, no hi fa res si mai no has agafat cap pinzell: per dur a terme aquesta activitat no cal tenir cap mena d'experiència, només ganes de passar-s'ho bé. Si les xarxes socials estan inundades amb fotos de les Paint Nites és per algun motiu. Activitat accessible, disponible tot l'any en català i castellà.

.....
i Per a més informació www.palaumoja.com

© PALAU MOJA

© CPTAP

I aquesta tendència ha arribat amb força a Catalunya. Als baixos d'un edifici d'un carrer amagat al barri gòtic barceloní, un finestral ens permet veure una cuina en la qual treballen persones amb davantals blancs encara impol·luts. És la cuina d'un restaurant? No. Si veiem els dubtes dels cuiners ens n'adonarem de seguida. Estan preparant una recepta típicament catalana i fins i tot pot ser que hagin anat a comprar els ingredients al mercat acompanyats d'un guia. Tornaran a casa sabent preparar un trinxat de col i patata o potser una escudella, dos dels plats típics de la cuina local (bcnkitchen.com).

Al nord de Catalunya, a l'Empordà, els visitants participen a les activitats del festival Vivid. Té lloc el mes d'abril i es convida els participants a viure de primera mà una **experiència vitivinícola**. Els parlaran sobre el territori i sobre el caràcter dels vins, també els duran a la vinya i els explicaran el procés d'elaboració dels vins. Després, podran degustar i aprendre a distingir en un tast les delicades notes que conté cada copa. 📍

TREPITJAT
DEL RAÏM PER
OBTENIR MOST.

VISIT EMPORDANET

El temps sembla que s'atura a mig camí entre la ciutat de Girona i les poblacions marineres de la Costa Brava. Som a l'Empordà amb tota la seva essència, amb poblets encisadors en els quals podrem fer activitats tradicionals, artesanals i originals com ara visitar l'oliverar i la masia del segle ^{XI} de Can Solivera i tastar els seus olis; participar en un taller de testos de ceràmica a Figueras i Fills, especialistes en grans formats; o visitar Recuits Nuri, un obrador de recuit de drap i degustar aquest formatge fresc de pasta tova, tan típic de l'Empordà i que pot ser l'ingredient de diverses receptes que combinen amb els vins fabulosos de la Denominació d'Origen Empordà.

.....
**i Per a més
 informació**
visitempordanet.cat

© RUBEN GARCÍA

GASTRONOMIA I ENOLOGIA

UN PAÍS PER

MENJAR-SE'L

El lloc on va néixer el pa amb tomàquet, senzill i deliciós, també és el bressol de les cuines més sofisticades i innovadores. Recórrer la seva geografia és descobrir un món de sabors.

La cuina catalana neix de la seva terra, la seva història i la seva cultura. Tastar els productes d'un país i gaudir-los ens apropa a les seves tradicions i els seus costums. Experimentar Catalunya vol dir submergir-se en el mar, descobrir els pobles i paisatges, interactuar amb la natura... De nord a sud i d'orient a occident, Catalunya és un país per assaborir-lo.

Aquesta diversitat de paisatges té com a resultat una gran diversitat d'ingredients: peixos i mariscs excel·lents, fruites, verdu-

INGREDIENTS
PER FER PA
AMB TOMÀQUET.

res i hortalisses exquisides, carns de primera qualitat i aigües de taula que mereixen el reconeixement internacional. A més de tots aquests productes, hi ha una veritable tradició cuinera catalana, amb protagonistes remarcables, famosos ja des de l'època medieval. En els darrers anys del segle xx, els cuiners catalans, en donar valor afegit a les matèries primeres, van aconseguir el reconeixement mundial. Els germans Roca, Ferran Adrià o Carme Ruscalleda regnaran sempre en l'univers de l'alta gastronomia.

Els vins mereixen un capítol a part, perquè el país va començar el camí com a proveïdor de vins internacional en època romana. Avui, el vi del Priorat se serveix a les millors copes del planeta i, tot seguint l'exemple d'aquesta zona vitivinícola pionera, els productors catalans han apostat per la qualitat i la difusió dels seus productes. 📍

MENJAR I BEURE A CATALUNYA

Un objectiu: una cuina catalana que protegeixi les seves arrels i sigui innovadora. Restaurants amb estrella, hotels i col·lectius vetllen perquè així sigui.

© ALBERT BELTRAN. GZ

Des dels Pirineus fins al delta de l'Ebre, i des de la Costa Brava i Barcelona fins a les terres de ponent, de la cuina catalana se'n té cura arreu del territori. El projecte **Marca Cuina Catalana (MCC)** va néixer amb l'objectiu de garantir la continuïtat de la cuina i l'any 2006 va publicar el *Corpus de la Cuina Catalana*, que recull més de 1.000 receptes, moltes de les quals s'elaboren amb productes de proximitat i de temporada. Els establiments adscrits a l'MCC incorporen productes regulats amb distincions específiques (denominació d'origen, indicació geogràfica protegida, especialitat gastronòmica garantida, etc.).

Els diversos **col·lectius de cuina catalana** també actuen com a protectors de les arrels de la seva gastronomia, gràcies a la feina constant dels restauradors, que són agents actius d'aquest patrimoni. Actualment hi ha una vintena d'agrupacions que representen la varietat d'estils culinaris existents al territori. Organitzen esdeveniments per promocionar ingredients locals, amb l'arròs del delta de l'Ebre, la tòfona, les mongetes de Collsacabra o el porc com a centres del plat, i

CARME
RUSCALLEDÀ,
XEF DEL
RESTAURANT
SANT PAU, I EL
SEU FILL, EL
TAMBÉ XEF
RAÚL BALAM.

ARROSSAR
AL DELTA
DE L'EBRE.

aposten per la recuperació i protecció del producte autòcton i la innovació.

El col·lectiu **Slow Food**, que va néixer com a remei per als problemes derivats del "menjar ràpid", té l'objectiu de promoure la filosofia de productes de temporada i proximitat.

Els més de 45 hotels gastronòmics catalans també promouen una gastronomia autèntica catalana, tradicional i, alhora, creativa.

I hi ha 55 restaurants a Catalunya que acumulen 65 estrelles Michelin, un bon símptoma del vol que ha emprès en les darreres dècades la cuina catalana. 📍

© ORIOL LAURADÓ

PROPOSTES ACTIVES. MOLT MÉS QUE MENJAR!

Treballar a la verema, recollir olives o fins i tot sortir a pescar amb professionals del mar. Són algunes de les maneres de conèixer activament la gastronomia catalana.

Es tracta d'algunes propostes per descobrir la cuina catalana amb experiències més actives que seure en un bon restaurant o visitar un mercat: és hora d'aventurar-nos.

DIVERTEIX-TE CUINANT

Si ets a Barcelona, participa en un curs de bcnKitchen, en el qual aprendràs a cuinar en bona companyia mentre assaboreixes una copa de vi. Coneixeràs els secrets de la paella de marisc, visitaràs un mercat per aprendre a comprar millor, degustaràs els plats preparats i t'enduràs a casa les receptes per poder tornar-les a fer sempre que vulguis.

Per a més informació www.bcnkitchen.com

PA AMB TOMÀQUET

És un aliment tradicional català amb el qual tothom identifica la gastronomia catalana. Es menja a qualsevol hora, és econòmic i fàcil de preparar. Només necessites pa de pagès, tomàquets madurs, oli d'oliva verge extra i sal. Suca el tomàquet en una llesca, posa-li un pessic de

UNA CLASSE DE
CUINA ÉS UNA
EXPERIÈNCIA
PER RECORDAR.

© LLUÍS CATALÀ

sal i un bon raig d'oli. Sol o acompanyat amb alguna cosa, per llepar-se'n els dits!

OLIVE OIL EXPERIENCE

Un recorregut que et permet conèixer les diverses fases de producció de l'oli d'oliva de Ventalló, a l'Alt Empordà. També podràs fer una degustació de dos olis verge extra i triar entre un menú de productes de km 0 o bé sopar al restaurant La Bassa.

Per a més informació www.oliventallo.com

ESCAPADES GASTRONÒMIQUES

Catalunya és un país petit, però tots els seus paisatges destil·len sabors i totes les seves receptes contenen tradicions. Escapa't de Barcelona amb Aborígens durant unes hores i gau-

© GEMMA MIRALDA

deix d'un viatge a les arrels de la cuina. Tots els artesans de la gastronomia treballen honestament, fidels a una herència que es resisteix a desaparèixer.

Per a més informació www.aborigensbarcelona.com

VISITA AMB DEGUSTACIÓ

L'Oficina de Turisme de Montblanc organitza visites per aquesta ciutat medieval i durant l'itinerari s'atura en dos establiments on es poden assaborir els productes de proximitat típics de la gastronomia de la comarca, acompanyats d'un tast de vi de la DO Conca de Barberà.

Per a més informació
www.montblancmedieval.cat

TALLER DE
TAST DE VINS
AL PENEDES.

© MARC RIPOL

TASTAR VINS I FER AMISTATS

Un sopar degustació en el centre històric de Barcelona i un tast de vins de DO catalanes en grup. El sommelier de l'Hotel Barcelona Cathedral dirigeix aquesta activitat que potencia el diàleg i la interacció.

Per a més informació www.barcelonacatedral.com

BARCELONA BEER FESTIVAL

Més de 350 cerveses de barril per tastar. Artesanes locals i una àmplia selecció internacional, amb menció especial a altres festivals del món. Èxit rotund en la darrera edició, que va tenir lloc el mes de març del 2017.

Per a més informació www.barcelonabeerfestival.com

BENVINGUTS A PAGÈS

Benvinguts al camp! Ho proclamen els propietaris d'explotacions agrícoles i ramaderes de tot Catalunya que, una vegada a l'any durant uns dies del mes de juny, obren les portes als visitants que volen descobrir els secrets de la vida al camp i conèixer en persona tots aquells que fan que la nostra nevera estigui plena de productes saborosos.

Per a més informació benvingutsapages.cat

PESCATURISME

El peix, quan l'ha capturat un mateix, ve més de gust. A Cambrils, ofereixen diversos paquets per experimentar les sensacions que fan de la pesca una professió dura i, alhora, apassionant, assaborir un autèntic ranxo mariner amb la tripulació i viure en primera persona el procés de la pesca a alta mar.

Per a més informació
www.pescaturismecambrils.com 9

MUSEUS GASTRONÒMICS

Un univers per descobrir productes, elaboracions i la història de la cuina catalana.

BARCELONA

BARCELONA

MUSEU DE LA XOCOLATA

www.museuxocolata.cat

Producte: xocolata.

COSTA BARCELONA

SANT SADURNÍ D'ANOIA

CIC FASSINA CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CAVA

www.turismesantsadurni.com

Producte: cava.

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

VINSEUM

www.vinseum.cat

Producte: vi.

COSTA BRAVA

L'ESCALA

MUSEU DE L'ANXOVA I DE LA SAL

www.visitlescala.com

Producte: anxova.

TORRENT

MUSEU DE LA CONFITURA

www.museuconfitura.com

Producte: confitura.

PALAMÓS

MUSEU DE LA PESCA

www.museudelapesca.org

Producte: peix.

COSTA DAURADA

RIUDECANYES

CENTRE D'INTERPRETACIÓ DELS FRUITS DEL PAISATGE

www.cooperativariudecanyes.com

Productes: avellanes i olives.

VANDELLÒS

CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE L'OLI DE LA VALL DE LLORS

www.hospitalet-valldehors.cat

Producte: oli.

CALAFELL

LA CONFRARIA. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL PESCADOR

www.turisme.calafell.cat

Producte: vida marinera.

REUS

EL MUSEU DEL VERMUT

www.museudelvermut.com

Producte: vermut.

PAISATGES BARCELONA

SANT FRUITÓS DE BAGES

MÓN SANT BENET-FUNDACIÓ ALÍCIA

www.alicia.cat

Producte: cuina catalana.

CARDONA

PARC CULTURAL DE LA MUNTANYA DE LA SAL

www.cardonaturisme.cat

Producte: sal.

PIRINEUS

TUIXENT

MUSEU DE LES TREMENTINAIRES

www.trementinaires.org

Productes: remeis tradicionals.

TERRES DE L'EBRE

EL PERELLÓ

CENTRE D'INTERPRETACIÓ APÍCOLA MÚRIA

www.melmuria.com

Producte: mel.

DELTEBRE

MUSEU DE L'ARRÒS MOLÍ DE RAFELET

www.moliderafelet.com

Producte: arròs.

TERRES DE LLEIDA

AGRAMUNT

MUSEU DEL TORRÓ I LA XOCOLATA

www.vicens.com

Producte: torró.

© CHOPO
MUSEU DE LA
PESCA A
PALAMÓS, COSTA
BRAVA.

MERCATS

Els seus productes frescos són una mostra de la riquesa gastronòmica catalana. Un punt de trobada per passejar, comprar i conversar.

MERCAT DE LA BOQUERIA

De dilluns a dissabte

A la Rambla, va ser el primer mercat municipal (1840). Rep milers de visites i és un dels mercats més famosos del món, en el qual es poden assaborir *patillos*.

MERCAT DE SANTA CATERINA

De dilluns a dissabte

El 2005 va reobrir les seves portes després de ser remodelat per part de l'equip d'arquitectes d'Enric Miralles i Benedetta Tagliabue. L'espectacular coberta colorista és l'avantsala de tot el que hi trobarem dins.

COSTA BARCELONA

VILANOVA I LA GELTRÚ

MERCAT DEL CENTRE

De dilluns a dissabte

Bona oferta de peix i marisc de gran qualitat.

COSTA BRAVA

MERCAT DE TORROELLA DE MONTGRÍ

Dilluns

Té una gran varietat de parades, especialment durant els mesos d'estiu.

COSTA DAURADA

TARRAGONA

MERCAT DE BONAVISTA

Diumenge

És el més gran de la comarca. Es troba en el barri que duu el mateix nom i inclou des d'aliments frescos fins a tot tipus de productes.

PAISATGES BARCELONA

MERCAT DE VIC

Dimarts i dissabte

És un dels mercats més bonics de Catalunya. Des del segle ^xi manté la mateixa ubicació, a la gran plaça del mercat. S'hi poden trobar parades amb productes de la terra, flors, artesanía i fins i tot aus.

PIRINEUS

MERCAT DE PUIGCERDÀ

Diumenge

Productes de proximitat i punt de trobada per als habitants de la Cerdanya.

© NANO CAÑAS
EL MERCAT DE LA
BOQUERIA, A LA RAMBLA.

MERCAT D'OLOT

Dilluns

Més de 170 parades al centre de la ciutat.

TERRES DE L'EBRE

MERCAT DE TORTOSA

De dilluns a dissabte

En un edifici construït per Joan Torras, "l'Eiffel català", a la vora del riu Ebre.

SANT CARLES DE LA RÀPITA LLOTJA DE PEIX

De dilluns a divendres

A primera hora de la tarda s'hi pot veure la subhasta de peix des d'una galeria elevada.

TERRES DE LLEIDA MERCAT DE BALAGUER

Dissabte

Amb més de 130 parades i 800 anys d'història.

VIU CATALUNYA

DEU MANERES DE VIURE LA CULTURA CATALANA

Tocar el cel amb la mà, viure una pluja de foc, escoltar la banda sonora de la modernitat... Són algunes maneres de descobrir un país.

Possibilitats en què entren en joc els cinc sentits. La diversitat i la riquesa del territori català et permeten tastar un mató amb mel acabat de fer a les muntanyes, passar un dia en un monestir cistercenc, participar d'una festa de foc i pirotècnia en una cercavila o descobrir en el mateix territori les obres d'artistes de fama mundial com Gaudí, Dalí, Jujol o Guinovart, i visitar les seves creacions, que et transportaran a una altra època.

A Catalunya es concentren edificis Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, que combinen l'empremta romànica, gòtica, renaixentista i barroca, paratges de gran bellesa, festes tradicionals que són un clar signe d'identitat i una gastronomia que captiva amb els seus productes de proximitat, que compten amb el maridatge perfecte de vins i caves amb gran tradició.

A experience.catalunya.com trobaràs mil experiències que podràs sumar a les deu que tot seguit et proposem.

© LLUÍS GENE. GZ

- 1 FER UN CASTELL**
Veure com les colles castelleres fan les torres humanes és tot un espectacle. Els més agosarats també hi poden participar.

- 2 BALLAR UNA SARDANA**
Aquest símbol de germanor es balla en rotllana i amb els participants enllaçant les mans. Ballem?

- 3 PARTICIPAR EN UN CORREFOC**
La pólvora no falta mai en un correfoc, una pluja de guspies per gaudir al màxim.

EXHIBICIÓ
CASTELLERA
DE LA COLLA
ELS XIQUETS
DE VALLS.

- 4 VISITAR UN POBLE AMB ENCANT**
Deixa't perdre pels carrers d'un poble amb encant a la muntanya o vora el mar. Descobreix racons plens de màgia que només s'endevinen recorrent-los a peu.
- 5 DESCOBRIR LA GENIALITAT**
Amara't de l'ànima de Gaudí, Dalí, Guinovart, Tàpies o Miró seguint els seus passos en el territori, o visita les esglésies romàniques, Patrimoni de la Humanitat.
- 6 DEIXAR VOLAR LA CREATIVITAT**
Embruta't les mans mentre fas una activitat creativa que et permeti compartir tots els privilegis que et proporciona la població local.
- 7 VIURE EL DIA DE SANT JORDI**
La festa de Sant Jordi convida a sortir al carrer per passejar i gaudir de l'ambient. Els llibres i les roses són els protagonistes de la jornada. Aquest dia, regala'ls i feste'ls regalar.
- 8 ANAR DE FESTIVAL**
Sent l'escalfor de la música en un festival d'estiu. Programacions d'allò més diverses amb grans estrelles.
- 9 DEGUSTAR VINS I CAVES**
Brinda en una cooperativa modernista, entre vinyes o a la taula d'un bon restaurant. Catalunya és un país de grans vins, amb 12 denominacions d'origen.
- 10 PAMBTOMAQUEJAR**
Els formatges i els embotits encara són més bons si es mengen sobre una llesca de pa amb tomàquet, oli i sal. Assabo-reix aquesta combinació per llepar-se'n els dits. ♡

CULTURA ACCESSIBLE

ARRIBAR

A TOTHOM

Catalunya és un dels destins turístics més accessibles d'Europa, amb recursos culturals de primer ordre. I segueix sumant esforços.

La cultura és un valor essencial de l'activitat turística i a Catalunya es converteix en la motivació principal de molts dels seus visitants, fins i tot d'aquells que tenen algun tipus de discapacitat o mobilitat reduïda. Tots som cada vegada més conscients que és necessari suprimir les barreres arquitectòniques i de comunicació per tal que totes les persones puguin gaudir d'unes vacances i d'un temps lliure de qualitat.

PATRIMONI DE LA HUMANITAT ACCESSIBLE

Una part important dels béns catalogats com a Patrimoni de la Humanitat a Catalunya han fet un esforç considerable per facilitar la seva accessibilitat a les persones amb discapacitat o mobilitat reduïda, entre els quals es troben els edificis projectats per l'arquitecte modernista Antoni Gaudí.

GAUDIR DE L'ÒPERA I EL TEATRE

Al Gran Teatre del Liceu, algunes representacions d'òpera compten amb el servei d'audiodescripció. Tots els seients disposen d'una pantalla a la part davantera on es pot seguir l'obra amb subtítols en català, castellà i anglès. A l'escenari hi ha una gran pantalla de leds on es projecten els subtítols.

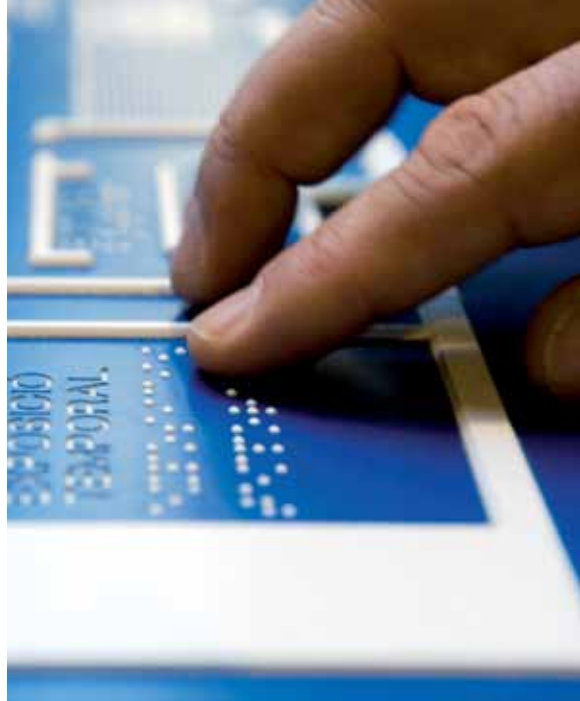
Al Teatre Nacional de Catalunya es programen algunes funcions amb audiodescripció per a persones cegues, consultables cada temporada a www.tnc.cat/ca/accessibilitat.

CAMÍ DE SANT JAUME PER A TOTHOM

Es tracta d'un projecte desenvolupat per l'Agència Catalana de Turisme, referent en l'àmbit internacional en la implementació de solucions per a l'accessibilitat de les persones en rutes culturals, incloses aquelles amb algun tipus de mobilitat reduïda.

© INFOTUR

© GEMMA MIRALDA

Al web www.camidesantjaumeperatohom.cat, s'ofereix a tots els usuaris informació en suport accessible, signada per a persones sordes, a més de ser una de les primeres webs signades en tres llengües de signes: LSC, LSE i SIS. També es poden descarregar les diverses etapes que componen el camí de Sant Jaume, tot facilitant la informació a totes les persones sobre els

ACCESSIBILITAT
A LA SAGRADA
FAMÍLIA I
INFORMACIÓ
EN BRAILLE
AL MUSEU
MARÍTIM
DE BARCELONA.

seus recursos culturals, naturals, d'història, tradicions, dades d'interès, etc. a través d'audio-signo-guies que contenen audio-descripció per a discapacitats visuals, en català, castellà i anglès, interpretació en llengua de signes en català, castellà i Sistema Internacional de Signes i subtitulació en català, castellà i anglès. ♣

L'OBRA D'ANTONI GAUDÍ

La Pedrera disposa del programa La Pedrera Accessible, que ha introduït recursos sensorials en l'àmbit de l'espai museístic i en els continguts de la programació de les activitats culturals. Entre d'altres, s'ofereixen visites guiades en llengua de signes, transcripció de l'audioguia, bucles d'inducció per a usuaris d'audiòfons, plànols de situació tàctils en alt relleu i braille als espais visitables del pis de la Pedrera i les maquetes de l'edifici. La visita també és accessible per a persones usuàries de cadira de rodes.

© IMAGEN M.A.S

Per a més informació lapedrera.com/es/un-espacio-accessible

EN FAMÍLIA AVENTURES SENSE LÍMIT

Qui s'ho passa més bé, els grans o els petits? No podem saber-ho. Tant si és a la platja com a la ciutat o al bosc, tots viuen mil aventures.

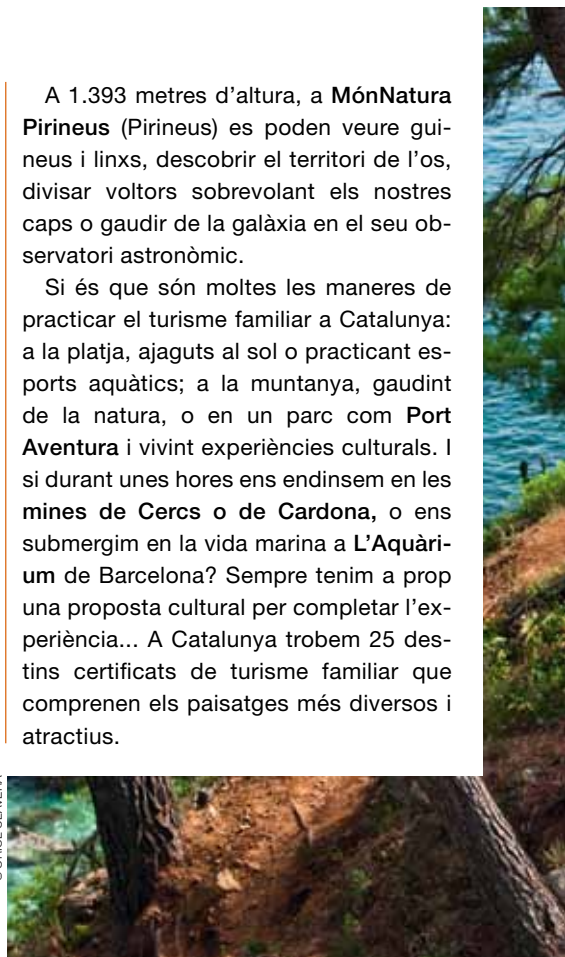
És un bolet gegant? Si més no, ho sembla, i els nens estan fascinats amb la visió que ha aparegut davant d'ells mentre passejaven pel **bosc de Poblet** (Costa Daurada). En realitat, el bolet està pintat en diversos arbres i només si es veuen des d'una perspectiva concreta la figura apareix davant dels ulls atònits dels visitants. És una manera, i no és pas l'única, de recórrer amb nens els paisatges naturals i els principals enclavaments culturals de Catalunya. Més cap al nord, a la zona de **Sant Pere Pescador** (Costa Brava), l'aventura s'espera a l'aigua. Es tracta de recórrer en caiac part del riu Fluvià per observar les aus de la zona. El poble mariner de l'**Estartit** (Costa Brava) durant uns dies mira cap a les illes Medes, tot esperant l'arribada de pirates i corsaris. La població es transforma, hi ha espectacles de carrer i moltes activitats per compartir en família.

UN TALLER
AL MUSEU DE
LA XOCOLATA,
PIRATES I
CORSARIS A LES
ILLES MEDES I
UN PASSEIG
PEL CAP
DE CREUS.

A 1.393 metres d'altura, a **MónNatura Pirineus** (Pirineus) es poden veure guineus i linxs, descobrir el territori de l'os, divisar voltors sobrevolant els nostres caps o gaudir de la galàxia en el seu observatori astronòmic.

Si és que són moltes les maneres de practicar el turisme familiar a Catalunya: a la platja, ajaguts al sol o practicant esports aquàtics; a la muntanya, gaudint de la natura, o en un parc com **Port Aventura** i vivint experiències culturals. I si durant unes hores ens endinsem en les mines de **Cercs** o de **Cardona**, o ens submergim en la vida marina a **L'Aquàrium de Barcelona**? Sempre tenim a prop una proposta cultural per completar l'experiència... A Catalunya trobem 25 destins certificats de turisme familiar que comprenen els paisatges més diversos i atractius.

© G3

JARDÍ ROMÀNTIC PARC SAMÀ

Gaudeix d'una excursió ideal per a tota la família, visita el jardí històric i romàntic Parc Samà, a Cambrils, i submergeix-te en l'època dels indians, els catalans que van fer fortuna en terres de Cuba, i els seus viatges d'anada i tornada, que se sintetitzen en un espai únic on es fonen les cultures de l'antic i del nou món. Visitar el Parc Samà en família és un joc en el qual es passeja, es juga, es berena, es corre i s'aprèn, en un laberint d'animals, arbres, aigua, ponts i torres amb un mapa del tresor a la mà. L'activitat s'ofereix durant tot l'any i està disponible en català, castellà, anglès, francès i rus.

.....
**i Per a més
 informació**
parquesama.com

© PARC SAMÀ

© TONI VILCHES. GZ

© FRANCESC CASALS. GZ

És evident que Catalunya és un país especialment preparat per a les experiències en família. A més de les activitats que hem citat, al web catalunya.com s'ofereixen nombroses propostes que es poden filtrar per criteris territorials o temàtics, entre altres, i que permeten la reserva directa des de la mateixa pàgina.

Per exemple: es pot descobrir la ciutat de Valls, a la Costa Daurada, bressol de les torres humanes i lloc de naixement del cèlebre fotògraf Francesc Català Roca? Sí, i

VISITAS
TEATRALIZADAS
PARA EL PÚBLICO
FAMILIAR
EN EL MUSEO
ARQUEOLÓGICO
DE EMPÚRIES
Y EN EL MUSEO
DE HISTORIA
DE CATALUÑA.

es pot fer de manera que tota la família en gaudeixi, a través d'un joc, de la mà d'aurigasc.com.

Si la tècnica del trencadís que Antoni Gaudí va fer servir en moltes de les seves obres us sembla curiosa, a Esplugues de Llobregat ens ofereixen l'oportunitat d'experimentar-la. Es tracta d'una proposta del Museu de Ceràmica La Rajoleta (museus.esplugues.cat) per apropar a tots els públics aquesta disciplina decorativa tan especial.

GAUDÍ EXHIBITION CENTER

Situat a la Pia Almoina, un edifici medieval adossat a la muralla romana i al costat de la catedral de Barcelona, el Gaudí Exhibition Center és un museu dedicat a l'arquitecte modernista que resulta imprescindible, als aficionats, per comprendre la seva obra. Compta amb una activitat de realitat virtual, en la qual el mateix arquitecte "reviu" i interacciona amb el visitant. A més, disposa d'una col·lecció de peces i maquetes, presentades amb el suport d'hologrames, instal·lacions audiovisuals i escenografies peculiars. El museu organitza visites guiades per als grups que ho sol·licitin.

i Per a més informació: gaudisexhibitioncenter.com

© GZ

© AGENCIA CATALANA DEL PATRIMONI CULTURAL

Un safari en un museu? És exactament l'activitat que proposa el Museu de Lleida. Un joc per a totes les edats en què els “caçadors” d'animals hauran d'exercitar la memòria per localitzar les bèsties representades a les obres d'art del món. Més informació a museudelleida.cat.

ACTIVITAT FAMILIAR AL MHCAT DE VILABERTRAN, A LA COSTA BRAVA.

DESCOBRIR EL PATRIMONI CULTURAL DE CATALUNYA

L'Agència Catalana del Patrimoni Cultural treballa especialment en l'àmbit familiar

per tal que el missatge arribi, també, als més petits, i que valorin des del primer moment els tresors culturals. Entre altres idees, proposen trobades amb Mr. Stone en diversos monuments de la geografia catalana. Mr. Stone recorre el món a la recerca d'indrets misteriosos i extraordinaris, amb la companyia del seu bloc de notes i el seu bagul de viatge. Tenim una cita amb ell al monestir de Sant Pere de Rodes o al de Santes Creus o allà on sigui que el duguin les seves investigacions.

El Museu d'Història de Catalunya ofereix activitats com “Estirant el fil de la història” (mhcat.cat/activitats2). I el Museu d'Arqueologia d'Empúries (Costa Brava) organitza, entre altres esdeveniments, festes saturnals per celebrar l'hivern (mac.cat/Seus/Empuries/Activitats/). 📍

MÓN SANT BENET

Una invitació per a un viatge al passat, durant el qual es descobrirà la història del monestir de Sant Benet de Bages. A través d'un muntatge museogràfic, el visitant s'endinsarà en la vida del monestir, on les veus, els sons del dia a dia i les imatges del passat afloren entre les parets mil·lenàries i converteixen aquesta visita en una experiència singular. Es tracta d'un recorregut pels espais més emblemàtics del monestir, com les cel·les de la galeria de Montserrat. Activitat accessible, per a tots els públics, que s'ofereix tot l'any en català, castellà, francès i anglès.

.....
 ⓘ Per a més informació: www.monstbenet.com

© MONT SANT BENET

RECÓRRER CIUTATS I POBLES UN PAÍS, MIL POSSIBILITATS

*Agitada i moderna, tranquil·la i tradicional...
Hi ha una Catalunya per a cada visitant,
però el millor és gaudir-les totes.*

Carrers laberíntics amb cases de pedra a dreta i esquerra, un castell del qual sembla que estigui a punt de sortir una princesa, una església del segle XIII, plantes enfiladisses que trepen per murs i finestres... Sí, els carrers de **Peratallada** (Costa Brava) ens parlen d'una Catalunya medieval amb una tradició llarguíssima. Pot ser que ens trobem a poc més de 100 quilòmetres de la **Torre Glòries**, icona de la rutilant Barcelona del segle XXI? L'essència catalana es troba en els pobles que conserven viva l'herència de milers d'anys de vida rural i les urbs més modernes. Són ciutats amb una riquíssima vida cultural i amb les mateixes comoditats i els mateixos serveis que es poden trobar a les grans metròpolis d'avui. Ciutats connectades amb el món que aposten per la

tecnologia, la sostenibilitat i les infraestructures modernes, però això no vol dir que hagin de renunciar a mantenir vives tradicions centenàries que adopten la forma de vibrants festes populars. Això passa a Barcelona, però també en capitals com **Taragona**, **Lleida** o **Girona**, on es palpa, alhora, la història i el futur.

El xivarri de les ciutats té el seu contrapunt a pocs quilòmetres, en uns **pobles tranquils** on s'elabora cava i es deixa reposar el vi, on es recullen olives per produir un tresor gastronòmic com és l'oli o on es produeixen peces de ceràmica seguint les tècniques tradicionals. Són les dues cares d'una Catalunya sempre diversa i disposada a sorprendre el visitant. ♡

© AJUNTAMENT DE TORTOSA

L'HERÈNCIA DE LA HISTÒRIA

Romans, musulmans, jueus... Visitar les ciutats amb més caràcter de Catalunya permet repassar la seva història multicultural.

El paisatge, l'arquitectura, la gastronomia local... Un recorregut per les ciutats i els pobles de Catalunya ens demostrarà que no hi ha cap lloc sense interès, encara que alguns brillin amb llum pròpia.

És el cas de **Barcelona**. En la seva condició de capital catalana, acumula atractius. No només és una ciutat oberta i cosmopolita, sinó que té una àmplia xarxa de museus i els seus carrers són un catàleg d'arquitectura a l'aire lliure. També **Giro-**

TORTOSA,
A LA VORA
DEL RIU EBRE.

na és una ciutat moderna, encara que rere les cases de colors que treuen el cap al riu Onyar s'amagui la història de molts segles. I pren la forma d'un call del segle XII que és el més ben conservat d'Europa.

A **Lleida**, a la Catalunya interior, és visible l'herència àrab. Un dels edificis que defineixen la ciutat és el castell de la Suda, que ens recorda que va ser l'antiga **Larida** musulmana fins al segle XII. El caràcter de **Tarragona**, a la Costa Dau-

rada, té uns altres orígens. La Tarraco romana, que va ser model urbanístic de l'imperi, encara s'entreveu en les seves ruïnes, ben conservades, que reben més de 700.000 visites anuals.

Altres localitats han tingut un pes destacat en la història catalana, que ha marcat el seu caràcter. **Reus**, la ciutat on va néixer Gaudí, és sinònim de comerç. I durant els segles XVIII i XIX va ser la segona ciutat més important de Catalunya.

Vic és una de les ciutats més rellevants de la zona central. És famosa pels porxos de la plaça Major, el seu temple romà i la catedral de Sant Pere, però també pel festival Mercat de Música Viva on, cada setembre, sona la banda sonora de la modernitat. També a la Catalunya Central, **Cardenera** està coronada per un impressionant castell medieval, que ens parla de guerres, setges i invasions, però també de geologia, perquè té unes mines de sal visitables molt famoses, a 86 metres de profunditat.

Qui no ha sentit parlar del cava català? Bona part se'n produeix al Penedès, que té la capital a **Vilafranca**. Aquí es produeix cava, però també vins d'alta qualitat. I és, a més, una destacada plaça castellera.

Encara més cap al sud, al costat del riu Ebre, **Tortosa** va viure moments d'esplendor durant el Renaixement. La ciutat, lloc de pas per visitar el delta de l'Ebre, es va omplir en aquell període

FIRA
MODERNISTA
DE TERRASSA.

històric d'una rica mostra arquitectònica que val la pena conèixer. **Terrassa** és un relat viu de la Revolució Industrial a Catalunya que es pot llegir en la seva herència modernista. Qui visiti la ciutat al mes de maig es trobarà amb la Fira Modernista i entre març i abril gaudirà del Festival de Jazz de Terrassa, de renom internacional. 📍

CIUTATS CONNECTADES

Les línies ferroviàries d'alta velocitat han acostat les principals capitals catalanes, de manera que avui es pot viatjar de Barcelona a Girona en 38 minuts (per autopista es triguen prop de 80 minuts) i de Barcelona a Figueres, molt a prop de la frontera francesa, en gairebé 53. De la mateixa manera, des de Barcelona s'arriba a l'estació de Camp de Tarragona (situada entre Tarragona i Reus) en només 33 minuts de viatge i des d'allà a Lleida en 26 minuts més. Avui, les línies d'alta velocitat permeten a moltes persones desplaçar-se per Catalunya per treballar i gaudir de l'oci, per posar exemples de la facilitat actual per recórrer tot el territori català.

.....
i Per a més informació
www.avexperience.es

© GZ

GAUDIR DE LA NATURA MÉS ENLLÀ DEL PAISATGE

*Boscors frondosos, llacs d'alta muntanya, cims alts, paisatges subaquàtics...
Quines joies artístiques i arquitectòniques destaquen sobre el paisatge?*

Les estacions de l'any es visualitzen de manera diferent al delta de l'Ebre. Camps negats d'aigua que fan de mirall i reflecteixen el vol de les aus, però també camps de fang o amb les primeres tiges d'arròs que sobresurten sobre quadrants de terra banyats per les aigües de l'Ebre o, a l'estiu, amb les espigues d'arròs que es formen i passen, entre el juliol i el setembre, d'un verd radiant a un verd més tor-

PARC NACIONAL
D'AIGÜESTORTES
I ESTANY DE
SANT MAURICI,
AMB EL CIM
DELS ENCANTATS
AL FONS.

rat. Qualsevol època de l'any és bona per descobrir el **delta de l'Ebre**, **Reserva de la Biosfera** per la UNESCO. Al costat de la llacuna de la Tancada, la preferida dels flamencs, es troba **MónNatura Delta**, un centre d'interpretació; a tocar de la llacuna de L'Encanyissada, la Casa de Fusta, un museu ornitològic que limita amb una antiga barraca de canya i fang. A la vora dels primers camps d'arròs, des de **Sant Carles de la Ràpita**, les Casotes, un edifici del segle XVII que ara és un **Museu del Mar**.

Alguns dels paisatges de muntanya més espectaculars es poden veure al **Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici**, on destaca l'esplendor de les vuit esglésies i una ermita romàniques declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, i que s'alcen sobre la Vall de Boí. I ben al centre del territori es troba la **Reserva de la Biosfera del Montseny**, un altre espai idíl·lic per als naturalistes. 9

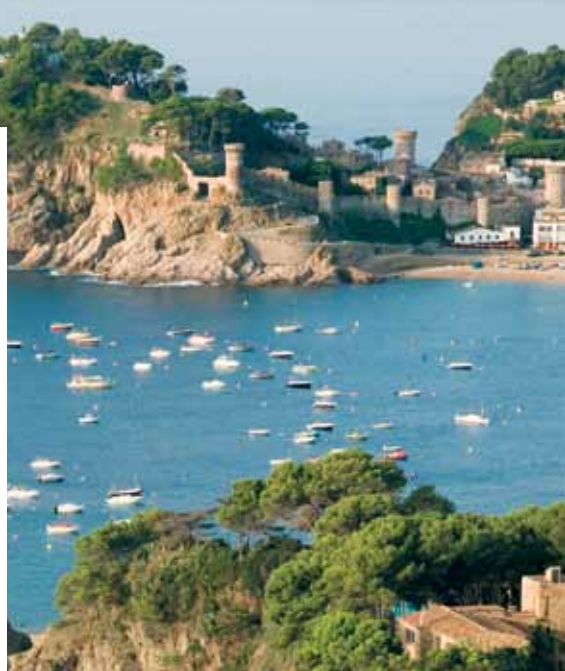
© LLUÍS CARRO

FONTS DE SAVIESA

*A peu, sobre rodes o a cavall,
els camins i senders de Catalunya
ens condueixen per paratges de
gran bellesa que ens apropen
al patrimoni cultural del país.*

Hi ha una àmplia xarxa de senders senyalitzats que permeten recórrer el país d'extrem a extrem, tant si és en trajectes de gran recorregut (GR) com de petit recorregut (PR) o seguint senders locals (SL). Un bon exemple n'és el **Camí de Ronda**, que recorre el litoral de la Costa Brava des de Blanes fins a Portbou. En el tram de Torroella de Montgrí a Palamós, passant per Begur i Calella de Palafrugell, s'alcen dos tresors ibèrics: el Castellot, en una platja de Palamós, i el castell de Sant Sebastià de Guarda de Palafrugell. **Per a més informació** www.camideronda.com

TOSSA VISTA
DES DEL CAMÍ
DE RONDA I
VIA VERDA
A LES TERRES
DE L'EBRE.

© SERVICIOS EDITORIALES GEORAMA

Una altra de les diverses opcions possibles és seguir l'anomenada **Ruta dels Càtars** o Camí dels Bons Homes, en al·lusió als membres d'aquesta secta catòlica del segle XIII que van ser durament reprimits per l'església imperant. El GR 107 reproduïx el camí que seguien els exiliats càtars des del castell de Montségur, a França, fins al santuari de Queralt, situat sobre la ciutat de Berga (Pirineus). **Per a més informació** www.camidelsbonshomes.com

Algunes rutes ciclistes presenten dificultats, però n'hi ha d'altres que són totalment accessibles. Una d'elles és la **Via Verda del Baix Ebre** (Costa Daurada). Si busquem un descens fàcil, un bon punt de partida és Horta de Sant Joan, un poble fantàstic que se situa al costat de l'espectacular muntanya de Santa Bàrbara i el convent de Sant Salvador. Picasso va triar aquesta població per viure-hi una temporada, i avui Horta de Sant Joan disposa d'un museu sobre l'artista. Abans d'arribar a Pinell de Brai, també coneguda perquè té una de les "catedrals del vi". A la zona nord, destaca la Ruta del Carrilet, que

© MARIANO CEBOLLA

© GEMMA MIRALDA

duu d'Olot a Girona i, des d'allà, a Sant Feliu de Guíxols. **Per a més informació** www.viasverdes.com

A les comarques de l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell, la **Ruta del Cister** ens acosta fins a tres monestirs cistercencs monumentals: Santes Creus, Poblet i Vallbona de les Monges.

Per a més informació www.larutadelcister.info

El **Camí de Sant Jaume** transcorre parcialment per Catalunya i comparteix traçat, però en sentit invers, amb el **Camí Ignasià**. El cavaller Ignasi de Loiola, el 1522, després de la seva conversió religiosa, va emprendre una peregrinació. Des d'allà, pensava arribar a Barcelona per embarcar cap a Jerusalem. El camí passa per Lleida, Verdú, Igualada i Montserrat, abans d'arribar a Manresa i a la cova on va viure vuit mesos. **Per a més informació** www.camidesantjaume.cat i caminoignaciano.org ♥

EL CAMÍ IGNASIÀ
COMPARTEIX
TRAÇAT AMB EL
DE SANT JAUME
I PASSA PER
MONTSERRAT.

EL CAMÍ DE SANT JAUME MÉS ACCESSIBLE

El camí de Sant Jaume a Catalunya comença a Sant Pere de Rodes, segueix un traçat que passa per Montserrat i arriba fins a Alcarràs, on el camí comença l'etapa aragonesa. L'objectiu del Camí de Sant Jaume per a tothom és fer accessible la ruta a qualsevol persona, independentment de la seva edat, condició i estat físic. No s'han pogut eliminar tots els obstacles de cop, però sí que es pot oferir una brúixola per evitar-los, un pinzell per pintar amb paraules allò que alguns no podem veure, i aconseguir que aquestes paraules no pertorbin el silenci i la pau dels caminants, que segueixen les empremtes dels seus predecessors per arribar a Santiago de Compostel·la.

.....
i Per a més informació
camidesantjaume-peratothom.cat

© MARC CASTELLET

ESCAPADES CULTURALS SECRETS PER DESCOBRIR

En tren, cotxe, moto o autocarava, les infraestructures de Catalunya ens duen còmodament al destí. L'únic que hem de fer és triar una ruta.

El sol s'està a punt d'amagar rere les muntanyes del Montsià (Terres de l'Ebre). Bufa una mica d'aire i a la badia es veu com desenes d'estels de kitesurf conviuen al cel amb els tons rogencs del capvespre. L'autocaravana està aparcada a la barra del Trabucador, un braç de sorra de platja de sis quilòmetres que uneix el delta de l'Ebre amb la Punta de la Banya. No ens

FLAMENCOS
AL DELTA
DE L'EBRE.

podem perdre l'oportunitat de fer una parada per refrescar-nos els peus a les aigües tèbies de la badia dels Alfacs, després de visitar el centre d'interpretació MónNatura Delta, que es troba a pocs minuts d'aquí. És un privilegi haver arribat fins al peu de la platja amb l'autocaravana. Demà prosseguirà la ruta cap a la Cooperativa vinícola de Gandesa, obra de l'arquitecte modernista Cèsar Martinell i, després, un passeig per l'antic poble de Corbera d'Ebre, que va patir les cruentes conseqüències de la guerra civil espanyola.

Després d'estar una setmana viatjant pel territori, travessem l'Ebre pel pas d'en Barca, un transbordador manual que ens deixa als peus del castell templer de Miravet. Ens faltaran dies per descobrir tota la bellesa que s'amaga a Catalunya. S'hauran de planificar noves rutes, perquè... són tantes les parades que convidava a fer!

© MARIANO CEBOLLA

© INFOTUR

© INFOTUR

SIS RUTES PER VIURE CATALUNYA

Viatjar en cotxe per Catalunya és fàcil; la xarxa de carreteres duu a tot arreu. A més, el viatge en sí pot arribar a ser tan bonic com el destí al qual es vol arribar, amb paisatges naturals impressionants per gaudir-los, monuments imprescindibles per visitar, propostes gastronòmiques i vitivinícoles per entendre l'entorn i festes po-

SANTA EULÀLIA
D'ERILL LA VALL
I UNA CARRETERA
AMB EL
PEDRAFORCA
AL FONS.

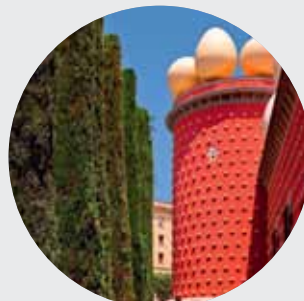
pulars per formar part de la vida d'aquesta regió. Viatjar en cotxe permet aturar-nos un moment per fer una foto, estirar les cames i descobrir, com per casualitat, un poble medieval, una fira d'artesanía o un concert en plena alta muntanya. 📍

CATALUNYA BUS TURÍSTIC

Si som a Barcelona, no disposem de vehicle i volem anar "de porta a porta" a un punt de Catalunya, ens podem acollir a les propostes del bus turístic que ens durà al destí amb gran confort i explicacions de guies professionals incloses.

Hi ha diverses rutes: al monestir de Montserrat, a Figueres per poder acostar-nos a l'obra de Dalí, a Girona o un tour per descobrir els Pirineus. Servei disponible per a tours privats a la carta.

.....
i Per a més informació www.catalunyabusturistic.com

© LLUIS CARRO

SIS RUTES PER VIURE CATALUNYA

Tot seguit, proposem sis rutes per arribar fins a les icones culturals de Catalunya i gaudir de tot el que ofereix el camí. Descobreix l'immens patrimoni d'aquest país.

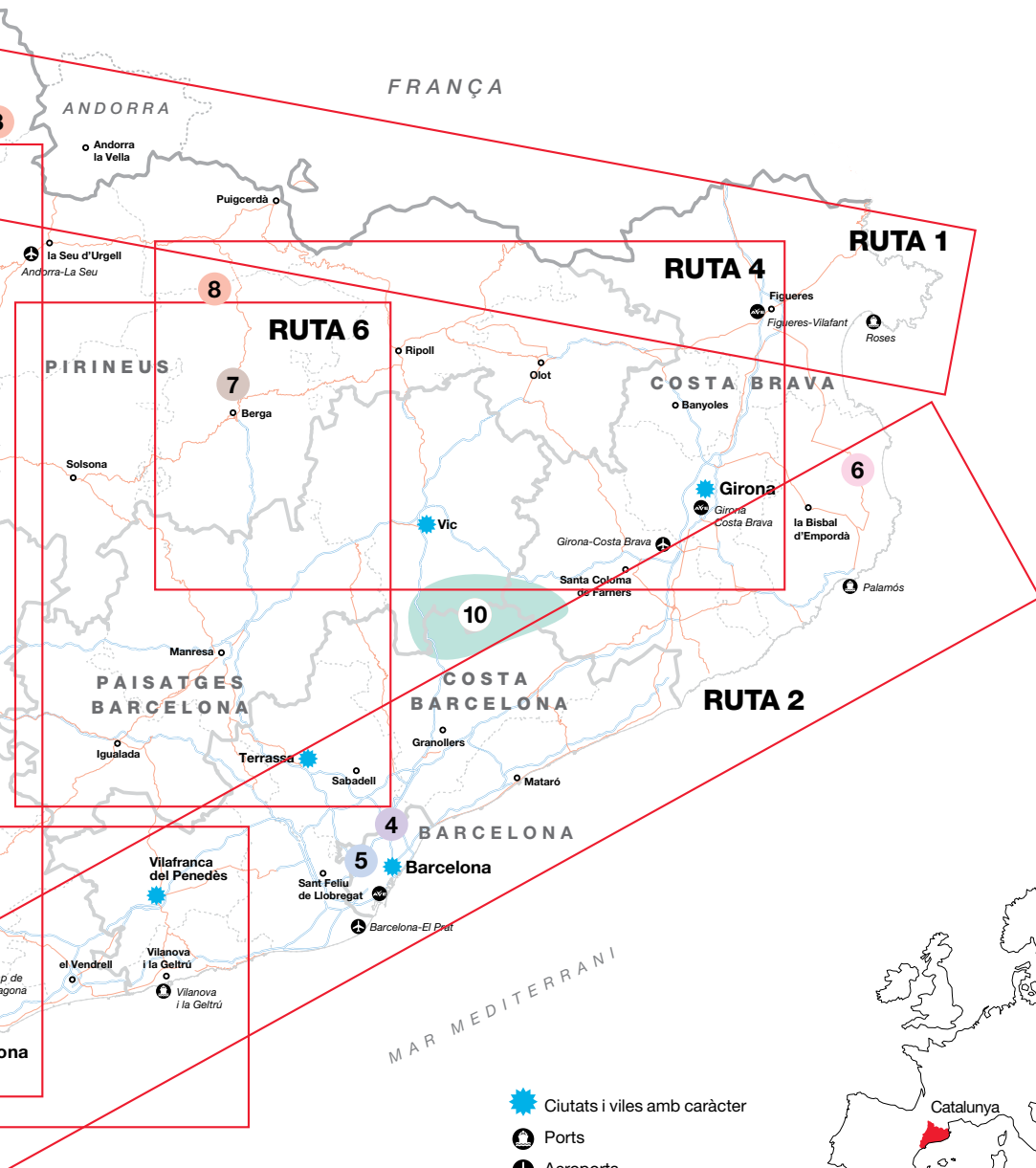
Béns declarats Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO

- 1 Esglésies romàniques de la Vall de Boí
- 2 Monestir de Poblet
- 3 Conjunt arqueològic de Tarraco
- 4 Obres d'Antoni Gaudí
- 5 Palau de la Música Catalana i Hospital de Sant Pau
- 6 Pintures rupestres de l'Arc Mediterrani
- 7 La Patum de Berga
- 8 Festes del foc del solstici
- 9 Reserva de la biosfera de les Terres de l'Ebre
- 10 Reserva de la biosfera del Montseny

Propostes culturals en ruta

- RUTA 1** Pirineus, des del cim fins al mar
- RUTA 2** Resseguir el mar Mediterrani
- RUTA 3** Els secrets de l'interior
- RUTA 4** De la costa a ponent
- RUTA 5** Seguint les petjades de la cultura
- RUTA 6** De Barcelona als Pirineus

- Ciutats i viles amb caràcter
- Ports
- Aeroports
- Tren d'Alta Velocitat
- Carreteres principals
- Autopista / Autovia

RUTA 1

PIRINEUS, DES DEL CIM FINS AL MAR

*Els Pirineus són un univers en si.
El viatge des de la Val d'Aran fins al
mar el descobrirà el viatger.*

© FRANCESC TUR

El punt de partida d'aquesta ruta és la **Val d'Aran**, on el 30 % del territori es troba per sobre dels 2.000 metres i alberga pobles de postal en els quals destaquen les teulades de pissarra enfront dels cims nevats. Des d'aquest punt s'ha de fer camí fins a la **Vall de Boi**, on es concentra un llegat arquitectònic únic i excepcional. El viatge continua pel Pallars Sobirà, se-

EL POBLE
D'UNHA, A LA
VAL D'ARAN,
I DETALL
DE LA
PORTALADA
DEL MONESTIR
DE RIPOLL.

guint les aigües braves del riu Noguera Pallaresa, cèlebre per la seva oferta en esports d'aventura. D'aquí sortirem en direcció a la **Seu d'Urgell**, seu del bisbat i de la catedral de Santa Maria d'Urgell, l'única catedral romànica de Catalunya. La següent parada serà Ripoll, on es troba una de les icones arquitectòniques del territori, la portalada romànica del monestir de **Santa Maria de Ripoll**, que data del segle XII. A la Garrotxa, a la qual s'accedeix pels túnels de Capsacosta, s'obre pas el **Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa**, un espai protegit amb més de quaranta cràters envoltats de vegetació. La destinació final d'aquesta ruta, que ens porta fins al litoral abrupte de la **Costa Brava**, és l'**Empordà**, l'indret que va inspirar l'artista surrealista **Salvador Dalí**. I a la ciutat de Figueres es pot visitar el Teatre-Museu Dalí, on s'exposa part de la seva obra.

© IMAGEN M.A.S.

ruta 2

RESSEGUIR EL MAR MEDITERRANI

Més de 500 quilòmetres de costa mediterrània estan a punt per delectar el visitant.

El viatge comença al sud de Catalunya, a Uldecona, un municipi a pocs quilòmetres de la costa, en el qual es troben les pintures rupestres dels **Abrics de l'Ermita**, un conjunt de tretze imatges declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. Des d'aquest punt s'ha de seguir el camí fins al **Parc Natural del Delta de l'Ebre**, Reserva de la Biosfera per la UNESCO.

La següent parada proposa una ruta cultural: la **Ruta dels genis** (elpaisatgedelsgenis.cat), una proposta que recorre els espais en què Antoni Gaudí, Joan Miró, Pablo Picasso i Pau Casals es van inspirar per produir les seves obres immortals. A menys de 15 minuts es troba l'antiga capital de l'imperi romà a Hispània, **Tarraco**, que avui és la ciutat de Tarragona. Mereixen una atenció especial l'amfiteatre, el circ i les muralles junt amb altres vestigis, que formen el conjunt declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. D'aquí la ruta segueix en direcció a **Tamarit**,

EL CASTELL
DE TAMARIT,
SOBRE LA
PLATJA.

© MIGUEL ÀNGEL ÁLVAREZ

coronada per un castell. Se segueix fins al massís del Garraf i **Sitges**, un altre municipi emblemàtic, bressol del Modernisme i amb una important efervescència cultural. Grans platges s'estenen cap al nord fins a passar el delta del Llobregat, la ciutat de Barcelona i el Maresme, amb boniques poblacions de passat mariner. En passar Tordera s'entra a la **Costa Brava**, on la muntanya i el mar comparteixen escenari a la costa i es comencen a dibuixar petites cales. Palamós, Begur o Sant Martí d'Empúries són enclavaments de gran bellesa que mereixen una parada. I també Pals i Peratallada, cap a l'interior. La ruta es reprèn cap a la costa, deixant a un costat els **Aiguamolls de l'Empordà**, en direcció a Llançà i d'aquí fins a Portbou, el darrer poble de la Costa Brava abans d'entrar en territori francès. ♡

© PCTAR. GZ

RUTA 3

ELS SECRETS DE L'INTERIOR

Catalunya atresora unes visites imperdibles, que tots els turistes han d'anotar en el seu quadern de viatge.

Hi ha indrets que són especials, inoblidables, de gran bellesa i valor cultural, indrets reconeguts mundialment; i l'església de **Sant Climent de Taüll** n'és un. Lluita amb l'esplendor que tenia al segle ^{XII} i en el seu interior, cada hora, es projecta l'espectacular mapping que recrea el Pantocràtor original que decorava l'espai. La següent parada d'aquesta ruta és Pont de Suert, per visi-

MAPPING A
SANT CLIMENT
DE TAÜLL
I LA SEU VELLA,
A LLEIDA.

tar el **Museu d'Art Sacre de la Ribagorça**. Ja a la Poble de Segur, una proposta que ens farà canviar de vehicle és el **Tren dels Llacs**, un tren amb l'antiga locomotora recuperada que s'obre pas per un traçat panoràmic, que permet gaudir d'unes vistes precioses del **Montsec**.

És hora d'anar fins a **Lleida** i dirigir-nos a la Seu Vella, edifici religiós que es va construir al segle ^{XII} sobre una antiga mesquita. La ruta obre un parèntesi vinícola quan s'endinsa en la **DOQ Priorat**, la **DO Montsant** i **DO Conca de Barberà**, una terra, aquesta última, on es troba la ciutat medieval de **Montblanc**, amb el seu recinte emmurallat del segle ^{XIV}, i d'aquí fins a **Reus**, santuari de l'arquitectura modernista de la **Costa Daurada** i on es pot degustar el seu tradicional vermut. El viatge s'acaba a **Tarragona** amb les ruïnes romanes. 📍

© RAMON GABRIEL

© SERVICIOS EDITORIALES GEORAMA

ruta 4

DE LA COSTA A PONENT

*Si seguim el camí
que traça el sol,
ens endinsarem
en els secrets del país.*

Aquesta ruta comença al massís de les **Gavarres**. Un punt en què es pot gaudir del testimoni d'assentaments prehistòrics, amb diversos dòlmens i construccions funeràries megalíques. Les carreteres condueixen ara fins a **Sant Hilari Sacalm**, una població reconeguda per les seves aigües amb propietats mineromedicinales i els seus **balnearis**. El viatge segueix fins a **Espinelves**, població que alberga, cada any, una monumental fira d'avets. En direcció a la **Vall d'en Bas**, el paisatge està esquitxat per masies i esglésies, com les d'un pessebre, fins a arribar a **Rupit i Pruit**, una població d'origen medieval amb molt d'encant, que compta amb un conjunt artístic romànic.

Molt més poblada i amb un mercat setmanal conegut arreu del territori, la ciutat de **Vic** té joies arquitectòniques i gastronòmiques: la **llonganissa** compta amb **Indicació Geogràfica Protegida**. El trajecte segueix fins a **Cardona**, on es pot

LA PLAÇA
DE VIC
I FAÇANES
A RUPIT.

visitar una antiga explotació minera de sal. Una església romànica diferent, per aturar-nos en la ruta, és la de **Sant Martí de Mura**, en un entorn natural impressionant, dominat pel **Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac**. L'itinerari ens duu fins al peu de la muntanya de **Montserrat**, única en la seva geologia, i d'aquí anirem fins al riu **Corb**, que ens guiarà fins al poble medieval de **Guimerà**. 9

© KIM CASTELLS

RUTA 5

SEGUINT LES PETJADES DE LA CULTURA

*La ruta del Cister, la ruta del vi
i el cava o el Parc Natural dels Ports...
són diverses maneres de recórrer
el sud de Catalunya.*

En cotxe podem recórrer la famosa Ruta del Cister, que triangula tres monestirs espectaculars creats sota l'orde de sant Benet: **Santes Creus**, **Vallbona de les Monges** i **Poblet**, aquest últim declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. També gaudirem de ciutats amb gran tradició en l'elaboració de vins i caves com **Vilafranca del Penedès** i **Sant Sadurn d'Anoia**, al

EL MONESTIR
DE SANTES
CREUS I UNA
EXPERIÈNCIA
ENOAGASTRO-
NÒMICA
AL PENEDÈS.

© IMAGEN M.A.S.

Penedès, o de joies culturals com la **Cartoixa d'Escaladei**, ens envoltarem de vinyes de la reconeguda **DOQ Priorat**, o ens arribarem fins a poblacions com **Pinell de Brai** o **Gandesa**, que compten amb cellers, alguns dels quals són monuments modernistes.

La bellesa del **Parc Natural dels Ports** es fa present uns quilòmetres més al sud, i la població d'**Horta de Sant Joan** té vistes privilegiades, les mateixes que van inspirar **Picasso** durant les estades a la població. Se seguim el curs de l'Ebre cap a la seva desembocadura arribarem a **Tortosa**, ciutat amb un interessantíssim patrimoni artístic que engloba vestigis àrabs, jueus i medievals, a més dels renaixentistes.

A peu de mar, mirant cap a la badia dels Alfacs, el poble mariner de **Sant Carles de la Ràpita** disposa d'una de les llotges de peix setmanals més importants de tot Catalunya. ♡

© MARC CASTELLÉ

ruta 6

DE BARCELONA ALS PIRINEUS

*Un viatge cap al nord del país,
que té un final màgic quan s'arriba
a la terra dels follets.*

© IMAGEN M.A.S.

Ciutats com **Sant Cugat del Vallès**, on llueix el monestir romànic, o **Terrassa**, ciutat amb un gran passat industrial, van impulsar el Modernisme i el Noucentisme. Mentre cerquem un paisatge on la natura sigui la protagonista, arribem al **Parc Natural de Sant Llorenç de Munt** i l'**Obac**, coronat pel monestir romànic del segle XII de Sant Llorenç de Munt. La ruta prossegueix fins a Navarcles, on la icona és **Món Sant Benet**, un projecte cultural, turístic i d'oci que té la gran singularitat d'albergar, en un únic espai, un monestir medieval i la **fundació Alicia**, un innovador

CLAUSTRE
DEL MONESTIR
DE SANT CUGAT
DEL VALLÈS
I MÓN SANT
BENET.

centre d'investigació de cuina creat per Ferran Adrià. D'aquí fins als Pirineus, al llarg del viatge se succeeixen tres esglésies històriques: **Santa Maria de Merlès**, **Sant Pau de Pinós** i **Sant Miquel de Terradelles**. El viatge continua pel Coll del Port, a tocar del **Parc Natural del Cadí-Moixeró**, i condueix fins a la **Seu d'Urgell**. A 30 quilòmetres de la ciutat, i per acabar el trajecte de manera màgica, trobem el terme municipal de les **Valls d'Aguilar**, la terra dels minairons, uns diminuts éssers fantàstics, presents en la mitologia pirinenca. 📍

© CHOPO, GARKIN. GZ

LA CATALUNYA MÉS TRADICIONAL

Una mostra de les celebracions més tradicionals per viure-les intensament.

Catalunya té un peu al futur i un altre al passat, per proporcionar una base sòlida i identitària a la construcció de la modernitat. Tot seguit, comencem un recorregut per algunes de les tradicions més vives, resseguint el curs de les estacions.

HIVERN

SANTA LLÚCIA

Els dies propers a **Santa Llúcia** (13 de desembre), a les places i els carrers més cèntrics dels municipis catalans s'hi instal·la una fira de Nadal. S'hi poden comprar guarniments, avets, boix, vesc, llums de colors i figures per al pessebre. I entre elles destaca el

© SERGIO LANZ. GZ
GUARNIMENTS
DE NADAL,
AVETS I BOIX.

caganer. Sol ser un pastor ajupit, defecant. També s'hi poden trobar, en la mateixa actitud, reproduccions d'esportistes, polítics i altres personatges de l'actualitat.

SANT ESTEVE I EL TIÓ

El 25 de desembre se celebra el **Nadal**, també a Catalunya. El que més destaca és que l'endemà té lloc una festa que no és menys important: **Sant Esteve**. Si el dia 25 la tradició diu que s'ha de menjar escudella i carn d'olla, el dia 26 és l'hora dels canelons. A la sobretaula, els nens donaran cops a un tronc tapat amb una manta, amb un bastó, al ritme d'una cançó, fins que cagui un regal. L'operació es repetirà fins que el tió expulsi carbó, senyal que ens haurem d'esperar fins a l'any que ve per tornar a començar. El tió acostuma a venir de la muntanya i arriba a les llars catalanes uns dies abans de les festes. Se li ha d'oferir hospitalitat, abrigar-lo i alimentar-lo fins al dia que se'l bastoneja per aconseguir els regals. Es considera una al·legoria del fet que s'ha de tenir cura de la natura perquè reneixi a la primavera.

LA TORRADA
DELS CALÇOTS.

© GEMMA MIRALDA
TIÓ DE TOTES
LES MIDES
EN UNA FIRA
DE NADAL.

CAP D'ANY

A la **revetlla de cap d'any**, el sopar acostuma a ser de gala i és habitual compartir-lo amb familiars i amics. Serà totalment imprescindible comptar amb **12 grans de raïm** per menjar-ne un amb cada campanada, a mitjanit. Aquesta acció garanteix que l'any que comença serà propici.

ELS REIS D'ORIENT

El cinc de gener a la tarda és imprescindible anar a la **cavalcada dels Reis d'Orient**. Com que són màgics, poden desfilir de manera simultània per tots els pobles i ciutats. La cavalcada de Barcelona

© ORIOL LLAUARADÓ

és especialment brillant. Des del 26 de desembre, els carters reials han estat recollint les peticions de nens i nenes, però en el darrer moment, les cartes es poden lliurar als patges que participen a la desfilada.

SANT ANTONI ABAT

Sant Antoni Abat se celebra el 17 de gener. Aquell dia, o el cap de setmana més proper, en nombrosos municipis catalans, cavalls i altres animals són els protagonistes d'un recorregut festiu. L'origen d'aquesta celebració es remunta a quan els animals no només eren força de treball, sinó també matèria primera, i calia apel·lar a les forces de la natura per protegir-los.

CALÇOTADA

Els calçots són cebes tendres, blanques i dolces. Pertanyen a una classe específica i els de Valls disposen del segell de qualitat IGP (Indicació Geogràfica Protegida). Es torren sobre les brases de les restes de la poda de les vinyes i s'amaneixen amb una salsa elaborada a base de nyora, tomàquet rostit, ametlles torrades, all i oli. La calçotada s'assaboreix

© TINA BAGUÉ

amb les mans, i la quantitat de taques obtingudes és directament proporcional a la quantitat del gaudi que s'ha experimentat. Se celebra en grans grups i és relativament senzill aconseguir-hi una plaça.

CREMA DE SANT JOSEP

El 19 de març és el dia de sant Josep, i a Catalunya el Dia del Pare se celebra menjant crema cremada. Són unes postres tradicionals molt antigues fetes a base d'ous, llet, sucre, canyella i pell de llimona. És tradicional cuinar les postres a casa, però tots els establiments de restauració l'ofereixen a la seva carta, aquell dia i també durant la resta de l'any, ja que és un plat exquisit. Fora de Catalunya aquestes postres es coneixen com crema catalana o *crème brûlée*.

DIJOURS GRAS

El dia de Dijous Gras s'ha de menjar botifarra d'ou. És l'avantsala de la Quaresma i

cal estar a punt per als dies d'abstinència. Afortunadament, la botifarra d'ou és un embotit deliciós. Aquella mateixa setmana, se celebra el carnestoltes i l'enterrament de la sardina.

PRIMAVERA

PASQUA

L'expressió "semblar una mona de Pasqua" vol dir estar mancat de bon gust i anar vestit o maquillat de manera poc discreta. La mona és un pastís que els padrins catalans regalen als seus fillols el Dilluns de Pasqua. Està decorat amb ous de xocolata i figuretes de joguina. Les pastisseries catalanes, uns dies abans, omplen els aparadors d'autèntiques escultures comesti-

© MIQUEL MONFORT
BOTIFARRA
D'OU.

© JOAN PUIG

bles que, sens dubte, resulten poc discretes, en el millor sentit de l'expressió.

SANT JORDI

Cada 23 d'abril se celebren els aniversaris de les morts de Shakespeare i Cervantes. Per recordar els dos genis de la literatura, a Catalunya la gent es regala llibres. També és el dia dels enamorats, ja que la llegenda del cavaller sant Jordi explica que aquest va matar el drac quan estava

a punt de devorar la princesa. De la sang del drac en va sorgir un roser i sant Jordi va oferir una de les flors a la dama. Els carrers catalans s'omplen de parades de llibres i roses. S'ha de viure: és la festa de la literatura i de l'amor.

SANT PONÇ

Cada 11 de maig el carrer Hospital, al barri del Raval de Barcelona, esdevé una herboristeria a l'aire lliure. Coincidint amb el punt àlgid de la floració de les herbes medicinals, des del segle XVI se celebra a Barcelona un mercat dedicat a la salut natural i els aliments sans, com la mel. Se celebra a Barcelona i en altres localitats catalanes.

© ORIOL LLAUARDÓ
COMPOSICIÓ
DE CATIFES
AMB PÈTALS
DE FLORS.

DUES DONES
CELEBREN
SANT JORDI.

DIJOUS DE CORPUS

Corpus Christi és una festa catòlica relacionada amb la presència de Crist a l'eucaristia, que acostuma a caure al mes de juny. A Catalunya, comporta diverses tradicions: les catifes de flors de Sitges o la Garriga o les d'Arbúcies i Sallent (denominades *enramades*); la Patum de Berga i l'ou com balla (la dansa de l'ou). En poblacions de Barcelona i la Costa Daurada, es col·loca un ou al cim d'un sortidor d'aigua i es decora la font amb flors i fruites de temporada.

ESTIU

REVEL·LA DE SANT JOAN

El 23 de juny se celebra la nit més llarga de l'any. Coincideix amb l'arribada de l'estiu i el final del curs per als estudiants: és una festa de celebració de la joventut i l'abundància on el foc és el protagonista. Es cremen tant mobles vells recollits entre els veïns (a les ciutats) com arbres tallats

UNA FOGUERA
LA NIT DE SANT JOAN,
ALS PIRINEUS.

expressament (festes del foc als Pirineus, considerades Patrimoni Immaterial de la Humanitat). La festa es troba al carrer, a les places, a la platja... Es degusta la clàssica coca, el pastís amb fruita confitada, crema o llardons; i es brinda amb cava. És una nit màgica que ningú no es vol perdre.

MARE DE DÉU DEL CARME

La Verge del Carme és la patrona de la gent del mar. Als pobles mariners catalans, s'acostumen a organitzar processons en barques ornamentades, ofrenes florals, cànctics i focs artificials.

LA DIADA

L'11 de setembre és el dia nacional de Catalunya. És festiu i se sol celebrar amb concentracions multitudinàries als carrers. Commemora la caiguda de Barcelona l'11 de setembre de 1714, al final de la Guerra de Successió entre Borbons i Àustries, després d'un setge intens de 14 mesos.

BASTONERS QUE CELEBREN LA FESTA MAJOR A REUS.

© ORIOL LLAUARADÓ

TARDOR

CASTANYADA

El dia 31 d'octubre al vespre, la gent es reuneix per menjar castanyes, moniats i, especialment, uns dolços coneguts amb el nom de panellets, reconeguts com a Especialitat Tradicional Garantida per la Unió Europea. Es tracta d'uns pastissos que estan elaborats amb base d'ametlla mòlta, sucre i ou, i decorats amb pinyons, ametlla picada, xocolata o codony. S'especula que tenen l'origen en uns ritus funeraris ancestrals en què aquests pastissos s'oferien als déus. També estan relacionats amb l'arribada del fred i la necessitat d'aliments calòrics.

TOT L'ANY

FESTES MAJORS

Són les grans festes de pobles i ciutats. Entre les de les ciutats i les viles amb caràcter, trobem les de la Mercè (24 de setembre), a Barcelona; Santa Tecla (23 de setembre), a Tarragona; Sant Narcís (29 d'octubre), a Girona; o Sant Anastasi (11 de maig), a Lleida. A Vic se celebra per Sant Miquel dels Sants (5 de juliol), a Terrassa el patró és sant Pere (29 de juny) i el comparteixen amb Reus, que celebren la seva festa durant les mateixes dates. Vilafranca del Penedès està de festa per Sant Fèlix (31 d'agost) i Tortosa per la Mare de Déu de la Cinta (25 de març).

En general, la majoria de festes majors coincideixen a l'estiu i, per als més entusiastes, és possible seguir un recorregut de festa en festa durant setmanes. Mai no falten balls de gegants, correfoc amb diables, concerts, àpats populars...

MÉS INFORMACIÓ

Entitats de promoció turística

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona

www.costadaurada.info, www.terresdelebre.travel

Patronat de Turisme Costa Brava Girona

www.costabrava.org

Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida

www.aralleida.cat

Oficina de Promoció Turística de la Diputació de Barcelona

www.barcelonaesmoltmes.cat

Turisme de Barcelona

www.barcelonaturisme.com

Per a més informació de Catalunya

www.catalunya.com

[@catexperience](https://www.facebook.com/catalunyaexperience)

[@catalunyaexperience](https://www.twitter.com/catexperience)

www.instagram.com/catalunyaexperience

www.youtube.com/user/CatalunyaExperience

<https://plus.google.com/+Catalunyaexperience1>

Per a més informació sobre Patrimoni

Departament de Cultura

de la Generalitat de Catalunya

patrimoni.gencat.cat

Ask the office

www.facebook.com/catalunyaexperience/

[app_431056236953440](https://www.facebook.com/catalunyaexperience/)

Palau Robert - Centre d'Informació de Turisme de Catalunya

Passeig de Gràcia, 107. 08008 Barcelona

+ 34 93 238 80 91 / 92 / 93

Fax + 34 93 292 12 70 / +34 93 238 40 10

www.gencat.cat/palaurobert

Horaris: de dilluns a dissabte, de 10 a 20 h;

diumenges i festius, de 10 a 14.30 h

Informació turística

012 des de Catalunya

902 400 012 des de fora de Catalunya

+34 902 400 012 des de fora d'Espanya

Foto de coberta: el pont de Besalú.

© Infotur.

Foto de contracoberta: catedral de

Tarragona.

© Infotur.

Edició © Agència Catalana de Turisme. Passeig de Gràcia, 105, 3a planta. 08008 Barcelona

D.L. B 24918-2017. Realització editorial: Ediciones Reunidas S.A. www.grupozeta.es.

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions establertes per la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució dels exemplars mitjançant lloguer o préstecs públics.

RESERVA
I VIU EMOCIONS
DIFERENTS

PARTNERS

FC BARCELONA
més que un club

vueling

www.catalunya.com